

Direktoratet for
internasjonalisering
og kvalitetsutvikling
i høyere utdanning

Årsrapport 2019

Innhold

1 Styrets beretning 2

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall 5

2.1 Organisasjon og ledelse.....	5
2.2 Hovedtall for virksomheten.....	6
2.3 Tilskuddsmidler Diku.....	7

3 Årets aktiviteter og resultater 9

3.1 Diku som fagdirektorat for kvalitetsutvikling i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning – ny rolle og nye oppgaver.....	9
3.2 Mål 1.....	16
3.3 Mål 2.....	19
3.4 Mål 3.....	33
3.5 Mål 4.....	34
3.6 Mål 5.....	36
3.7 Midler tildelt over andre kapitler.....	39
3.8 Oppfølging av FNs bærekraftsmål.....	40

4 Styring og kontroll i virksomheten 43

4.1 Styring og kontroll.....	43
4.2 Motvirke arbeidslivskriminalitet.....	44
4.3 Sikkerhet og beredskap.....	44
4.4 Inkluderingsdugnad, likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet.....	45

5 Vurdering av framtidsutsikter 48

5.1 Ny strategi for Diku.....	48
5.2 Dikus kvalitetsprogrammer.....	49
5.3 Erasmus+.....	49
5.4 Fagskolesektoren.....	49
5.5 Livslang læring.....	50
5.6 Spredning og formidling.....	50
5.7 Framtidsrettet organisasjon med gode og bærekraftige tjenester.....	50
5.8 Mål og prioriteringer for 2020.....	51
5.9 Overordnet risikovurdering.....	53
5.10 Budsjett 2020.....	54

6 Årsregnskap..... 55

Vedlegg

1 Styrets beretning

Dikus samfunnsoppdrag er å bidra til utvikling av kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning, og til styrket internasjonalt samarbeid og utveksling i hele utdanningsløpet. Diku skal bidra til å nå de gjeldende sektormålene for forskning, høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.

Strategi for Diku

Styret har i 2019 satt i gang arbeidet med en virksomhetsstrategi for Diku for perioden 2020 til 2024. I august inviterte Diku til innspillmøter med representanter i utdanningssektoren og arbeidslivet. Sammen med innspill fra organisasjonen selv, og andre virksomheter vi samarbeider tett med, danner dette grunnlaget for strategien som styret vedtar i 2020.

Med strategidokumentet ønsker styret å peke ut en retning for utviklingen av Diku som et direktorat som ivaretar oppgaver innenfor hele utdanningsløpet. FNs bærekraftsmål er et viktig rammeverk for Dikus virke. Diku skal være en pådriver for at utdanning gir kompetanse for både å håndtere endringer og ta aktivt del i et globalt samfunn som står overfor store utfordringer. For å styrke kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning vil Diku gjennom våre virkemidler bidra til å forbedre og fornye undervisnings- og vurderingspraksis og arbeide for at utdanning anses som like viktig som forskning. Diku skal innrette virkemidlene slik at de bidrar til at utdanningene endrer seg mot å dekke arbeidslivets krav og arbeidstakernes behov for livslang læring og kontinuerlig oppdatert kunnskap og kompetanse.

Nye oppgaver

2019 var et travelt år for Diku. Gjennom tildelingsbrevet fikk vi flere nye oppgaver, blant annet ansvaret for tilstandsrapportene både for høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Diku overtok det fulle ansvaret for ordningen Sentre for fremragende utdanning (SFU), og lyste ut og tildelte midler til fire nye sentre for neste femårsperiode. Videre fikk Diku ansvar for å forvalte tilskudd til det generelle velferdsarbeidet til studentsamskipnadene og for å forvalte tilskuddsordninger til fagskolene. Diku har også fått i oppdrag å utvikle vurderingskort for det grønne skiftet i høyere utdanning. Dette er nye typer oppgaver for Diku, og det har vært behov for utviklingsarbeid knyttet til de nye oppgavene.

Parallelt med utvikling av nye ordninger har Diku i 2019 jobbet med utviklingsarbeid knyttet til de nye oppgavene. Parallelt med utvikling av nye ordninger har Diku i 2019 jobbet med organisasjonsutvikling, med vekt på standardisering, kvalitetssikring og gevinstrealisering i tilskuddsforvaltningen. Det totale budsjettet for Diku ble økt med bortimot 150 prosent fra 2018 til 2019, hvorav det vesentligste er driftsmidler til fagskolene. Styret ser at dagens situasjon med mange nye oppgaver er krevende. Styret er imponert over implementeringsevnen i Diku, men vil også gi et signal om at det er viktig at administrasjonen over tid tilføres tilstrekkelige ressurser til å håndtere nye oppgaver på en best mulig måte.

Dikus kvalitetsprogrammer

Gjennom utlysningen av nye SFU-er og tildeling av prosjekter for studentaktiv læring har Dikus kvalitetsprogrammer forsterket aktivt kvalitetsarbeid ved mange høyere utdanningsinstitusjoner. Vi ser at utlysningene skaper aktivitet i sektoren og mobiliserer

utdanningsmiljøer til å utvikle planer og prosjektsøknader. I revidert nasjonalbudsjett fikk Diku midler til å utvikle flere piloter innenfor kvalitetsprogrammene. Fagområder som helse- og sosialfag, havrelaterte utdanninger og midler til utvikling og drift av fleksible utdanningstilbud utenfor campus er noen eksempler. Midler til disse ordningene kommer med klare føringer fra departementet, og styret imøteser dialog med departementet om balansen mellom styring og handlingsrom. Framover ønsker Diku å se programmene mer i sammenheng og jobbe mot større og mer samordnede utlysninger, for å skape forutsigbarhet for utdanningssektoren. Arbeidet med å utvikle en struktur som ivaretar sektorens medvirkning i utviklingen av Dikus kvalitetsprogrammer er i gang og vil ferdigstilles i løpet av første halvår 2020.

Fagskolesektoren

Diku har fått et stort og økende ansvar for å ivareta fagskolene. Fagskolesektoren gjennomgår store endringer, blant annet på grunn av regionreformen og flere nye kvalitetsfremmende virkemidler som er igangsatt de siste årene. Som sekretariat for Nasjonalt fagskoleråd er Diku tett på utviklingen i sektoren, og gjennom virkemidler som utdanningskvalitetspris og utviklingsmidler stimulerer Diku til kvalitetsutvikling. Diku arrangerte i november 2019 en nasjonal fagskolekonferanse, hvor vi blant annet delte ut utdanningskvalitetsprisen. Tilstandsrapporten for høyere yrkesfaglig utdanning ble også presentert av Diku for første gang.

Erasmus+

Diku har i tett dialog med Kunnskapsdepartementet (KD) jobbet målrettet med forberedelser til ny periode i Erasmus+. Vi har styrket kunnskapsgrunnlaget for neste periode bl.a. ved å kartlegge norsk deltakelse i programmet, undersøke implementering i ulike sektorer, og presentere resultater fra innværende periode. Erasmus+ er et viktig program for å styrke kvaliteten i norsk utdanning. Som nasjonalkontor for programmet er Diku godt posisjonert for å utnytte synergier mellom Erasmus+ og nasjonale virkemidler. Diku har framhevet at det er like avgjørende for norsk utdanning at Norge deltar i EUs utdanningsprogram som det er for forskningen at vi deltar neste rammeprogram for forskning og innovasjon. Diku og Norge er dessuten svært opptatt av å se synergier mellom de to programmene.

Samordning og samarbeid

Det er to år siden Diku ble etablert som direktorat. Gjennom denne perioden har Diku stadig fått utvidet mandat og virkeområde. Det er avgjørende at vi lykkes i samarbeidet med andre etater under KD, og særlig er samarbeidet med NOKUT og Unit viktig. Her er det etablert rutiner for møter på direktørnivå, i tillegg til at styrene i NOKUT og Diku har møttes til felles seminar. Som søsterorganer har vi felles mål, men ulike virkemidler for å nå dem. Samtalene om arbeidsdeling og grenseflater er konstruktive og nødvendige. Styret ser fram til å se resultater av rolleutvalget som KD har tatt initiativ til. Videre har Diku et tett og godt samarbeid med Forskningsrådet på det internasjonale området, og vi har et økende behov for samordning og samarbeid med Kompetanse Norge når det gjelder livslang læring og kompetansepolitikk. Diku har også gjennomført et møte på direktørnivå med Utdanningsdirektoratet. Fra Dikus side blir møtet fulgt opp med konkrete forslag til videre samarbeid.

Bergen, 13. mars 2020

Kristin Margrethe Flornes

styreleder

Pål A. Pedersen

nestleder

Cecilia Roos

styremedlem

Linda Rutledal

styremedlem

Stian Skarheim Magelssen

Styremedlem

Anders Tyvand

styremedlem

Torgeir Hovden

Styremedlem

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Diku - Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning er et forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet (KD).

Dikus hovedoppgaver er å:

- Utvikle, styrke og forvalte Dikus kvalitetsprogrammer og andre virkemidler for kvalitet på vegne av departementer og andre aktører
- Fremme internasjonalt utdanningssamarbeid og –mobilitet i hele utdanningsløpet, og styrke Norge som attraktivt samarbeids- og studieland internasjonalt
- Være det nasjonale programkontoret for internasjonalt utdannings- og opplærings-samarbeid og et nasjonalt kompetanse- og informasjonssenter for internasjonalisering i hele utdanningsløpet
- Stimulere til utforskning og utnyttelse av digitalisering i læring og vurdering i høyere utdanning
- Utgjøre en samlende arena for kunstnerisk utviklingsarbeid, og bidra i utviklingen av kvalitet og kompetanse i institusjoner som tilbyr skapende og utøvende kunstutdanning
- Styrke kunnskapsgrunnlaget innenfor virksomhetens arbeidsområde og gi kunnskapsbaserte råd og innspill til politikktvikling
- Kommunisere med, gi råd og spre god praksis til utdanningssektorene, arbeidslivet og andre relevante målgrupper

2.1 Organisasjon og ledelse

Dikus styre er oppnevnt for perioden 01.07.2018 til 31.12.2020. Styret består av:

Kristin Margrethe Flornes, styreleder
Pål A. Pedersen, nestleder
Cecilia Roos, styremedlem
Anders Tyvand, styremedlem
Stian Skarheim Magelssen, styremedlem, studentrepresentant
Linda Rutledal, styremedlem, ansattrepresentant
Torgeir Hovden, styremedlem, ansattrepresentant

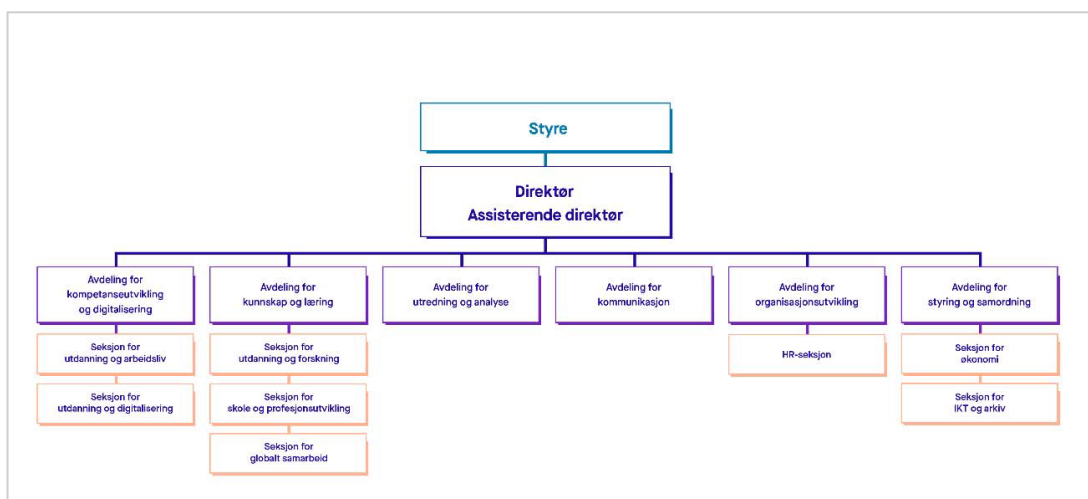
Varamedlem: Christin Kristoffersen
Varamedlem ansattrepresentant: Bo Byrkjeland
Varamedlem studentrepresentant: Julie Størholdt Iversen

Ledelsen i Diku består per 31.12.19 av:

Harald E. Nybølet, direktør
Gro Tjore, assisterende direktør

Avdelingsdirektører:
John Rasten, Avdeling for styring og samordning
Ragnhild Tungesvik, Avdeling for utredning og analyse
Kristin Solheim, Avdeling for kommunikasjon
Vidar Pedersen, Avdeling for kompetanseutvikling og digitalisering
Siv Andersen, Avdeling for kunnskap og læring

Figur 1 Organisasjonskart

Per 31.12.2019 hadde Diku 138 ansatte, inkludert faste og midlertidig ansatte, lærlinger og nasjonale eksperter i Europakommisjonen og CEDEFOP.

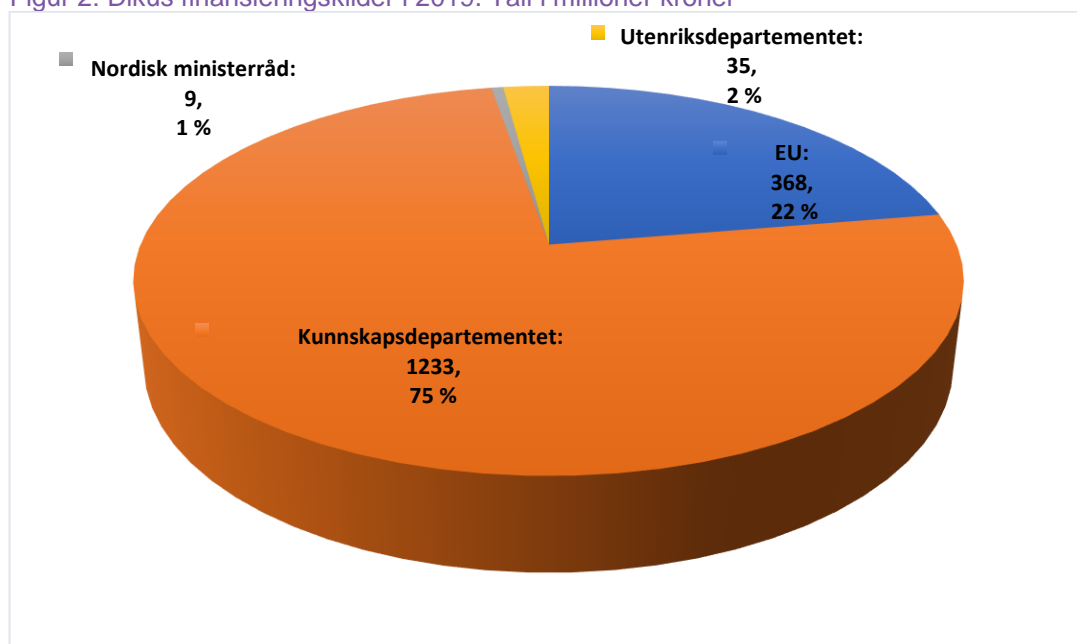
2.2 Hovedtall for virksomheten

Bevilgningen til Diku fra KD var i 2019 på 1,39 milliarder kroner. Av disse er 1,2 milliarder kroner tilskuddsmidler som Diku videreformidlet til utdanningssektoren.

Europakommisjonen er Dikus største oppdragsgiver utenom KD, og i 2019 utgjorde tilskuddsmidlene fra EU 368,5 millioner kroner. Øvrige oppdragsgivere er Utenriksdepartementet (UD), Norad og Nordisk ministerråd.

Midler avsatt til tilskudd i 2019 var totalt på 1,65 milliarder kroner. Fordelingen per oppdragsgiver/finansieringskilde går frem av figur 2.

Figur 2: Dikus finansieringskilder i 2019. Tall i millioner kroner

Driftsinntekter

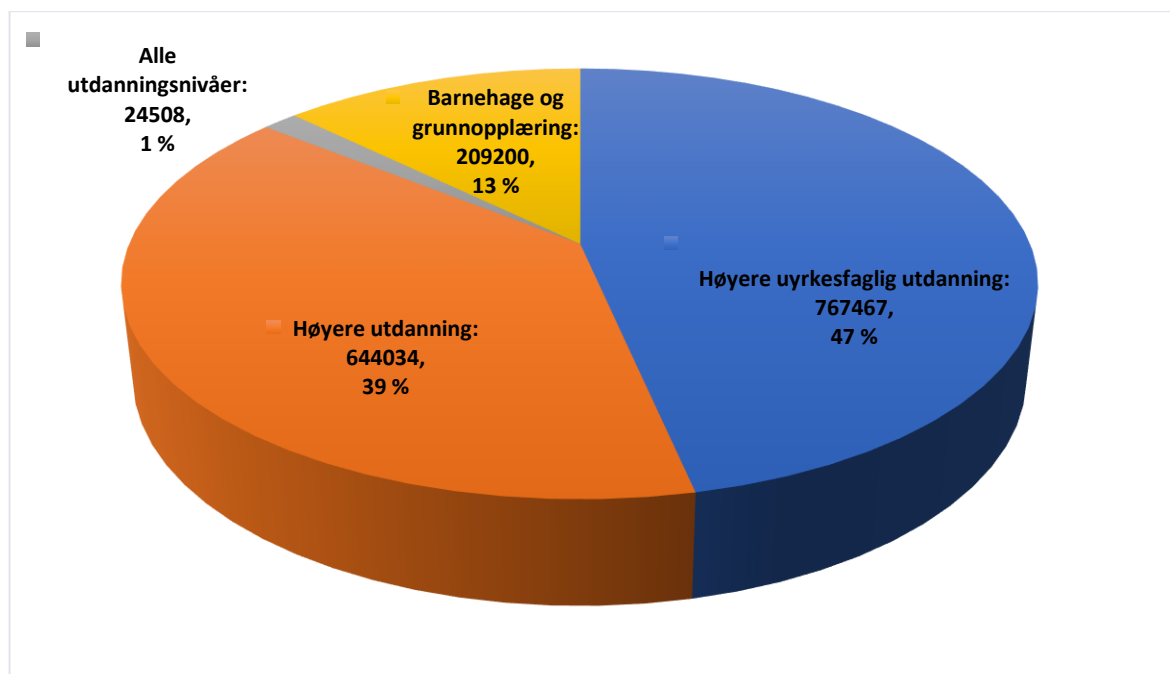
Bokførte inntekter til drift av Diku var i 2019 på 154,2 millioner kroner, hvorav 121,3 millioner er midler fra Kunnskapsdepartement, 5,6 millioner fra annen statlig bevilging (UD og overføringer fra andre statlige virksomheter) og 27,3 millioner fra bidrags- og oppdragsvirksomhet (Europakommisjonen og Nordisk ministerråd).

2.3 Tilskuddsmidler Diku

Dikus tilskuddsmidler er rettet mot forskjellige utdanningsnivåer: barnehage og grunnopplæring, høyere yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning. Enkelte mindre ordninger tildeler midler til alle utdanningsnivåer.

Fordelingen per utdanningsnivå er vist i figur 3.

Figur 3: Beløp per utdanningsnivå, i 1 000 kroner og i prosent

Tilskuddsmidler som Diku forvalter kan grupperes i følgende kategorier:

- Tilskuddsmidler (konkurransbaserte midler)
- Driftstilskudd (fagskoler, velferdsordninger, osv.)
- Stønadsordninger, opptaksordninger og kontingenter¹.

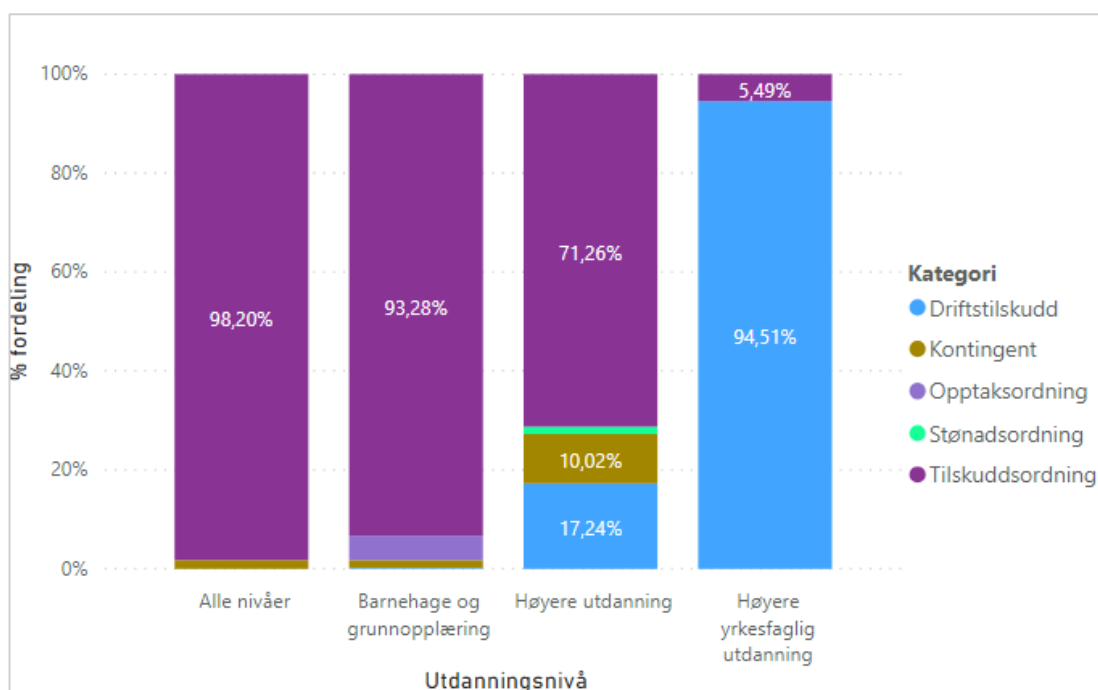
Figur 4 viser fordeling av midler på kategorier innenfor de ulike utdanningsnivåene.

Figur 3 viser at 47 prosent av tilskuddsmidlene fra Diku er rettet mot høyere yrkesfaglig utdanning. Av disse er 95 prosent driftstilskudd (figur 4), mens bare 5 prosent er konkurransebaserte tilskuddsmidler.

¹ Felles europeiske tiltak: CEDEFOP- kontingent, m.m.

Figur 4: Prosentvis fordeling av tilskuddsmidler på kategorier innenfor utdanningsnivå²

Innenfor høyere utdanning er 71 prosent av midlene tilskuddsordninger (konkurransbaserte midler), og 17 prosent av midlene er driftstilskudd til blant annet studentsamskipnader og studentorganisasjoner.

I grunnopplæringen er 93 prosent av midlene tilskuddsordninger og 5 prosent opptaksordninger som franske lycées og United World Colleges. EU-midler utgjør 93 prosent av tilskuddsmidlene som tildeles grunnopplæringen.

98 prosent av tilskuddsmidlene som rettes mot alle utdanningsnivåer, er konkurransbaserte tilskuddsmidler.

Tilskuddsordninger (konkurransbaserte tilskuddsmidler) utgjør 44 prosent av totale midler Diku forvalter. EU er finansieringskilde til 51,1 prosent av tilskuddsordningene i Diku, mens Kunnskapsdepartementet bevilger 44 prosent av midlene.

Tabell 1 Finansieringskilder konkurransbaserte tilskuddsordninger

Finansieringskilde	%-vis fordeling
EU	51 %
Kunnskapsdepartement	44 %
Utenriksdepartementet	4 %
Nordisk ministerråd	1 %
Totalt	100 %

3 Årets aktiviteter og resultater

Denne årsrapporten blir den siste som bygger på målstrukturen som Diku har bygget sitt arbeid på siden fusjonen i 2018. Mål én, to og fem med tilhørende styringsparametere er direkte hentet fra tidligere SIUs målstruktur. Mål tre gjenspeiler arbeidet til Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, mens mål fire er identisk med målet til tidligere Norgesuniversitetet.

Dette gjør årsrapporteringen for 2019 utfordrende. Målstrukturen gjenspeiler ikke fullt ut Dikus nye og bredere mandat når det gjelder kvalitetsutvikling i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. I denne rapporten har vi derfor valgt å starte kapittel tre med overskriften *Diku som fagdirektorat for kvalitetsutvikling i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning – ny rolle og nye oppgaver*. I dette delkapittelet rapporterer vi på sentrale oppgaver som Dikus kvalitetsprogrammer og Dikus ansvar, roller og oppgaver for høyere yrkesfaglig utdanning.

Gitt at Dikus rolle og ansvar er utvidet og at styringsparameterne ikke gjenspeiler dette så godt, velger vi å ikke rapportere per styringsparameter for mål én og to, men lar målene være overskrift over rapporteringen som gjelder mål for internasjonalisering.

Som vist i forrige kapittel mottar Diku midler fra flere oppdragsgivere i tillegg til KD. Det er naturlig for Diku å rapportere overordnet til KD for bruken av disse midlene, selv om det også rapporteres direkte til oppdragsgiverne. Dette gjelder i særlig grad bevilgningene fra Europakommisjonen, der KD har en sentral og viktig rolle knyttet til forvaltningen.

Vi rapporterer i dette kapittelet ikke bare på midler tildelt over kap. 280 post 50 – grunnbevilgningen; men i tillegg på midler tildelt over andre kapitler og fra andre oppdragsgivere. Vi omtaler i tillegg midler tildelt fra KD over andre kapitler separat, i kap. 3.7.

Diku ønsker å synliggjøre hvordan arbeidet vårt bidrar for å møte FNs bærekraftsmål. Vi omtaler derfor målene i kapittel 3.8. og knytter noen av våre aktiviteter direkte til disse.

3.1 Diku som fagdirektorat for kvalitetsutvikling i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning – ny rolle og nye oppgaver

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2019-2028 inneholder en opptrappingsplan for arbeidet med kvalitet i høyere utdanning. Her har Diku har en sentral rolle, hvor kvalitetsprogrammene er viktige virkemidler. Dikus rolle som fagdirektorat omfatter i tillegg til tilskuddsforvaltning også utvikling og formidling av kunnskapsgrunnlaget for kvalitetsutvikling, samt rollen som rådgiver og pådriver overfor sektor og myndigheter. I 2019 har bevilgningene til Dikus kvalitetsprogrammer økt betydelig. Diku ønsker å se en utvikling der vi i tett samarbeid med sektoren og departementet, legger opp til en helhetlig strategisk styring av Dikus kvalitetsprogrammer, og slik stimulerer til kvalitetsutvikling og bidrar til å gi arbeidet med utdanningskvalitet strategisk oppmerksomhet og høyere status.

3.1.1 Kunnskapsgrunnlag om tilstand og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Tilstandsrapporten for høyere utdanning

Diku hadde i 2019 for første gang ansvar for å utarbeide tilstandsrapporten for høyere utdanning. Oppgaven ble løst i samarbeid med KD og en rekke andre aktører. NSD/DBH er den sentrale leverandøren av data til rapporten, men også Forskningsrådet, NOKUT, NIFU og Unit bidro. I noen grad sto de ulike aktørene også for analysene i tilstandsrapporten, og Diku vil både videreføre og videreutvikle slikt samarbeid. Det er viktig å sikre at analysene tuftes på et best mulig kjennskap til datagrunnlaget.

Rapporten ble presentert på et frokostmøte i Oslo i mai, med statsråd Nybø som hovedinnleder. Temakapittelet for tilstandsrapporten 2019 var «det grønne skiftet og bærekraft». Dette området har et mer begrenset datagrunnlag enn de øvrige temaene som tilstandsrapporten dekker. Rapporten viste eksempler på hvordan sektoren arbeider med utfordringer knyttet til det grønne skiftet, og slo fast at det er nødvendig å utvide datagrunnlaget. På bakgrunn av funn i tilstandsrapporten fikk Diku senere på året i oppdrag å utvikle indikatorer for det grønne skiftet i universitets- og høgskolesektoren. Dette oppdraget er omtalt i kap. 3.8.

Mentorordninger

Diku fikk i 2019 i oppgave å fremme UH-institusjonenes arbeid med å starte opp nye mentorordninger gjennom dialog og erfaringsdeling med institusjonene.

Diku har kartlagt UH-institusjonenes arbeid med mentorordninger og behovet for erfaringsdeling. Kartleggingen viser at UH-institusjonene er i sonderingsfasen når det gjelder etablering av mentorordninger, der det per i dag finnes få formelle mentorordninger. UH-institusjonene uttrykker usikkerhet rundt oppdraget. De opplever at det er uklart hva mentorordninger er, hvilke problemer de skal løse og hvordan de skal organiseres og finansieres. Sektoren gir tydelig tilbakemelding på at målet med mentorordninger må gjøres tydeligere, og de trenger avklaring rundt de ulike måtene oppdraget kan løses på. Det er viktig å finne modeller for mentorordninger som svarer på ulike behov ved institusjonene og studieprogrammene.

UH-institusjonene melder tilbake at de kjenner seg igjen i funnene som kom frem i kartleggingen. De uttrykker et ønske om beste praksis-eksempler, kunnskapsgrunnlag, konkretisering av oppdraget, og ideelt sett ressurser dersom dette skal bli en større satsing. Diku fortsetter dialogen med sektoren, og vil legge til rette for erfaringsdeling ved behov.

Arbeidsrelevans

Arbeidsrelevans er en sentral del av kvalitetsarbeidet i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Samarbeid mellom utdanningssektorene og arbeidslivet er vesentlig for å møte samfunnets kompetansebehov og bidra til innovasjon, konkurransekraft, velferd og personlig utvikling for den enkelte.

Mulighetene for samarbeid med arbeidslivet gjennom Dikus ordninger har inntil nylig i hovedsak vært knyttet virkemidler for internasjonalisering. Her ser vi at aktører som inkluderer partnere fra arbeids- og næringsliv lykkes med sine prosjekter, for eksempel knyttet til å få elever og studenter i praksis internasjonalt og kobling av utdanning, forskning og innovasjon. En rapport fra 2019 (Diku rapportserie 02/2019) viser for eksempel at bedrifter stort sett er positive til å ta imot internasjonale lærlinger og studenter i praksis og ønsker å fortsette med ordningen. Samtidig ser vi at Norge presterer lavt i tiltak som krever deltakelse fra virksomheter i Erasmus +, som Kunnskapsallianser og praksismobilitet.

I de nasjonale ordningene, ser vi at arbeidsrelevans er et viktig tema som gjenspeiles i søknader fra sektoren. Gjennom ordninger som Utviklingsmidler for fagskolene, Sentre for fremragende utdanning og Program for studentaktiv læring, etableres samarbeid om utvikling av utdanning som fremmer studentenes læring. Prosjektene arbeider med relevans som spisskompetanse rettet inn mot bestemte bransjer, for eksempel gjennom praksis for ulike fag. De arbeider også med generelle ferdigheter for arbeidslivet, som tverrfaglig samarbeid og studentaktive læringsformer. Diku vil fremover jobbe mer systematisk med å kartlegge resultatene av denne innsatsen.

Innspill til kommende stortingsmelding om arbeidsrelevans

Diku gav innspill til den kommende stortingsmeldingen om arbeidsrelevans med konkrete anbefalinger. For det første anbefaler Diku en helhetlig tilnærming til feltet som vektlegger strukturer, kultur og ulike former for samarbeid, og som ser på studieprogramnivået. Videre anbefaler Diku mer gjensidighet i samarbeidet med arbeidslivet og at virksomhetene kan håndtere sine umiddelbare behov når det samarbeides om utdanning. For det tredje argumenterer Diku for å utvikle insentiver og virkemidler for å stimulere til økt samarbeid om arbeidsrelevans, herunder et fleksibelt, arbeidslivsrettet program som kan svare på behovene i UH-sektoren. Til slutt anbefaler Diku tiltak for å styrke kunnskapsgrunnlaget og kunnskapsdeling i sektoren om arbeidsrelevans. Dikus budsjett for 2020 inneholder midler til en utlysning knyttet til arbeidsrelevans, som i stor grad samsvarer med disse anbefalingene.

Kunnskap om internasjonale erfaringer med arbeidsrelevans i høyere utdanning

Diku fikk i 2019 et kunnskapsoppdrag fra KD knyttet til den kommende stortingsmeldingen om arbeidsrelevans. Kjernen i oppdraget var å identifisere strategier, tiltak, satsinger o.a. i andre land for økt arbeidsrelevans og praksis i utdanningene. Studien fokuserte særlig på Tyskland, Nederland, Storbritannia og Canada. I tillegg nyttiggjorde Diku seg av kunnskap fra et komparativt prosjekt i EU-regi som fokuserte på koblinger mellom arbeidsliv og academia i de forskjellige europeiske land.

Rapporten viser til en rekke tiltak og ordninger for praksis og annet tverrsektorielt samarbeid i de utvalgte landene som kan være til inspirasjon for Norge. Samtidig argumenter rapporten for at skillene mellom Norge og andre land kan ses som uttrykk for ulike kulturer og tradisjoner for samarbeid heller enn forskjeller i insentivordninger, og at det vil være viktig å vurdere tiltak som legger til rette for en sterkere samarbeidskultur. Videre skisserer rapporten norsk deltagelse i virkemidler for arbeidsrelevans i Erasmus+ og deler av Horisont 2020. I utdanningsvirkemidler som stiller krav om kobling mellom utdanning og arbeidsliv presterer Norge gjennomgående svakt, noe som bekrefter forskjeller når det gjelder kultur og tradisjon for samarbeid.

3.1.2 Dikus kvalitetsprogrammer

Dikus kvalitetsprogrammer er en portefølje av programmer som er etablert for at utdanningsmiljøer kan søke om støtte til å utforske og spre gode undervisningsmetoder og utvikle utdanningstilbud. Programmene skal bidra til kvalitet, nyskaping og kompetanseutvikling i høyere utdanning og løfte arbeidet med kvalitetsutvikling. Dikus kvalitetsprogrammer inkluderer Sentre for fremragende utdanning (SFU), Program for studentaktiv læring, Digitalisering for læring i høyere utdanning og Utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning. I tillegg omfattes flere nye tiltak som ble lyst ut i desember 2019 eller som blir utviklet i 2020, som virkemidler for fleksible utdanningstilbud, arbeidsrelevans, praksis og studentmobilitet. Søknader vurderes av fagfeller.

Porteføljen vil i fremtiden kunne inkludere flere satsinger som skal styrke kvaliteten i norsk høyere utdanning. Diku er i gang med å videreutvikle flere av våre kvalitetsvirkemidler, hvor

de ulike programmene blir sett i sammenheng. Det er også et mål med godt samvirke og synergier med internasjonalt finansierte programmer, særlig Erasmus+.

Dikus kvalitetsprogrammer skal være en synlig, tydelig og sentral pådriver for kvalitet i høyere utdanning. Institusjonene tilbys virkemidler som støtter opp under deres kvalitetsarbeid og bidrar til å heve prestisjen på utdanning som kjerneaktivitet ved institusjonene. Kvalitetsprogrammene skaper bedre utdanning og styrker kunnskapen om hva som gir kvalitet, og legger til rette for og stimulerer til samarbeid og en kultur for deling. Kunnskap om kvalitet og god praksis skal i størst mulig grad komme hele sektoren til gode og vil danne grunnlag for utvikling av tiltak og politikk for fremtiden. Vi erfarer at utlysningene i Dikus kvalitetsprogrammer skaper stort engasjement i UH-sektoren og fører til at det utvikles mange gode prosjekter for økt utdanningskvalitet.

Sentre for fremragende utdanning (SFU)

SFU-ordningen ble opprettet i 2010 som en parallell til Forskningsrådets Sentre for fremragende utdanning (SFF). Ordningen bidrar til kvalitetsutvikling i høyere utdanning og til å heve statusen til utdanningsvirksomhet ved landets universitet og høyskoler slik at denne likestilles med forskningsvirksomhet. SFU-ordningen og sentrene setter økt fokus på utviklingsarbeid i høyere utdanning og undervisning blant annet gjennom utvikling av nye undervisningsmåter, involvering av studenter som partnere i utdanning og systematisk arbeid med utdanningskvalitet.

SFU-ordningen skal stimulere til økt samarbeid på tvers av sektorer og mellom ulike aktører som arbeidsliv, studenter, undervisere og UH-institusjoner for å fremme kvalitet og relevans i utdanningene. I dette arbeidet inngår både fokus på hvilken kunnskap studentene skal tilegne seg og hvilke ferdigheter arbeidsmarkedet forventer.

Ordningen ble i 2019 styrket med 25 millioner kroner, og Diku lyste tidlig på året ut midler til nye sentre. Utlysningen skapte stort engasjement i UH-sektoren, og Diku mottok 21 søknader innen fristen. Fire søknader nådde opp og fikk tildelt status som senter for fremragende utdanning. Antall søknader er tilfredsstillende og på nivå med tidligere utlysningsrunder.

Til evaluering av søknadene ble det oppnevnt en ekspertkomite med høy faglig kompetanse innen FoU-basert utdanning, undervisning og utdanningsledelse. Komiteen hadde hovedsakelig internasjonale medlemmer. En omfattende fagfelleevaluering av søknadene er viktig for å sikre at de miljøene som tildeles status som fremragende holder høy kvalitet og vurderes som innovative både i et lokalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

Diku har samarbeidet med sentrene om å utvikle forvaltningen av ordningen, inkludert en planlagt midtveisgjennomgang av fire sentre i 2020. I 2019 har Diku organisert nettverkssamlinger, deltatt på ulike arrangement på sentrene og hatt observatørrolle i sentrenes styrer. Styremøtene er en god arena for å bli kjent med sentrene og deres aktiviteter.

Det er viktig å sikre at SFU-status og midler ikke bare kommer fagmiljøenes egne studenter til gode, men også er med på å heve kvaliteten i norsk høyere utdanning langt bredere. Gjennom oppfølging av sentrene opparbeider Diku seg kunnskap om hva som kjennetegner fremragende utdanningsmiljøer og hvilke utfordringer man møter på i arbeid med utdanningskvalitet. Kunnskapen vil være viktig både inn i arbeid med veiledning av fremtidige søkere, og i Dikus sprednings- og kommunikasjonsarbeid.

Program for studentaktiv læring

Program for studentaktiv læring har som mål å styrke studentenes læring gjennom studentaktive og praksisnære læringsformer, samt bidra til at studentene tilegner seg ferdigheter som samarbeid, kreativitet og kritisk tenkning.

I 2019 tildelte Diku 53 millioner kroner til tolv prosjekter fra åtte ulike universiteter og høyskoler som skal utvikle nyskapende undervisnings- og vurderingsformer. Det var søkere fra ulike fagområder, blant annet var både lærer-, sykepleier- og ingeniørutdanninger godt representert.

Styrket digitalisering, tverrfaglig samarbeid og arbeidsrelevans står sentralt i prosjektporteføljen. Flere prosjekter skal ta i bruk nye digitale muligheter til å fornye tradisjonelle forelesninger og prøve ut vurderingsformer som kan erstatte og supplere avsluttende skoleeksamener. Flere prosjekter skal utvikle og prøve ut digitale læringsressurser som kan benyttes på tvers av ulike campus. Mange prosjekter tar sikte på aktiv studentmedvirkning i utvikling av læringsmateriale og utforming av nye undervisnings- og vurderingsformer. Det blir også utviklet flere tverrfaglige utdanningsprogrammer for å styrke studentenes evne til faglig, kritisk og etisk refleksjon, spesielt i helsefaglige og bærekraftsrettede utdanninger. Rundt en tredjedel av prosjektene har partnere fra arbeids- og næringsliv. Integrering av praksiselementer i utdanninger som ikke har det i dag er sentralt i mange av prosjektene.

I desember 2019 publiserte Diku en ny utlysning på 50 nye millioner med søknadsfrist i juni 2020. Tilbakemeldingene fra sektoren og ekspertene som vurderte søknadene på fjorårets utlysning var gode. Det er derfor gjort få endringer i utlysningen for 2019/20. Institusjonene har behov for forutsigbarhet og lange søknadsfrister for å kunne jobbe frem gode søknader.

Utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning 2019

Utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning har som mål å belønne nyskapende og fremragende arbeid med utdanningskvalitet. Arbeidet skal vesentlig forbedre studentenes læringsprosesser, ha stor overføringsverdi og spredningspotensiale nasjonalt og på den måten bidra til økt kunnskap om ulike forhold som har betydning for økt kvalitet i studiene. I 2019 mottok Diku 13 nominasjoner, mot 14 i 2018. Utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning 2019 gikk til Universitetet i Sørøst-Norge for *En modell for arbeidsrelevans i utdanninger – Industrimaster i System Engineering*. Modellen ble etablert i samarbeid med næringsklyngen i Kongsberg i 2006. I denne perioden har modellen bidratt til å knytte studenter, universitet og arbeidsliv tettere sammen om utdanningen av systemingeniører. Studentene har vist høy og vedvarende tilfredshet ved studiet, tallene på gjennomstrømming ligger betydelig over gjennomsnittet for slike masterprogram, og andelen av uteksaminerte kandidater som er sysselsatt i relevante ingeniørbedrifter er høy. Modellen er et fremragende eksempel på unikt samarbeid mellom arbeidslivet og akademia, som legger til rette for høyere kvalitet og mer relevans i utdanningene.

Fleksible utdanningstilbud

Diku utviklet i 2019 en utlysning på inntil 90 millioner kroner som skal gå til utvikling av fleksible og relevante utdanningstilbud, som kan gis utenfor campus. Målet for ordningen er at universiteter og høyskoler skal kunne tilby fleksibel og relevant utdanning for studenter som ikke har anledning til å studere fast ved en campus. Søknadene skal vurderes ut fra kvalitetskriterier og en reell etterspørsel for studietilbudene. Prosjekter som får tilsagn om midler må i løpet av høsten 2020 legge en plan for når studietilbudene skal starte opp, og beskrive hvilken effekt de forventer at de nye tilbudene vil kunne ha.

3.1.3 Høyere yrkesfaglig utdanning

Tilstandsrapport for høyere yrkesfaglig utdanning

Diku fikk i 2019 overført ansvaret for Tilstandsrapport for høyere yrkesfaglig utdanning fra KD. Diku samarbeidet tett med NSD og NOKUT om oppgaven. NSD leverte data og NOKUT bidro med tall og analyser fra fjorårets studiebarometer for fagskolestudenter.

Tilstandsrapporten gir et bilde av utviklingen over tid, med særlig blick på foregående år. Rapporten gir et viktig kunnskapsgrunnlag for styring og forvaltning. Samtidig er ambisjonen at rapporten skal nå et bredere publikum i kommuner og fylkeskommuner, i arbeidslivet og ved skolene selv, og tas i bruk i arbeidet med å utvikle utdanningene.

Driftsmidler til fagskolene (Kap. 240 post 60)

Diku overtok oppgaven med å beregne og utbetale driftsmidler til fagskolesektoren i 2019. Midler for 2019 ble utbetalt i henhold til planen, og beregninger for 2020 ble gjennomført og spilt inn til KD og inkludert i utarbeidelsen av Gult hefte for 2020. Dette, sammen med oppdragsbrev til fylkeskommunene, ble sendt ut i desember. En rapport om måloppnåelse i sektoren ble utarbeidet og sendt departementet til bruk i videre budsjettprosess. Diku har gjennom denne oppgaven opparbeidet seg god innsikt i finansieringsmodellen og til fagskolesektoren som sådan, både gjennom samarbeid med departementet og gjennom deltakelse i ulike fora for sektoren.

Nasjonalt fagskoleråd

Sekretariatet for Nasjonalt fagskoleråd ble flyttet til Diku i 2019. Overføring av oppgaver ble gjennomført i tett og godt samarbeid med Kompetanse Norge. Diku har bygget kompetanse om sektoren og balansen mellom å være et direktorat og sekretariat. Dialogen og samarbeidet med KD og rådsmedlemmene og sekretariatsoppgavene er løst i henhold til sektorens forventninger.

Fagplanene – overordnet del

Som sekretariat for Nasjonalt fagskoleråd fikk Diku i september i oppdrag å fasilitere arbeidet med å oppgradere den generelle delen av fagplanene for tekniske fag og for helse- og oppvekstfag. Fagskolerådet ved styringsgruppen oppnevnte representanter til arbeidet og arbeidet ble satt i gang høsten 2019. Arbeidet er planlagt ferdigstilt i april 2020, og ved årsslutt 2019 er arbeidet i henhold til planen. Arbeidet gir verdifull erfaring for sekretariatet med tanke på videre oppgaver knyttet til oppgradering av de ulike fagplanene som skal settes i gang i 2020.

Fagskolekonferansen 2019

Diku arrangerte i november en nasjonal konferanse for fagskolene, i samarbeid med Nasjonalt fagskoleråd. Programmet ble utarbeidet i tett samarbeid med rådet og en styringsgruppe med studenter og representanter fra sektoren og offentlige forvaltningsorgan. Diku tar erfaringene fra årets gjennomføring med inn i arbeidet med å befeste dette arrangementet som en nasjonal konferanse og videreutvikle samarbeidet med andre offentlige aktører og sektoren.

Kvalitetsutvikling i fagskolesektoren

Diku forvalter et økende antall oppgaver knyttet til høyere yrkesfaglig utdanning og utvikler seg til å bli et direktorat for fagskoler. Prosessen startet med utviklingsmidler og utdanningskvalitetsprisen. I tildelingsbrevet for 2019 fikk Diku ytterligere oppgaver på feltet. Diku har i 2019 organisert oppgavene i et definert fagskoleteam og bygget kompetanse internt for å kunne levere på sektorens og KDs forventinger.

Utviklingsmidler

Fra og med 2019 forvalter Diku tilskuddsordningen for utviklingsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning. Diku, og tidligere Norgesuniversitetet, bisto KD i vurderingen av søknadene de to første årene (2017 og 2018) og Diku har dermed opparbeidet seg kunnskap om kvalitetsutvikling i fagskolesektoren som gir oss et godt grunnlag for forvaltning av midlene. Kvalitetsutviklingstiltakene som fagskolene kunne søke om støtte til har dels vært de samme alle årene, mens noen punkter har variert. I 2019 kunne det søkes om følgende tiltak:

- Utvikling av nye utdanninger i samarbeid med relevant lokalt og regionalt arbeidsliv
- Utvikling av digitale læremidler
- Bruk av digital teknologi for læring
- Engangsinvestering i utstyr og infrastruktur

Gjennom de tre årene utviklingsmidlene har blitt delt ut, har 120 prosjekter fått støtte på til sammen 121 millioner kroner. Det foregår mye god kvalitetsutvikling i disse prosjektene, og det er kommet inn mange gode rapporter fra prosjektene som er avsluttet. En utfordring for Diku er å finne en arena hvor resultatene fra og kunnskapsutviklingen i prosjektene kan formidles og deles i sektoren.

Utdanningskvalitetsprisen for høyere yrkesfaglig utdanning

Diku forvalter fra 2018 en årlig utdanningskvalitetspris for høyere yrkesfaglig utdanning. Prisen gikk i 2019 til Fagskolen i Oslo Akershus for tiltaket *Digital samhandling*, der fagskolens digitale samhandlingsrom bidrar til at fagskolekandidatene får bedre og mer yrkespraktisk kompetanse i å planlegge og gjennomføre komplekse byggeprosjekter.

For å få flere nominasjoner prøver Diku å gjøre prisen godt kjent i sektoren. Blant annet arrangerte Diku søkerseminar i forbindelse med Fagskolekonferansen, hvor fjorårets prisvinner holdt innlegg. Diku vurderer at prisen er godt kjent i sektoren og håper på et større antall nominerte tiltak i 2020.

3.1.4 Andre oppgaver

Tilskuddsmidler til studentvelferd og organisasjoner

Fra 2019 overtok Diku forvaltning av tilskudd til studentsamskipnader, nasjonale interesseorganisasjoner for studenter, Association of Norwegian Students Abroad (ANSA), Fulbright og International Council for Open and Distance Education (ICDE).

Administrasjonen av tilskudd ble i 2019 basert på tidligere praksis i KD. Samtidig startet Diku arbeidet med å videreutvikle forvaltningen av tilskuddsordningene. Det er etablert kontakt og dialog med KD og ulike mottakere av tilskudd i dette arbeidet.

Lærebokutvalget for høyere utdanning

Ordningsen støtter utgivelse av lærebøker på norsk og samisk til bruk i høyere utdanning. Grunnlaget for ordningen er at lærebøker på eget morsmål er viktig for studenters læring. Ordningen skal også bidra til å bevare norsk som fagspråk i høyere utdanning.

Søknadstallene til Lærebokutvalget har holdt seg stabile i perioden 2016 til 2019. I 2019 støttet ordningen 11 nynorskutgivelser, men mottok ingen søknader om støtte til samiske lærebøker. Diku har fått på plass en god og effektiv forvaltning av ordningen der hele søknads-, tildelings- og rapporteringsprosessen nå er digitalisert. I 2019 har Diku også etablert dialog med Språkrådet om hvordan norsk fagspråk og fagterminologi kan styrkes.

3.2 Mål 1

Diku skal bidra til at internasjonalisering styrker kvalitetsutviklingen i norsk utdanning

Styringsparametere:

- **Kunnskapsbaserte innspill til politikktutforming**
- **Målgruppeorientert formidling av kunnskapsgrunnlaget for internasjonalisering**

3.2.1 Overordnet om kunnskap og formidling

I takt med Dikus utvidede mandat har også arbeidet med å utvikle kunnskapsgrunnlaget for virksomhetens ansvarsområder blitt mer omfattende. Hovedvekten av rapportene Diku publiserte i 2019 omhandler likevel internasjonalisering. Vi har i 2019 gjennomført to store spørreundersøkelser, der vi har fornyet undersøkelser som har vært gjennomført tidligere, noe som har gitt både nye funn og data som kan sammenlignes med tidligere år. Den kommende stortingsmeldingen om internasjonal studentmobilitet og forberedelser til ny programperiode i Erasmus+ har vært viktige drivere for analyseoppgaver på internasjonaliseringsfeltet i 2019. Deler av arbeidet med kunnskapsgrunnlaget presenteres i dette kapitlet, mens andre analyser omtales i kapittel 3.3., i sammenheng med relevante programmer og ordninger.

Mye av Dikus analysearbeid berører problemstillinger knyttet til personvern. Dette har fått økt aktualitet etter innføringen av GDPR som norsk lov. Diku opplevde enkelte utfordringer med dette i 2019, særlig knyttet til hjemler for å publisere aggregerte registerdata og innsamling av data om studenter. Diku har vært i dialog med KD om hvordan disse utfordringene best kan løses.

Like viktig som å gjennomføre undersøkelser og publisere rapporter, er det å formidle resultatene til relevante målgrupper slik at kunnskapen kan komme andre til nytte. Diku bruker en rekke ulike kommunikasjonskanaler i dette arbeidet: nettsider, nyhetsbrev, sosiale medier, forskning.no og innsalg til andre medier. Vi ser en økning i trafikk både på nettsider og sosiale medier i 2019. Som nytt direktorat har Diku også fått en mer synlig rolle. Antall medieklipp økte med femti prosent i 2019, sammenlignet med året før. En stor del av økningen er i sektormedier (som for eksempel Khrono) som er spesielt relevante for oss. At Diku har fått en tydeligere rolle merkes også ved at mediene i større grad tar direkte kontakt med oss for vurderinger og kommentarer.

Frokostmøter og konferanser er viktige arenaer for å formidle kunnskap til sektoren. Diku arrangerte to frokostmøter i fjor, med godt oppmøte og gode strømmetall. For første gang hadde Diku også et arrangement under Arendalsuka, der vi la fram brukerundersøkelsen om utvekslingslever. Arendalsuka er en stor arena med sterk konkurranse om oppmerksomheten, og Diku har besluttet å ikke ha et eget arrangement her i 2020. Vi tror at vi i større grad vil nå ut til målgruppene våre ved andre typer arrangement og på andre tidspunkt av året.

Stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet

Diku har gjennom 2019 bidratt til arbeidet med stortingsmelding om internasjonal studentmobilitet, ved at halve stillingen til en medarbeider har blitt dedikert til KDs arbeidsgruppe. Som ledd i arbeidet utarbeidet Diku rapporter om henholdsvis utveksling fra Norge og utreisende gradsstudenter. Rapportene peker på at omfanget av utveksling varierer

sterkt mellom fagområder, utdanningstyper og institusjoner, og representerer et viktig grunnlag for innretningen av det videre arbeidet for økt mobilitet. Videre fant Diku at rundt fire av fem norske studenter som tar en hel grad i utlandet velger ett av de fem landene Storbritannia, USA, Polen, Australia og Ungarn. Dette aktualiserer spørsmålet om tiltak for en annen og mer differensiert fordeling av gradsstudenter, eksempelvis til Norges prioriterte satsingsland. Hvordan studentene kan få god nok informasjon om mulighetene for å studere i utlandet, er også et sentralt tema i stortingsmeldingen.

Internasjonaliseringsstrategier ved universiteter og høyskoler

For å få oppdatert kunnskap om satsinger på internasjonalisering i sektoren, utarbeidet Diku i 2019 et notat om internasjonale strategidokumenter ved norske universiteter og høyskoler. En tilsvarende studie ble gjort av SIU i 2013. Notatet viser noen hovedtendenser når det gjelder prioriteringer i sektoren. Som i 2013 er mobilitet den mest synlige satsingen på utdanningsiden. Også på forskningssiden er mobilitet viktig, men like fremtredende er satsingen på internasjonal forskningsfinansiering. Særlig nevnes finansiering gjennom EU. Enkelte institusjoner har utviklet ambisøse EU-strategier som del av sin internasjonale strategi. Felles og doble grader er mindre synlig enn i 2013, men tett institusjonssamarbeid er fremdeles høyt på agendaen. Siden 2013 har begrepet «strategiske partnerskap» blitt mer vanlig. I intervjuer med institusjonene bekrefter de at de vil satse på utvalgte partnerinstitusjoner i andre land.

Internasjonale studenter i Norge

Diku gjennomførte i 2019 en spørreundersøkelse blant internasjonale studenter i Norge. Undersøkelsen ble presentert på et frokostmøte ved NTNU i november, som ble strømmet til flere av Dikus digitale kanaler. Arrangementet hadde størst rekkevidde blant Dikus facebook-arrangementer i 2019.

Undersøkelsen viser at de internasjonale studentene rangerer kvaliteten på norsk høyere utdanning høyt. Samtidig viser undersøkelsen at det er mindre akademisk og sosial kontakt mellom internasjonale og norske studenter enn ønsket. Dette gjør at bidraget til de internasjonale studentene ikke har så stor effekt på kvaliteten i norsk utdanning som den ellers kunne ha hatt.

Diku er opptatt av at institusjonene har en mulighet til å bøte på dette gjennom måten undervisning og studiehverdagen er organisert på, og vil aktivt kommunisere dette budskapet til institusjonene. I oppfølgingen av undersøkelsen vil Diku også se på muligheter for å endre egne utlysninger med sikte på å fremme bedre læring gjennom økt samhandling mellom norske og internasjonale studenter. Data fra undersøkelsen vil bli brukt både i profileringsarbeid og som kunnskapsgrunnlag for rådgivning og erfaringsdeling på nasjonalt og europeisk nivå.

Elevutveksling i videregående skole (vg2)

Diku gjennomførte i 2019 en brukerundersøkelse som rettet seg henholdsvis mot elever på utveksling skoleåret 2018-2019, og elever som hadde vært på utveksling på videregående for henholdsvis fem og ti år siden. Undersøkelsen gir Diku, organisasjonene og skoleeiere et godt utgangspunkt for å jobbe videre med å styrke kvaliteten i utvekslingstilbudet.

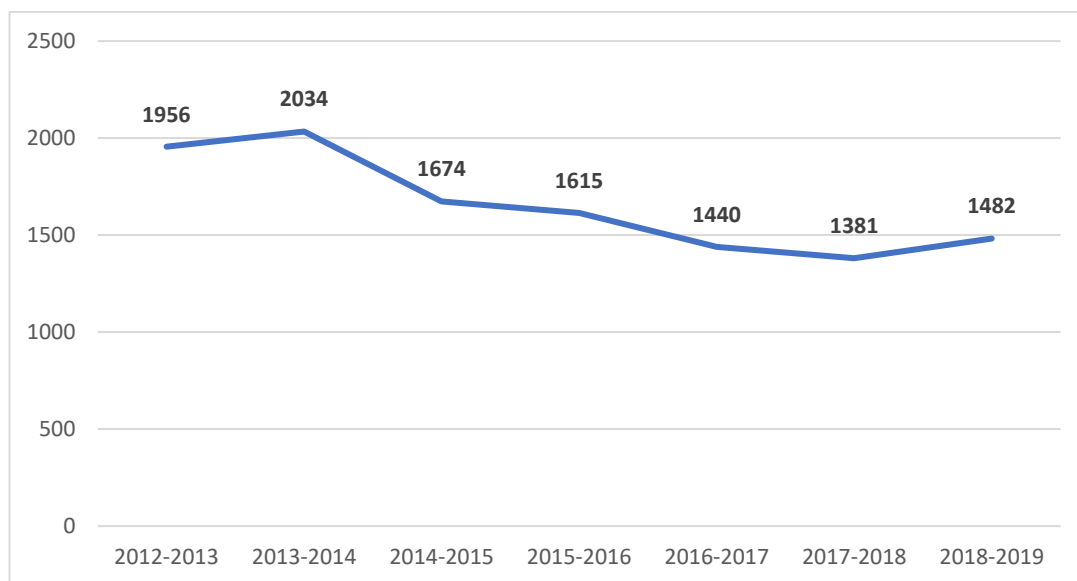
Språklæring, kulturkompetanse og personlig vekst er noen av områdene som både de nåværende og de tidligere elevene trekker frem som positive. Et flertall av de tidligere utvekslingselevene mener at utvekslingen gav dem kunnskap og erfaring som er viktig i arbeidslivet. Undersøkelsen antyder også at utvekslingsopphold på videregående senker terskelen for å studere utenlands senere.

Rapporten viser at et stort flertall av elevene som er på utveksling har stort utbytte av oppholdet. Om lag ti prosent svarte likevel at de av ulike grunner var misfornøyd med oppholdet, og av disse peker mange på problemer med vertsfamilien. Resultatene samsvarer i stor grad med funn i en tilsvarende undersøkelse fra 2016.

For å bidra til at flest mulig elever har et utvekslingsopphold med god sosial kvalitet, har Diku foreslått endringer i forskrift om godkjenning for utdanningsstøtte. Den nye forskriften trådte i kraft i juni 2019. Kravene til utvekslingsorganisasjoner og skoleeiere med utvekslingssamarbeid ble da strammet inn. Organisasjonenes ansvar for å gripe inn i situasjoner som går utover elevens sikkerhet er også konkretisert

Figur 5 viser at antallet elever som reiser på utveksling i Vg2 gjennom en utvekslingsorganisasjon har gått noe ned de siste årene.

Figur 5 Antall elever på utveksling i Vg2 2012 - 2019

Kilde: Utvekslingsorganisasjonenes rapportering til Diku

Økt kvalitet på tilbudet vil kunne gi utvekslingsordningen bedret omdømme, og kan på sikt bidra til økning i antall elever som benytter seg av ordningen. Det er fortsatt andre hindringer, som for eksempel økonomi. Ifølge organisasjonene har støtten fra Lånekassen ikke holdt tritt med prisutviklingen, slik at støtten nå dekker en mindre del av de samlede utgiftene enn for noen år tilbake. Dette gjør det vanskelig for elever fra lavinntektsfamilier å dra på utveksling.

Forberedelse til ny programperiode for Erasmus+

Diku og Kunnskapskontoret i Brussel har i samarbeid med KD i flere år arbeidet aktivt med å bidra i utviklingen av ny programperiode av Erasmus+. Forslaget som foreligger, er i stor grad i tråd med norske innspill.

På oppdrag fra KD utarbeidet Diku i 2019 et kunnskapsgrunnlag som viser resultater og utbytte fra norsk deltagelse for alle sektorer i inneværende programperiode. Her framgår det at nesten 4500 prosjekter med norsk deltagelse har fått tildelt midler så langt i inneværende programperiode av Erasmus+. Norske partnere deltar i europeiske prosjekter som totalt er tildelt mer enn fem milliarder kroner. Det er stadig økende interesse og deltagelse i programmet.

Selv om det har vært en svært positiv utvikling gjennom inneværende programperiode, er det fortsatt stort potensiale for økt deltagelse og mer strategisk bruk av virkemidlene. Et vesentlig større program gir mulighet for bredere norsk deltagelse.

Som et ledd arbeidet med å synliggjøre effektene og betydningene av deltagelse i Erasmus+, utfordret Diku rektorer og fagansatte ved høyere utdanningsinstitusjoner til å fortelle om viktigheten av programmet i korte videoer. Disse har blitt delt i sosiale medier og brukt i ulike presentasjoner. Arbeidet med å mobilisere sektoren til å dele egne resultater vil fortsette i 2020.

Utdanningssamarbeid med prioriterte land

I 2019 initierte KD en evaluering av Panorama-strategien. Diku har bidratt med kunnskapsgrunnlag til evalueringen på flere måter. Våren 2019 gikk vi gjennom resultatene i de to største virkemidlene for samarbeid med Panorama-landene, UTFORSK og INTPART, den sistnevnte i samarbeid med Forskningsrådet. Etter disse gjennomgangene arrangerte Diku programvise konferanser for erfarings- og kunnskapsdeling. Rapporter for begge virkemidlene er spilt inn som del av kunnskapsgrunnlaget i evalueringen.

På bakgrunn av kunnskapen om resultatene i programmene har Diku satt i gang et utviklingsarbeid av UTFORSK og andre virkemidler rettet mot satsingsland utenfor Europa. Vi vil på den måten sikre at virkemidlene er best mulig innrettet for å bidra til de politiske og strategiske målene for kunnskapssamarbeidet med de prioriterte landene og for kvalitetsutvikling i norsk høyere utdanning.

3.3 Mål 2

Diku skal bidra til bedre samordning og utvikling av arbeidet med internasjonalisering i samarbeid med relevante nasjonale og internasjonale aktører.

Styringsparametere:

- **Effektiv forvaltning av programmer og prosjekter**
- **God deltagelse i programmer og prosjekter som kan medvirke til økt gjennomføring av videregående opplæring for elever og lærlinger og mestring av grunnleggende ferdigheter**
- **Styrket flerkulturell kompetanse med sikte på vellykket integrering**
- **Synergier mellom internasjonalt samarbeid i utdanning, forskning og innovasjon**
- **Samordnet og målgruppeorientert kommunikasjon og profilering av Norge som attraktivt samarbeids- og studieland overfor utlandet**

3.3.1 Internasjonalisering i grunnopplæringen

Et tett og godt samarbeid med sektoren for grunnopplæring er viktig for at de skal kjenne verdien av å jobbe med internasjonalisering. Det er også viktig for å bidra til at stadig flere skal ta i bruk mulighetene som ligger i programmer og ordninger som Diku forvalter.

En god dialog med fagavdelingene i KD og med underliggende etater knyttet til grunnopplæringen er viktig for å forankre arbeidet med internasjonalisering i grunnopplæringen hos relevante myndigheter. Møtene med avdelingene for barnehage og

grunnskole (BAG) videregående opplæring, fagskole og kompetansepolitikk (VFK) og Integreringsavdelingen (INA) i 2019 var svært nyttige og vi ser frem til å videreføre dialogen i 2020. Det har vært gjennomført et møte mellom Diku og Utdanningsdirektoratet på direktørnivå og i 2019 har det vært tett samarbeid om eTwinning for å sikre en god overføring av ordningen til Diku. Diku har også hatt et godt samarbeid med Kompetanse Norge om voksnes læring, informasjon om studietilbud og betydningen av veiledning for internasjonalisering. Diku er medlem av Nasjonal Forum for Karriereveiledning, som er en viktig arena for å promotere mobilitet, og vi samarbeider med Kompetanse Norge om promotering og drift av EPAL (Electronic Platform for Adult Learning in Europe) i Norge.

For Diku er det viktig å ha tett kontakt med fylkene. Fylkesnettverket for internasjonalisering er et viktig forum for dialog og erfaringsdeling. Diku har gjennom flere år hatt en satsing opp mot kommunene, da særlig i de største byene. Målet har vært å gjøre våre programmer og ordninger kjent hos skole- og barnehageeiere og -ledere, men det har også vært et mål å forankre arbeidet med internasjonalisering. Samarbeidet med kommunene er krevende og fordrer at Diku kobler seg tett på kommunenes satsingsområder og bidrar til å skape koblinger mellom nasjonale og internasjonale prioriteringer på utdanningsfeltet. I 2019 har Diku prioritert samarbeid med kommuner der vi allerede har etablert kontakt fremfor å opprette samarbeid med nye kommuner.

Diku har jevnlig dialog med aktører som KS, Utdanningsforbundet, NHO og Elevorganisasjonene, blant annet gjennom deltakelse på arrangementer eller i ulike grupper og utvalg. Vi deltar også jevnlig på møter i den nasjonale rådgiverorganisasjonen Rådgiverforum.

3.3.2 Erasmus+

Dikus arbeid med Erasmus+

Regjeringen har ambisiøse mål for norsk deltagelse i Erasmus+³. Blant de strategiske målene for inneværende periode er at programmet skal bidra til økt kvalitet i norsk utdanning og at norsk utdanning hevder seg internasjonalt. Aktiviteten skal økes gjennom programperioden, og Erasmus+ skal brukes som et virkemiddel i norsk politikktutvikling.

Diku erfarer at formidling av god praksis bidrar til inspirasjon og bredere deltagelse. I sosiale medier har vi hatt en aktiv Erasmus+ kampanje, med mål om å rekruttere bredt og tiltrekke nye søkere. For å styrke kunnskapen om programmet har Diku vektlagt tematiske satsinger, og gitt praktisk opplæring for å styrke kvaliteten på søknader og gjennomføring av prosjektene.

En utfordring i arbeidet med Erasmus+ i 2019 har vært usikkerheten Brexit har skapt rundt samarbeid med Storbritannia. Storbritannia var i fjor det landet som tok imot flest norske studenter, lærlinger, elever og ansatte. KD og Diku har oppfordret norske utdanningsinstitusjoner til å styrke samarbeid med andre europeiske land. Informasjon om utviklingen og konsekvenser for utdanningssamarbeid med Storbritannia er samlet på en egen ressurside på diku.no, som er referert til i flere medieoppslag om Brexit igjennom året.

Resultater fra norsk deltagelse i Erasmus+

I 2019 gjennomførte Diku kartlegginger av norsk deltagelse i Erasmus+, både for grunnopplæring og høyere utdanning.

³ Strategiske mål for norsk deltagelse i Erasmus+ : <https://www.regjeringen.no/contentassets/78043de8d89c44018276773ff17c9680/strategisk-overbygning-erasmus.pdf>

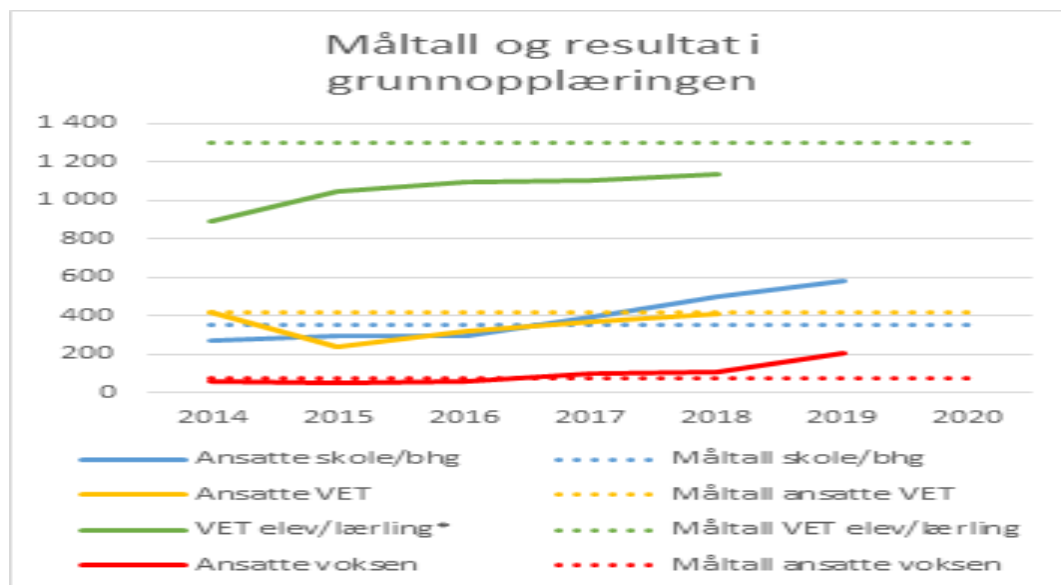
Kartleggingen for høyere utdanning viser at aktiviteten i programmet øker. Samtidig er det stor variasjon når det gjelder omfang og hvilke deler av Erasmus+ institusjonene benytter seg av. For å få kunnskap om årsaker til variasjonen, har Diku fått gjennomført en kvalitativ studie av et utvalg institusjoner. Studien viser at kunnskap om programmet, institusjonelle prioritering, ledelsesforankring, administrativ støtte, tid og ressurser, samt interesse for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i utdanning påvirker institusjonenes deltagelse. Kartleggingen gir konkrete anbefalinger og peker på muligheter for de enkelte institusjonene. Anbefalingene er utformet på grunnlag av de enkelte institusjonenes utgangspunkt og profil. Diku erfarer at institusjonene tar i bruk rapporten og at det er økende kunnskap og interesse for programmet ved institusjonene.

Kartleggingen for grunnopplæringen viser at det er en generell økning i interesse og deltagelse. Det er stor variasjon mellom fylker når det gjelder omfang og hvilke tiltak aktører i fylkene deltar i. I fylker med stor deltagelse, har ofte fylkeskommunene en aktiv rolle som søker. I en kvalitativ undersøkelse av et utvalg videregående skoler, undersøkte Diku hvordan Erasmus+ mobilitet blir brukt i fag- og yrkesopplæring. Rapporten viser at ledelsesforankring, ressurser og integrering i det pedagogiske arbeidet er viktige faktorer ved skoler hvor Erasmus+ brukes strategisk i kvalitetsarbeidet. Den kvalitative undersøkelsen av bruk av Erasmus+ i høyere utdanning viste at tilsvarende faktorer var sentrale også der.

Mobilitet i grunnopplæring og høyere utdanning

Statistikk fra 2019 viser at strategiske mål om økt aktivitet gjennom programperioden i stor grad er nådd. Målene for 2020 innebærer ytterligere økning, men vi ser at sektorene jevnt over er i rute også for å nå måltallene for 2020. Dette sammenfaller med en økning i budsjetter og er i så måte en ventet utvikling.

Figur 6 Erasmus+ - måltall og resultat for mobilitet i grunnopplæringen

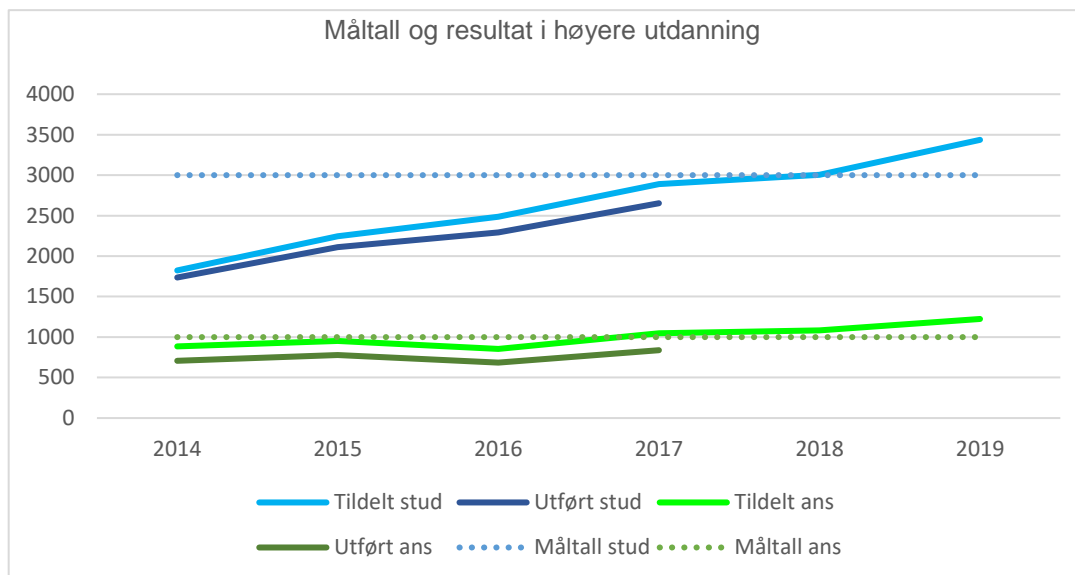
Figur 6 viser at målet om ansattmobilitet for barnehager, skole og voksnes læring vil nås med god margin. En viktig grunn til den positive utviklingen er at Diku har lagt stor vekt på å løfte frem mulighetene for å sende inn såkalte konsortiesøknader, hvor en koordinerende organisasjon sender inn en søknad på vegne av mange utdanningsinstitusjoner.

Innenfor fag- og yrkesopplæring tangeres i 2019 målet om at 420 lærere og instruktører skal reise på mobilitetsopphold. Når det gjelder elever og lærlinger er statistikken til en viss grad misvisende. Måltallet er 1 300, mens statistikken viser ca. 1 150 deltakere. Faktum er

imidlertid at det er over 1 500 elever og lærlinger som reiste ut. Dette skyldes at mange skoler sender ut flere elever/ lærlinger enn de har fått stipend til. Det er en kraftig oversøkning på dette tiltaket, så her er det ikke etterspørselen som setter begrensning, men budsjettet.

For høyere utdanning er målet at minst 3 000 studenter og 1 000 ansatte hvert år skal benytte seg av stipend fra Erasmus+.

Figur 7 Måltall og resultat for mobilitet i høyere utdanning Figur 8 Erasmus+ - måltall og

Diku forventer å nå målene for utreisende mobilitet i høyere utdanning på 3 000 studenter og 1 000 ansatte per år innen 2020. Et økende antall studenter og ansatte på utveksling gjennom Erasmus+ bidrar til å nå regjeringens overordnede mål om en betydelig økning i studentmobilitet. Erasmus+ gir studentene trygghet og økonomiske fordeler, samtidig som man er sikret godkjenning av utdanningen man har tatt når man kommer hjem. 98 prosent av studenter og ansatte på utvekslingsopphold rapporterer at de vil anbefale Erasmus+ utveksling til andre. 83 prosent av studentene har blitt mer selvsikre, 72 prosent har blitt bedre i språk, og 71 prosent har blitt bedre til å samarbeide med andre og til å løse problemer⁴.

Diku har en egen kommunikasjonskanal rettet mot elever og studenter som ønsker å studere i utlandet, *Utdanning i verden*. I dag finnes det mange ulike aktører på dette området, med ulikt ansvar. Informasjonen kan derfor oppleves fragmentert og mangelfull for brukerne. Diku vil evaluere Utdanning i verden i lys av dette.

Forenklet administrativ prosess for studentutveksling

Diku erfarer at høyere utdanningsinstitusjoner opplever administrasjonen av studentmobilitet som utfordrende. Dersom man skal øke antallet utreisende studenter betraktelig uten å øke administrasjonen, må bedre nasjonale løsninger på plass. Gjennom forprosjektet *Digitalisering av studentmobilitet*, ledet av Unit, vil Diku sammen med institusjonene bidra til at studieadministrative prosesser standardiseres, forenkles og digitaliseres. Dette prosjektet vurderes som et premiss for økningen i studentmobilitet i tråd med utdanningspolitiske målsetninger om 20 prosent utveksling i 2020 og 50 prosent på lengre sikt. Det vil samtidig være i tråd med EU-kommisjonens tiltak for digitalisering av Erasmus+ programmet, gjennom *European Student Card Initiative*. Diku er representert i kommisjonens arbeidsgruppe for dette tiltaket, sammen med KD.

⁴ Resultater fra deltakerrapporter for Erasmus+ utveksling i 2018 og 2019

Strategiske partnerskap

Deltagelse i samarbeidsprosjekt skal bidra til innovasjon, relevans og kvalitet i utdanning både innenfor grunnopplæringen og høyere utdanning, og det finnes ulike typer samarbeidsprosjekter.

Strategiske partnerskap er den vanligste prosjektsamarbeidstypen i Erasmus+. Denne typen prosjekter omfatter alle sektorer og legger til rette for bredt, multilateralt samarbeid mellom ulike aktører. Enkelte institusjoner, særlig innen høyere utdanning, synes etter hvert å ha en mer strategisk tilnærming til sin deltakelse, med mål om at prosjekter kan fungere som springbrett til mer konkurranseutsatte tiltak administrert av Europakommisjonen.

Det har vært økende interesse for strategiske partnerskap de siste årene. Søknadstallene for barnehage og skole holdt seg stabile i 2019, mens det var en liten økning i antall søknader innenfor fag- og yrkesopplæringen og høyere utdanning. Antallet voksenopplæringsprosjekter med norsk deltakelse holdt seg på samme nivå som i 2018.

Diku har i 2019 kartlagt strategiske partnerskap på tvers av sektorer, hvor vi har sett spesielt på resultatene som blir utviklet i disse prosjektene. Så langt har i overkant av 650 strategiske partnerskap hatt norsk deltakelse, enten som koordinator eller som partner i prosjekt. Sammen med om lag 3 600 partnere i og utenfor Europa har prosjektene mottatt nærmere 115 millioner euro til kvalitetsutvikling. Nærmere 1 100 konkrete produkter er publisert og tatt i bruk i undervisning, eksempelvis kurs, læringsopplegg eller nytt pensum/curriculum. Prosjektene har utviklet over 100 eksempler på ny digital læringsteknologi og publisert ett tyvetall policyanbefalinger og like mange vitenskapelige artikler.

Prosjektene innretter seg etter viktige tematiske prioriteringer fra Europakommisjonen, som i stor grad sammenfaller med nasjonale utdanningspolitiske prioriteringer, for eksempel knyttet inkludering, redusert frafall i videregående skole, digitalisering og entreprenørskap.

Skoleutvekslingspartnerskap

I 2018 innførte EU endringer i partnerskap rettet mot barnehager og skoler, der målet var å senke terskelen for deltakelse og gi rom for økt mobilitet. Bare fra 2018 til 2019 økte antall innvilgede prosjekter av denne typen med ca. 30 prosent. I prosjektene som ble innvilget i 2019, får over 1 200 norske elever og mer enn 700 norske lærere mulighet for læringsopphold i utlandet.

Skoleutvekslingspartnerskapene retter seg i stor grad mot områder som en finner igjen i de tverrfaglige temaene i ny overordnet del av læreplanen. Klima, miljø og bærekraft er særlig aktuelle temaer, men partnerskapene jobber også mye med temaer knyttet til medborgerskap, mangfold og inkludering, samt folkehelse og livsmestring. Mange prosjekter setter disse temaene i sammenheng med utvikling av grunnleggende ferdigheter, *21st Century Skills*, språkkompetanse og økt gjennomføring. Diku ser også en økning i antall prosjekter som setter søkelys på opplæringsstilbudet til elever med særskilte behov og nedsatt funksjonsevne.

Innføringen av skoleutvekslingspartnerskap har bidratt til at flere norske barnehager og skoler blir involvert i programmet, men det er fortsatt utfordrende å rekruttere grunnskole- og barnehagesektoren til Erasmus+. Diku vil fortsette arbeidet med rekruttering innenfor sektorer som er svakt representert. Dette vil gjøres gjennom egne målrettede arrangement og deltakelse på arenaer der disse sektorene møtes. Det blir også viktig å utvide samarbeidet med kommuner og fylkeskommuner.

Sentraliserte tiltak

Det er et mål å øke norsk deltakelse også i prosjekter som forvaltes av Europakommisjonen og dets underliggende organ EACEA⁵. Dette er store og konkurranseutsatte prosjekter, som

⁵ Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

stiller høye krav til både ledelsesnivået og fagmiljøene hos deltakende institusjoner. Diku erfarer en økende interesse fra norske aktører for å delta i denne typen prosjekter.

Universitets- og høyskolesektoren står for hovedvekten av deltagelsen i sentraliserte prosjekter. Det er imidlertid stor variasjon mellom institusjonene. Enkelte er involvert i alle deler av programmet, mens andre ikke er involvert i noen sentraliserte tiltak. Etter å ha arbeidet aktivt med å promotere Kunnskapsallianser gjennom flere år, er det positivt at 2 av 33 innvilgede allianser i 2019 er norskkoordinerte. En norsk bedrift koordinerer en av de to innvilgete alliansene. Diku har arbeidet aktivt for å promotere mulighetene i programmet for bedrifter, og dette er første gang i programmet at en norsk bedrift koordinerer et stort europeisk prosjekt.

Den nye ordningen Europeiske universitet har møtt stor interesse i sektoren, og Diku har arbeidet aktivt med veiledning av søkere. To norske institusjoner deltar i allianser som fikk tildelt midler i 2019. Diku erfarer at lanseringen av Europeiske universitet har bidratt til å styrke interessen og oppmerksomheten rundt Erasmus+. Mange norske institusjoner planlegger å søke om deltagelse, noe som har ført til økt kunnskap om og aktivitet også i andre deler av Erasmus+. Diku erfarer også at ledelsen ved institusjonene i større grad enn tidligere er involvert i arbeidet med programmet

Erasmus+ lyser også ut midler til prosjekter som skal bidra til politikktvikling innenfor ulike deler av utdanningssystemet. Høsten 2018 arrangerte Diku for første gang et pådriverseminar for myndighetsorgan og mulige søkere til politikktviklingsprosjekter. Fra starten av 2019 erfarte Diku at det var en større interesse for å delta, men norske søknadstall er fremdeles forholdsvis lave. Et nytt pådriverseminar ble arrangert i desember 2019 knyttet opp mot to pågående utlysninger; om sosial inkludering og sentre for fremragende fag- og yrkesopplæring.

Digitalisering i Erasmus+

Digitalisering er blant de viktigste satsingsområdene i Erasmus+, og sammenfaller tydelig med nasjonale prioriteringer. Særlig innen prosjektsamarbeidstiltakene er digitalisering en tydelig satsing. Dikus kartlegging av strategiske partnerskap med norsk deltagelse tildelt mellom 2014 og 2018 viser at 94 av totalt 603 prosjekter hadde tydelig tematisk fokus på digitalisering. Prosjektene jobber med å utvikle innovativ praksis på området, noe som blant annet har resultert i nye retningslinjer og rapporter, men også digital læringsteknologi, som apper, MOOC-kurs og *flipped classroom*.

3.3.3 EØS-midlene

EØS-midlene skal bidra til å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i Europa og å styrke bilaterale kontakter mellom de tre giverlandene og 15 mottakerland innen EU. Diku innehar rollen som donorprogrampartner (DPP) for Innovasjon, forskning, utdanning og konkurransevne i ti av disse, og samarbeider tett med Forskningsrådet og Innovasjon Norge, samt våre søsterorganisasjoner på Island og Liechtenstein. Mottakerlandene er Tsjekkia, Polen, Romania, Slovenia (utdanning), Kroatia (lokaldemokrati), Estland, Latvia, Litauen (forskning), Portugal og Slovakia (innovasjon).

Implementeringsfasen er nå i gang, og de fleste landene har gjennomført utlysninger i 2019. Ett av hovedmålene med programmet er å styrke samarbeidet mellom donorland og mottakerland. Diku har ansvar for å markedsføre mulighetene i programmet mot norske målgrupper på flere nivå i norsk utdanningssektor, legge til rette for at relevante fagmiljøer fra Norge og mottakerlandene kan finne sammen og synliggjøre gevinsten av å delta for norske prosjektpartnere.

EØS-midlene er et komplekst virkemiddel med store variasjoner mellom de ulike landene som det er krevende å orientere seg i. Dette gjør det utfordrende å mobilisere norske partnere, og det er nødvendig med en mer målrettet innsats i kommunikasjonsarbeidet. Aktører i Norge og mottakerlandene bør i større grad se EØS-midlene og Erasmus+ i sammenheng. Diku vil i det videre arbeidet prioritere å kartlegge og formidle gode eksempler på hvordan

institusjonene kan bruke disse virkemidlene på en strategisk måte. Det vil da bli enklere for dem å bygge erfaring med internasjonalt samarbeid, koble utdanning med forskning og innovasjon og på sikt bidra til at fagmiljøer kan gå inn i mer solide samarbeid.

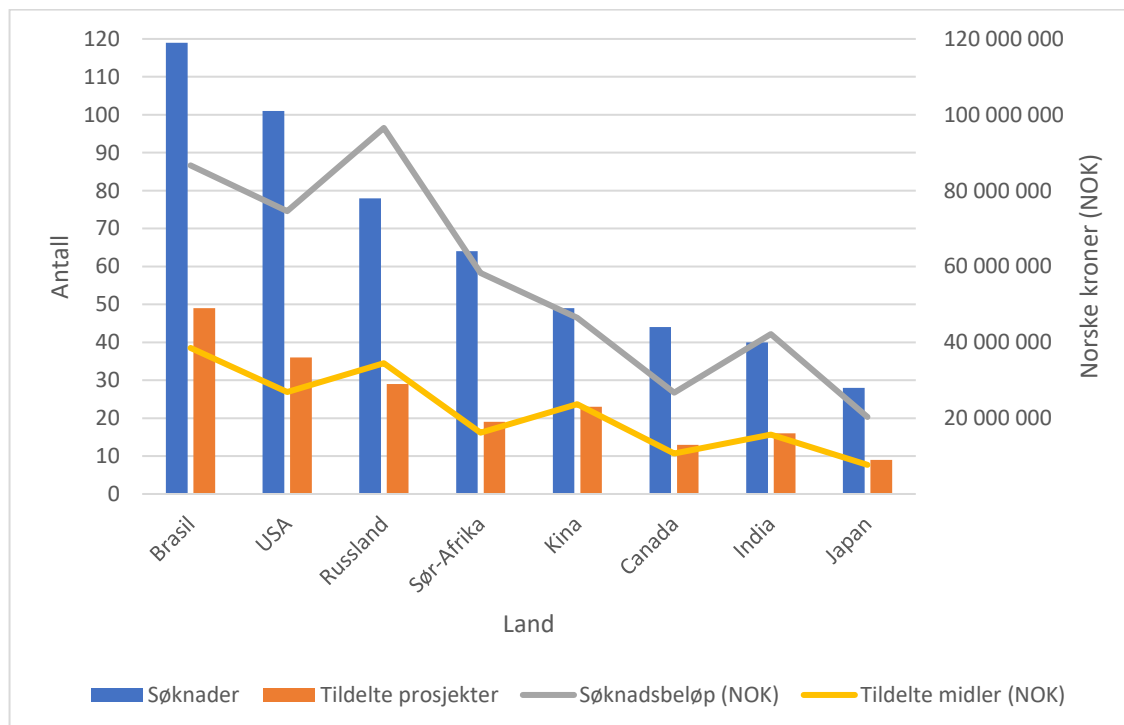
3.3.4 Utdanningsamarbeid med prioriterte land utenfor EU

Samarbeid med Panorama-landene

Panorama-strategien bidrar til at norske høyere utdanningsinstitusjoner får støtte til å utvikle og implementere ulike modeller for å integrere høyere utdanning, forskning og koblinger til arbeids- og næringsliv, i langsiktige samarbeid med sterke universiteter og andre partnere i strategilandene. Prosjektsamarbeid med partnere i Panorama-landene har åpnet for ulike former for studentaktiv læring, studentintegret forskning og studentutveksling av høy kvalitet. På denne måten virker Panorama-strategien som et redskap for kvalitetsutvikling i norsk høyere utdanning, i tråd med målsettingene i Meld. St. 16 (2016-2017) *Kultur for kvalitet i høyere utdanning* (Kvalitetsmeldingen) og *Strategi for digitalisering i høyere utdanning og forskning 2017-2021*. Mange av prosjektene preges dessuten av tverrfaglighet, tverrsektoriell problemløsning og relevans for bærekraftsmålene.

Diku har bidratt til systematisk oppfølging av Panorama-strategien gjennom programforvaltning, arenaer for kunnskaps- og erfaringsdeling, informasjons- og veiledningsarbeid og annen tilrettelegging for bilateralt og multilateralt samarbeid. Programmene UTFORSK og INTPART er viktige for å oppnå hovedmålsettingene i strategien. Diku forvalter også flere andre målrettede virkemidler for samarbeid med strategilandene, finansiert av KD og UD. Til sammen bidrar dette til betydelig samarbeid med satsingslandene, til kvalitetsutvikling i høyere utdanning og til å støtte oppunder strategiske og langsiktige satsinger ved institusjonene.

Figur 8 Prosjektstøtte til samarbeid med prioriterte land utenfor Europa gjennom Dikus virkemidler⁶, søknader og tildelinger 2016-2019

⁶ Tallene inkluderer ikke prosjektstøtte gjennom INTPART.

Figur 8 viser omfanget av prosjektstøtte til de ulike satsingslandene utenfor Europa (Panorama-landene og Nord-Amerika). Det er en betydelig oversøkning til Dikus virkemidler knyttet til prioriterte samarbeidsland. Dette bekrefter inntrykket av at de prioriterte landene er viktige i norske institusjoners internasjonale satsinger.

I tillegg til programvirksomheten har Diku i 2019, sammen med Forskningsrådet og Innovasjon Norge, bidratt til utforming og gjennomføring av det faglige programmet for delegasjonsreiser til Japan, Sør-Korea og India. Kontakt med relevante aktører i de ulike landene er også fulgt opp, blant annet gjennom arbeidsfellesskap i Japan og Brasil, og styrket kontakt med relevante aktører i Kina, India, Russland og Sør-Afrika.

UTFORSK

UTFORSK finansierte i 2019 totalt 89 pågående prosjekter, inkludert ti prosjekter under UTFORSK-Brasil. Det ble ikke lyst ut nye midler i 2019.

Programmet favner bredt både med hensyn til fagområder, samarbeidsland og spredning blant norske institusjoner. Nesten 70 prosent av prosjektene involverer partnere utenfor academia som deltar i utvikling av pensum og undervisning, og som bidrar med gjesteforelesere, tilgang til utstyr og praksisplasser, og tema til prosjektoppgaver. Prosjektene rapporterer også om økt tverrfaglig samarbeid gjennom partnerskapsprosjektene, med ringvirkninger i form av økt samarbeid med fagmiljø på egen institusjon og på tvers av institusjoner i Norge.

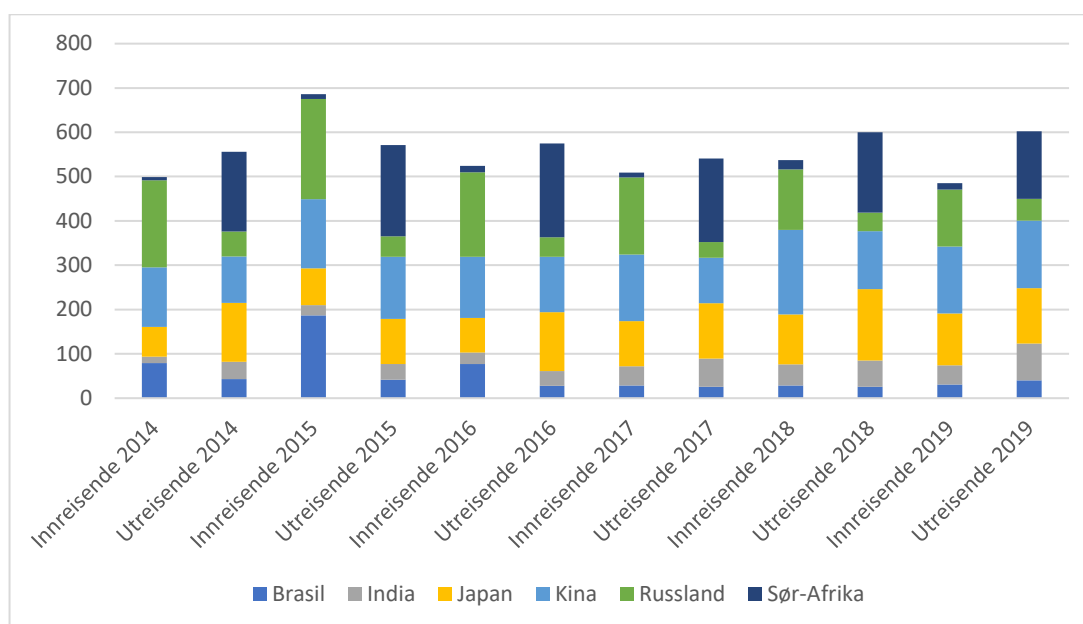
UTFORSK bidrar i betydelig grad til økt studentmobilitet, både til og fra samarbeidslandene. Mobiliteten er i hovedsak av kortere varighet og er ofte knyttet til forskningsaktiviteter. Muligheten til å kombinere studentinvolvering med samarbeid om felles forskningsinteresser og ressurser er positivt, både for utdanningen og partnerskapene. En sentral målsetting med partnerskapsprogrammene er langsiktig og bærekraftig samarbeid som løfter kvaliteten i norsk høyere utdanning. UTFORSK stiller derfor krav til god institusjonell forankring og integrasjon av utdanningsaktiviteter i eksisterende utdanningstilbud.

INTPART

INTPART har som overordnet målsetting å stimulere til fremragende utdanning og forskning i Norge gjennom samarbeid med høyt kvalifiserte partnere i Brasil, Russland, India, Japan, Canada, Kina, Sør-Afrika og USA. INTPART samforvaltes av Diku og Norges forskningsråd. Det har blitt gjennomført årlige utlysninger i programmet siden 2015 og i 2019 talte prosjektporteføljen 90 prosjekter.

Resultatrapporten publisert av Diku og Forskningsrådet i 2019 viser at INTPART-prosjektene har bidratt til å styrke norske fagmiljø gjennom større nettverk og kunnskapsbase, tilgang til forskningsinfrastruktur, økt studentrekruttering og økt kvalitet i studieprogram. Godt over halvparten av prosjektene oppgir samarbeid med virksomheter i offentlig og privat sektor, og 50 prosent av prosjektene oppgir at de har etablert strukturer for forsker- og studentmobilitet. I tillegg viser rapporten at INTPART-programmet skaper merverdi gjennom synergi med en rekke nasjonale program, både i regi av Diku og Forskningsrådet, og internasjonale program som EUs rammeprogram, Nordforsk og andre.

Figur 9 Mobilitetstall Panorama-land, 2014-2019⁷

Figur 9 viser hvordan studentutvekslingen mellom Norge og Panorama-landene har utviklet seg i perioden 2014-2019. Av Panorama-landene, valgte norske studenter i størst grad å reise til Sør-Afrika, Kina og Japan, mens relativt få norske studenter reiste til Brasil, Russland og India. I 2019 økte særlig antallet utreisende studenter til Kina og India. Samtidig viser figuren at svært få sør-afrikanske studenter reiste på utveksling til Norge, og det samme gjelder brasilianske studenter fra 2017. Gjennom hele perioden har det kommet mange russiske og kinesiske utvekslingsstudenter til Norge. Fra 2017 har også stadig flere japanske studenter hatt utvekslingsopphold i Norge, mens det har kommet noe færre russiske studenter. I 2019 kom det flest utvekslingsstudenter fra Kina.

Under følger landvis rapportering på særskilte satsinger for Panorama-landene.

Brasil

Diku har i flere år samarbeidet nært med partnere i Brasil, blant annet gjennom programmet UTFORSK-Brasil. Dette administreres av Diku i samarbeid med brasilianske CAPES, med gjensidig finansiering fra brasiliansk og norsk side. Programmet har per i dag ti pågående prosjekter og bidrar til å styrke samarbeidet mellom Brasil og Norge innen høyere utdanning og forskning. Programmet skaper også et viktig kontaktpunkt på myndighetsnivå. Det ble ikke gjennomført utlysning i 2019.

I Brasil samarbeider Diku tett med Innovasjon Norge og Norges Forskningsråd. I 2019 fornyet våre organisasjoner avtalen om et arbeidsfellesskap i Rio de Janeiro. Diku og Innovasjon Norge arrangerte et nettverksseminar for *Intern Abroad*-prosjekter og bedrifter i Brasil. Dette førte til at institusjonene fikk styrket kontakt med aktuelle praksisbedrifter i landet.

Kina

Diku har de siste årene etablert gode samarbeidsrelasjoner med kinesiske søsterorganisasjoner. Planene om en samfinansiert utlysning innen høyere utdanning mellom Diku og det kinesiske utdanningsdepartementet ble formalisert på det bilaterale myndighetsdialogmøtet i Beijing i juni 2019. *China Scholarship Council* (CSC), er utpekt som formell partner på kinesisk side. Utlysningen er forventet lansert i andre halvdel av 2020. Diku samarbeider tett med den norske ambassaden i Beijing i dette arbeidet. Vi samarbeider også med CSC om en norsk-kinesisk statsstipendavtale som Diku overtok fra Forskningsrådet i

⁷ Kilde: DBH

2019. Diku vil se på om stipendprogrammet kan brukes mer strategisk og i tilknytning til prosjektsamarbeid, for eksempel under den planlagte utlysningen.

Diku jobber langsiktig for å øke synergier mellom nasjonale programmer og Erasmus+ knyttet til muligheter for samarbeid med Kina. Som ledd i dette ønsker vi å knytte oss til EU-Kina-plattformer for utdanningssamarbeid, og har etablert kontakt med *EU-China Higher Education Platform for Cooperation and Exchange*, for samarbeid om felles utfordringer knyttet blant annet til balanse i studentmobilitet.

Russland

Diku fulgte også i 2019 opp den bilaterale avtalen om utdanningssamarbeid mellom Norge og Russland som ble undertegnet i 2010. Vi arbeidet for styrket kontakt og informasjonsutveksling med relevante myndigheter og aktører i Russland, blant annet ved å delta i bilateralt møte mellom norske og russiske utdanningsmyndigheter i oktober 2019. Her deltok også høyere utdanningsinstitusjoner fra begge land.

Russlandsprogrammet er finansiert av UD og har som hovedmål å styrke norsk-russisk kunnskapssamarbeid på områder av felles interesse. Per 2019 har programmet 21 aktive prosjekter som bidrar godt til målene for samarbeid med Russland i Panorama-strategien. Om lag en tredel av prosjektene utvikler studietilbud knyttet til nordområdene. Diku er i dialog med UD om videre finansiering av programmet i en ny periode fra 2021. Diku har også et særlig ansvar for å følge opp norsk-russiske utvekslingsordninger. Samlet bidrar de to tiltakene *Norsk-russisk stipendordning* og *Støtte til deltakelse på sommerskole ved russiske universitet* til at norske og russiske studenter får muligheter til å bli bedre kjent med hverandres samfunn, språk og kultur, og til å delta på kurs som ikke er tilgjengelige i hjemlandet.

India

I 2019 har Diku styrket kontakt med relevante myndigheter og aktører i India. Dels som forberedelse til delegasjonsbesøket i India i februar 2020 og dels med tanke på en ny fase for samfinansiert norsk-indisk samarbeid gjennom *Indo-Norwegian Cooperation Programme (INCP)*. Regjeringen lanserte på tampen av 2018 *Norge-India 2030* – en ny strategi for samarbeid med India, og Diku har flere ansvarsområder i den første treårige handlingsplanen for 2019-2022.

Sør-Afrika

Diku har i 2019 fulgt opp og styrket samarbeid med Sør-Afrika, blant annet ved å etablere flere kontaktpunkter. Som oppfølging av statsråd Nybøs delegasjon i 2018, deltok Diku sammen med fire norske UH-institusjoner på konferansen IEASA 2019 (*International Education Association of South Africa*) i Cape Town. Diku hadde i tillegg møter med sørafrikanske myndigheter og den norske ambassaden. Diku utforsker muligheter for å få til samfinansierte tiltak med Sør-Afrika. I tillegg er det besluttet at utvalgte sørafrikanske universiteter kan være partnere i søknader til NORPART fra 2021.

Japan

Diku har i flere år vært engasjert i et arbeidsfelleskap med Forskningsrådet og Innovasjon Norge i Tokyo for å fremme norsk-japansk samarbeid om forskning, utdanning og innovasjon. Innenfor rammen av dette samarbeidet bidro Diku til å utforme det faglige programmet for statsråd Nybøs delegasjon til Sør-Korea og Japan høsten 2019. Det var et viktig mål at programmet i størst mulig grad skulle omfatte hele kunnskapstriangelet. Delegasjonen, som foruten statsråden besto av rektorer i norsk høyere utdanning samt Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Diku, møtte et bredt spekter av aktører i politikk, høyere utdanning og forskning, arbeids- og næringsliv og forvaltning. Delegasjonen ble gjort kjent med Japans politikk, mål, strategier og virkemidler på relevante områder og eksponert for eksempler på etablert norsk-japansk samarbeid.

Nord-Amerika

Nord-Amerikaprogrammet bidrar til å heve kvaliteten på norsk utdanning gjennom mer og bedre samarbeid mellom norske og nordamerikanske utdanningsinstitusjoner. I 2019 lyste Diku ut prosjektmidler for toårige prosjekter med en økonomisk ramme på opptil 300 000 kroner. Det var god søkning til programmet, det er gjennomgående god kvalitet på søknadene.

Siden 2014 har det vært en gradvis vekst av amerikanske og kanadiske studenter som reiser til Norge for å studere. I samme periode har andelen norske studenter som reiser til Nord-Amerika gått ned. Utfordringer knyttet til semesterstruktur, ulik vektning av kurs og stadig økende kostnader til skolepenger, helseforsikring og visum er hindre for mobilitet og samarbeid.

Diku har hentet innspill fra norsk sektor om disse utfordringene. Institusjonene uttrykker ønske om at Diku fortsatt legger til rette for norsk deltakelse på sentrale møtearenaer og fungerer som et samlet talerør. UH-institusjonene melder tilbake at prosjektfinansiering har fungert som en viktig døråpner for norske institusjoner. De mener videre at dette vil være et viktig virkemiddel for å stimulere til mer og bedre samarbeid og studentutveksling mellom norske og nordamerikanske institusjoner i årene fremover.

Miljøer på vestkysten i USA er særlig gode på innovasjon og kobling mellom utdanning og arbeidsliv. Derfor arrangerte Diku et faglig program om innovasjon og økt samarbeid med USA i California i januar 2019. Tolv norske institusjoner deltok og melder tilbake at de fant opplegget inspirerende og relevant for sin videre satsing på økt kobling til arbeidslivet.

Intern Abroad

Intern Abroad gir norske universiteter og høyskoler støtte til å utvikle og prøve ut ordninger for studiepoenggivende praksis i Panorama-landene og Nord-Amerika. Målet er å øke kunnskap og kompetanse om internasjonalt arbeidsliv hos studenter og ansatte ved norske høyere utdanningsinstitusjoner. Gjennom utlysninger hvert av de tre siste årene har programmet støttet 39 prosjekter.

Prosjektene lykkes med å sende studenter ut på langvarig praksisopphold som innlemmes i studieplanen hjemme. Flere har utviklet kurs og faglige nettverk som har økt studentmobiliteten til prioriterte land. I land som Brasil, hvor språkbarrierer kan være til hinder for studentmobilitet, gir kombinasjonen av praksis og kurs ved lokale universitet mulighet for semestermobilitet selv når universitetene tilbyr få kurs på engelsk.

For institusjonene er det krevende å følge opp både studenter og arbeidsgivere når disse er langt borte. Per i dag finnes det få muligheter for midler til oppfølging etter endt prosjektperiode. Noen prosjekt har likevel sikret videre oppfølging via andre ordninger. Kobling mot faglig samarbeid og forskningsinteresser i partnerlandet gjør det også lettere å følge opp praksisstudenter på sikt.

3.3.5 Bilateralt europeisk samarbeid

Diku har i 2019 fulgt opp nasjonale satsinger for å styrke samarbeidet med Frankrike og Tyskland innen både grunnopplæring og høyere utdanning. Utdanningssamarbeidet med de to landene skjer både gjennom Erasmus+ og i ordninger spesifikt rettet mot bilateralt samarbeid. Diku bidrar til mobilisering av aktører i grunnopplæring og i høyere utdanning ved å legge til rette for nettverksbygging og ved å gi råd, informere og forvalte ulike virkemidler.

For å opprettholde mobilitetstallene og styrke økt mobilitet til Europa, kanskje særlig lys av Brexit, har Diku i 2019 oppfordret høyere utdanningsinstitusjoner til å styrke sitt samarbeid med institusjoner og organisasjoner i Frankrike og Tyskland.

Frankrike

Diku har utarbeidet en plan for norsk oppfølging av utdanningsdelen av rammeavtalen mellom Norge og Frankrike, som ble signert i 2018. Planen har tiltak som skal styrke og utvide samarbeidet med Frankrike innen grunnopplæring og høyere utdanning. For å øke interessen for Frankrike og rekruttering til Frankrike-program vil Diku arbeide målrettet for å fremme synergier mellom nasjonale, bilaterale og europeiske virkemidler, og synergier på tvers av sektorer. Videre vil Diku synliggjøre eksisterende samarbeid og beste praksis i relevante fora. Vi vil også prioritere å utarbeide et bedre kunnskapsgrunnlag knyttet til enkelte av ordningene, blant annet ved å gjennomføre en brukerundersøkelse blant elever som har gått treårig videregående i Frankrike. Diku har videre foreslått å opprette et Frankrike-nettverk med sentrale samarbeidspartnere for å følge opp arrangement og initiativ som ble opprettet i 2018 og -19.

Tyskland

Flere programmer og ordninger bidrar til økt utdanningssamarbeid med Tyskland, og dermed til realiseringen av regjeringens reviderte Tyskland-strategi og KDs handlingsplan for satsing på Tyskland. Samlet sett har Diku likevel få og små virkemidler for å fremme tysk-norsk bilateralt samarbeid. Det viktigste samarbeidet skjer i Erasmus+, der Tyskland er blant de viktigste samarbeidslandene, særlig når det gjelder mobilitet og samarbeidsprosjekter.

Ordnningen for Norgeskunnskap bevilget midler til skandinavistikkmiljøene ved 13 tyske universiteter i 2019. Seks tyske universiteter fikk støtte til deltakelse ved bokmessen i Frankfurt. Disse melder tilbake at deltagelsen har hatt positiv effekt på undervisningen og økt interessen for Norge blant tyske studenter.

3.3.6 Norsk språk og kultur i utlandet

I takt med den generelt voksende oppmerksomheten rundt Norden som region, opplever Diku at interessen fra utlandet for norsk språk, litteratur og kultur også har økt de siste årene. Gjennom ulike tiltak og stipendordninger støtter Diku norskmiljø og norskstuderende ved de rundt 140 universitetene utenfor Norge som har slikt kurstilbud. I 2019 lyste Diku ut utenlandslektorat i norsk språk og litteratur for perioden 2020-2025. Tildelingen gjennomføres i 2020. Norsklektoratene er viktige for å opprettholde høy kvalitet og anseelse på språktilbudet i norsk ved de institusjonene som deltar i ordningen.

3.3.7 Internasjonalisering i lærerutdanningene

Diku arbeider på flere arenaer for å skyve internasjonalisering høyere opp på dagsorden i lærerutdanningen. Høsten 2019 ble Diku invitert til å holde et miniseminar om internasjonalisering i lærerutdanning som del av rådsmøtet til UHR-Lærerutdanning. I tillegg til å løfte frem god praksis fra institusjonene, inviterte Diku også medlemmene til å reflektere rundt hvordan lærerutdanningene kan bli mer internasjonale. Diku ble etter dette invitert til å holde en tilsvarende økt på UHRs læreutdanningskonferanse i 2020, der internasjonalisering er tema.

Diku arrangerte også et tematisk seminar rettet mot nordiske lærerutdannere og partnerskoler som deltar i strategiske partnerskap gjennom Erasmus+. Temaet var styrking av lærerrollen, og hvordan internasjonale samarbeidsprosjektet gir en unik tilgang til gode nettverk, erfaringsutveksling og et internasjonalt profesjonsfellesskap.

Tall fra 2019 viser en interessant og tydelig økning i antall utvekslingsstudenter innenfor lærerutdanninger. Det kan være flere årsaker til den positive utviklingen, men det er grunn til å tro at økningen blant annet skyldes at NOTED-programmet har vært med på å sette internasjonalisering høyere på dagsorden i grunnskolelærerutdanningene.

Status etter den tredje utlysningen i NOTED er at til sammen 23 prosjekter er innvilget. 12 av de 13 institusjonene som tilbyr grunnskolelærerutdanning har fått tildelt prosjekter. De fleste prosjektene har partnere fra engelskspråklige land, først og fremst Storbritannia, Nord-Amerika, New Zealand, samt noen afrikanske land. Selv om det er stor variasjon i institusjonenes arbeid med internasjonalisering, viser NOTED-prosjektene at det i større grad

enn tidligere legges til rette for mobilitet i studieprogrammene både på bachelor- og masternivå. Det er fokus på kvalitet ved at mobiliteten knyttes til faglig samarbeid mellom fagmiljøer. Diku ser også at skolene i økende grad trekkes inn som aktive partnere for å sikre god praksismobilitet.

3.3.8 Profilerings av Norge som samarbeids- og studieland

Diku har i 2019 fortsatt arbeidet med å profilere Norge som et attraktivt samarbeids- og studieland. En viktig del av mandatet er dialog med institusjonene, både for å styrke profileringen av Norge på nasjonalt plan, men også for at institusjonene kan lære av hverandres erfaringer. Diku legger til rette for at norske institusjoner kan møte samarbeidspartnere på internasjonale utdanningskonferanser i Europa og Nord-Amerika.

For å promotere Norge som studieland, jobber Diku målrettet med å øke tilstedeværelsen på ulike digitale plattformer. I 2019 hadde nettsiden studyinnorway.no 505 000 unike visninger og den tilhørende Facebook-siden passerte 100 000 følgere. I 2019 begynte Diku arbeidet med å utvikle en mer strategisk tilnærming til merkevaren Study in Norway, i samarbeid med institusjonene. Målet er at strategien skal tilpasses både institusjonenes behov og politiske føringer.

Funn fra undersøkelsen blant internasjonale studenter i Norge (se kap. 3.2) viser at 71 prosent av disse studentene hadde Norge som førstevalg. Kvaliteten på norsk utdanning, norsk natur og oppfatningen av Norge som et fredelig og trygt samfunn, er årsakene som veier tyngst når studentene velger Norge. Sammen med andre føringer blir denne kunnskapen styrende for merkevare- og innholdsstrategien Diku er i ferd med å utvikle.

3.3.9 Utdanningssamarbeid med utviklingsland

Diku jobber aktivt med å utvikle og forbedre utdanningssamarbeidet med utviklingsland. Dikus programportefølje er bred og favner om flere forskjellige regioner, sektorer og finansieringskilder. Sentralt i alle Dikus programmer for samarbeid med utviklingsland er tanken om partnerskap og likeverd mellom partnere.

NORPART

Det største programmet Diku forvalter innenfor dette området er Norsk partnerskapsprogram for globalt akademisk samarbeid (NORPART). Programmet ble etablert i 2016 og støtter akademisk samarbeid og gjensidig studentmobilitet mellom høyere utdanningsinstitusjoner i Norge og utviklingsland i Sørøst-Asia, Afrika og Latin-Amerika.

I NORPART vektlegges særlig studentmobilitet fra utviklingsland til Norge. Som oppfølging av anmodningsvedtak i Stortinget, har Diku i samarbeid med Norad i 2019 utarbeidet forslag til ulike modeller for en stipendordning for studenter fra det globale sør. I statsbudsjettet for 2020 er NORPART tilført 15 millioner kroner årlig, som skal finansiere stipend til studenter fra sør for å ta en hel mastergrad i Norge.

Programmet har per 2019 gitt tilskudd til 46 prosjekter. Prosjektene har så langt oppnådd om lag en tredel av total planlagt studentmobilitet til Norge for perioden 2017-21. Det er stor variasjon mellom prosjektene, og noen har måttet redusere sine måltall som følge av utfordringer med rekruttering og praktisk organisering. Mange planlegger også den største økningen i antall studenter på utveksling i løpet av de tre siste prosjektårene. Fra 2020 forventes det rundt 300 studenter årlig gjennom NORPART på opphold over 3 måneders varighet. I tillegg vil den nye stipendordningen for helgradsstudenter på sikt gi mulighet for 100 stipender årlig.

NORPART bidrar også til utvikling av nye kurs og studieprogrammer, og partnerinstitusjonene samarbeider om å heve kvaliteten på eksisterende studietilbud. Det vil bli gjennomført en ekstern evaluering av NORPART i 2020.

Eurasiaprogrammet

Eurasiaprogrammet (2015-2021) er finansiert av UD og støtter utdanningssamarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner i Norge og ni land i Eurasia. Målet for programmet er å bidra til utvikling av høyere utdanning, for slik å støtte demokrati- og samfunnsutvikling gjennom fornyelse av studieprogrammer, student- og ansattmobilitet og integrering i et internasjonalt akademisk fellesskap. Per 2019 har Eurasiaprogrammet 54 aktive samarbeidsprosjekter, og så langt har 360 norske studenter hatt utdanningsopphold i Eurasia, mens 545 eurasiske studenter har hatt utdanningsopphold i Norge.

Eurasiaprogrammet har lyktes godt i å skape samarbeid mellom Norge og regionen med god faglig og institusjonell spredning. Selv om mange enkeltprosjekter gir viktige kvalitetsbidrag i utdanningen til Eurasia og Norge, gjenstår det å se nærmere på det mer overordnede resultatavtrykket. Det vil bli gjennomført en ekstern evaluering av Eurasiaprogrammet i 2020.

Building Skills for Jobs

Gjennom *Building Skills for Jobs* (2017-2021) samarbeider utdanningsmyndigheter og -institusjoner med privat sektor for å utvikle fag- og yrkesopplæringssektoren i utviklingsland og sikre relevant opplæring i ferdigheter som er etterspurt i arbeidsmarkedet. Norsk næringslivs deltagelse i prosjektene er mindre omfattende enn ønsket, men Diku forventer likevel at prosjektene oppnår det overordnede målet om relevant opplæring og flere i arbeid. Så langt har programmet bidratt til å gi ca. 1 800 unge og voksne i samarbeidslandene yrkesfaglig utdanning/opplæring, blant annet knyttet til turistnæringen i Tanzania og fysioterapi og laboratorie- og apotekerteknologi i Afghanistan. Programmet støtter også jordbruksprosjekter som skal drive opplæring for flere tusen bønder i flere afrikanske land.

Utfordringer ved studentutveksling med utviklingsland

Studentutveksling med utviklingsland i Dikus programmer er tidvis utfordrende. Enkelte institusjoner opplever at delstudier i Norge ikke er like attraktivt som helgradsstudier. Det kan være tidkrevende å få på plass godkjenningsordninger slik at studentene får studiepoeng tatt i Norge godkjent som en del av sin grad i hjemlandet. Andre steder er rekrutteringsgrunnlaget mindre enn først antatt, eller engelskkunnskapene for dårlige. Rekruttering til utveksling fra Norge, spesielt langtidsmobilitet, er også en utfordring i samarbeidet med utviklingsland. Ofte kan det være enklere å rekruttere norske studenter til kortere opphold i partnerlandene.

Diku forsøker å imøtekomme dette ved å sammenfatte erfaringer og gi råd til de involverte institusjonene. Vi søker å samarbeide med relevante aktører i dette arbeidet, som NOKUT, Norad, UDI, Norec og andre. Denne typen samarbeid og informasjonsdeling er sentral for å sikre effektiv programforvaltning og oppnå planlagte resultater.

Deltakelse på internasjonale arenaer

Diku er en sentral aktør og bidragsyter på arenaer som samler andre europeiske aktører som støtter utdanningssamarbeid med utviklingsland. For tiende år på rad var Diku medarrangør for et seminar for disse aktørene, sammen med nederlandske Nuffic. Tema for seminaret var inkludering og kvalitetsheving i høyere utdanning og yrkesfag sett i lys av FNs bærekraftsmål.

Denne møteplassen er viktig for å dele erfaringer om hvilke tiltak som fungerer, samt for å holde hverandre oppdaterte på initiativ og endringer for utdanningssamarbeid med utviklingsland. Det er mange europeiske aktører som støtter samarbeid med de samme partnerlandene og institusjonene, og det er behov for å koordinere innsatsen. Diku bruker denne kunnskapen for å diskutere mulige forbedringer i forvaltning og innretning av egne ordninger. Dikus sentrale posisjon i dette arbeidet vil bli ytterligere forsterket fra 2020, når Diku vil overta hovedansvaret for koordineringen av disse seminarene.

3.4 Mål 3

Diku skal gjennom stipendiatprogrammet og prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid virke for at universiteter og høyskoler utfører kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå. Programmet skal bidra til å fremme refleksjon og innsikt basert på kunstnerisk praksis, og stimulere til tverrkunstnerisk kommunikasjon og møtesteder for de relevante fagmiljøene.

3.4.1 Kunstnerisk utviklingsarbeid

Diku skal gjennom stipendiatprogrammet og prosjektprogrammet virke for at universiteter og høyskoler utfører kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt, internasjonalt nivå. 2019 er et merkeår for kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge. Diku opprettet en nasjonal forskerskole i kunstnerisk utviklingsarbeid og har foretatt en revisjon av opplæringstilbudet til stipendiater. Revisjonen har skjedd i dialog med institusjonene. Studie- og kursplaner er gjennomgått og det er innført strengere krav til for- og etterarbeid. Det er lagt vekt på å utvikle en oppdatert beskrivelse av læringsutbyttet som er førende for arbeids- og undervisningsformer og vurderingsformer. Ved årsskriftet var 70 stipendiater aktive i ph.d.-program og 28 stipendiater er registrert som aktive i Stipendiatprogrammet. Ved opptaket i 2019 ble 14 stipendiater tatt opp i institusjonelle ph.d.-program og to stipendiater tatt opp i Stipendiatprogrammet. Aktivitetsnivå og deltakelse i forskerskolen har vært som forventet og planlagt.

87 stipendiater hadde ved utgangen av 2019 fullført programmet. Resultatet for 2019 ble 12 uteksaminerte, fem stipendiater gikk ut av stipendiatprogrammet og sju avsluttet med ph.d. Prosjektprogrammet er en viktig mekanisme for å finansiere kunstnerisk utviklingsarbeid i og på tvers av institusjonene. Ved utgangen av 2019 var det tildelt 89,7 millioner kroner til i alt 38 prosjekter. Første ordinære utgave av tidsskriftet VIS kom i 2019. VIS er et samarbeid mellom PKU og Uniarts i Stockholm. Tidsskriftet har åpen tilgang og har fagfellevurdering av innlegg. Tidsskriftet er et viktig grep for utvikling av det nordiske fagspråket og skal bidra til større grad av formidling og publisering av kunstnerisk utviklingsarbeid i varige formater.

Programmet er i endring. Det har de senere årene vært en sterk vekst i antall stipendiater. Høye opptakstall de siste årene, kombinert med at stipendiater har ventet med sluttoppmelding til etter etablering av ph.d. program, vil bidra til at vi kan forvente et økende antall disputaser fra institusjonelle ph.d.-program de nærmeste årene. Programmet ser en klar utfordring knyttet til offentliggjøring av resultater og publisering av kunstnerisk utviklingsarbeid. Fagfeltet er relativt nytt, og det må bygges både kultur og systemer for dette. De konkrete resultatene er knyttet til produksjon av et eller flere kunstneriske verk og alltid offentlig tilgjengelig. Prosjektlederne er forpliktet til å søke internasjonal publisering og utsette sine arbeider for tilbakemelding fra fagfeller. I forbindelse med etableringen av Diku som et nytt direktorat, har Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) og forskerskolen fått ny synlighet. Diku hadde allerede en rekke etablerte kommunikasjonskanaler for sektoren som PKU har dratt nytte av. I tillegg har PKU opprettet egne kanaler egnet for mer målrettet kommunikasjon.

3.5 Mål 4

Diku skal stimulere til utvikling og bruk av teknologi for læring og fleksible studietilbud i høyere utdanning, samt fremme utdanningssamarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv gjennom bruk av læringsteknologi

3.5.1 Digital tilstand 2018

I 2019 utga Diku den fjerde undersøkelsen i rekken av *Digital tilstand*. Undersøkelsen ble gjennomført blant fagansatte ved ti universiteter og høyskoler og belyser fire ulike områder som kan ha betydning for å skape gode sammenhenger mellom digitalisering og utdanningskvalitet:

- Omfang og bruk av digital teknologi i undervisning og læring
- Tilgang til digital teknologi og støttefunksjoner ved lærestedene
- Kompetanse – behov og opplæring
- Strategi og utdanningsledelse

Undersøkelsen gir kunnskapsgrunnlag til både myndigheter, ledelse og læringsstøttesentre ved institusjonene i det videre arbeidet med digitalisering for læring og utdanningskvalitet. Den omfatter også anbefalinger til ulike nivå i kvalitetskjeden. *Digital tilstand* danner et godt utgangspunkt for Dikus samarbeid med NOKUT og Unit om utvikling av digital og utdanningsfaglig kompetanse i UH-sektoren. Funnene kan også være nyttige utformingen av utlysningsskriterier. De viser en svak men positiv utvikling i bruk av teknologi i undervisning og læring, selv om det fortsatt slik at bruken i stor grad underbygger tradisjonell undervisning. Samtidig viser undersøkelsen at flere fagansatte legger til rette for bruk av omvendt klasserom og bruk av studentaktive læringsformer enn sist denne undersøkelsen ble gjennomført, i 2014. Ut fra datamaterialet i *Digital tilstand*, kan det også se ut til at satsing og nasjonalt fokus på digitalisering for læring er et viktig bidrag til utdanningskvalitet.

3.5.2 Digitalisering for læring i høyere utdanning

Diku lyste i 2019 ut utviklingsmidler i programmet Digitalisering for læring i høyere utdanning med tre ulike innretninger; aktiv læring, digital vurdering og digitale læringsformer i samarbeid med arbeidslivet. Programmet har som overordnet mål å støtte digitaliseringsperspektivene i Kvalitetsmeldingen. Mer spesifikt støtter programmet *Framtidens læringsprosesser* slik de er beskrevet i Handlingsplan for digitalisering i høyere utdanning og forskning 2019-2021.

Utløsningen i 2019 fikk 67 kvalifiserte søknader med en samlet søknadssum på vel 54,4 millioner kroner. Dette er 22 flere søknader enn i 2018. Søknadene i 2019 gir inntrykk av en klar bevegelse mot pedagogisk motivert utforskning og utnyttelse av teknologi for å utvikle god og innovativ læringsdesign.

For at høyere utdanning skal ha en offensiv rolle i en digital tid, må teknologi utnyttes og innlemmes i læring og kunnskapsarbeid. Programmets ramme på 12,5 millioner kroner til fordeling er derfor svært lavt, særlig sett i lys av rammen for andre programmer. Diku vil fortsette å oppsummere og analysere dokumentasjon av erfaringer fra prosjektene. Dette vil danne grunnlag for videre utviklingsarbeid med digitalisering for aktiv læring, vurdering og samspill mellom akademia og arbeidsliv.

3.5.3 Digitalisering i grunnskolelærerutdanningene

Diku gjennomførte i 2019 en midtveissamling i den treårige satsingen på profesjonsfaglig digital kompetanse (PfdK) i grunnskolelærerutdanningen (GLU). Samlingen omfattet 30 deltakere fra de fem prosjektmiljøene som startet opp i 2018 og 25 i responsteamene. Regien var ved Diku og kollegaer fra Utdanningsdirektoratet. Satsningen skal oppsummeres og evalueres i 2021 for å vurdere eventuell videreføring og form. I forbindelse med evalueringen, forbereder Diku en sluttkonferanse, hvor dokumentasjon fra midtveissamlingen vil bli videreutviklet og presentert. Dette skal inngå i et samlet kunnskapsgrunnlag som både skal tilflytte sektoren og blir også et viktig grunnlag for evalueringen i 2021. Det forutsettes at utviklingsarbeidet i de fem prosjektene skal komme hele grunnskolelærerutdanningen til gode.

3.5.4 Oppfølging av digitaliseringsstrategien

I juni mottok Unit, Diku og NOKUT et likelydende oppdrag fra KD hvor departementet forventer at virksomhetene samarbeider om digitalisering for kvalitet i høyere utdanning gjennom et samvirke av tiltak og virkemidler knyttet blant annet til krav til utdanningsfaglig kompetanse, stimulerende tiltak, kompetanseutvikling og råd og veiledning.

Diku har sammen med Unit og NOKUT utarbeidet en rapport og levert denne til departementet. I rapporten legges det fram både kortsiktige og langsiktige forslag til tiltak. I arbeidet med rapporten har det vært enighet mellom direktoratene om å foreslå at departementet styrker midlene til Program for digitalisering for læring i høyere utdanning, og at det etableres samarbeidsstrukturer på tvers av direktoratene på digitaliseringsfeltet. Videre støtter Dikus kvalitetsprogrammer opp om satsingen på fremtidens læringsprosesser. Institusjonene kan søke om midler fra Diku til å utvikle læringsprosessene. Diku vil også ta initiativ til kartlegging og erfaringsdeling som har relevans for dette utviklingsarbeidet.

3.5.5 Digital kompetanse i havrelaterte utdanninger

Regjeringen ønsker også å styrke digital kompetanse i havrelaterte utdanninger for å gjøre kandidatene bedre i stand til å ta i bruk nye teknologier og arbeidsmåter. Diku har derfor lyst ut inntil 13,5 millioner kroner til prosjekter som bidrar til at fagskoler, universiteter og høyskoler utdanner studenter innen marine, maritime og petroleumsrelaterte fag med digital brukerkompetanse som samsvarer med arbeidslivets fremtidige behov. Tilstrekkelig kompetanse er en forutsetning for at næringslivet skal kunne utnytte og utvikle digitale muliggjørende teknologier. Både studenter i havrelaterte utdanninger og medarbeidere i havnæringene må gis kompetanse for å møte denne utviklingen. I utlysningen stilles det krav til samarbeid med næringslivet, og det oppfordres til samarbeid mellom universitet/høgskoler og fagskolene.

3.5.6 Lære hele livet

Som del av kompetansereformen *Lære hele livet*, leverte Ekspertutvalget for etter- og videreutdanning *NOU 2019: 12 Lærekraftig utvikling — Livslang læring for omstilling og konkurranseevne* i juni 2019. På bakgrunn av erfaringer fra ordninger som støtter opp om livslang læring, ga Diku først innspill til utvalget og seinere hørings svar på utredningen, spesielt om behov for nasjonal infrastruktur for nettbasert utdanning og behov for utvikling av digital kompetanse på alle utdanningsnivåer. Det er behov for en nasjonal infrastruktur som samler informasjon om studietilbud og gjør disse tilgjengelige. Det ville vært en fordel om det var mulig å etablere en felles digital infrastruktur på tvers av utdanningsnivåene, slik at kursdeltakere møter de samme løsningene uavhengig av nivå.

Arbeidet med livslang læring vil være viktig for Diku fremover. Det blir også sentralt å se UH-sektoren og høyere yrkesfaglig utdanning i sammenheng på dette feltet. Samhandling på tvers i organisasjonen og med spesielt Kompetanse Norge vil i tiden fremover bli viktig for et helhetsperspektiv og god sammenheng mellom ulike programmer og ordninger som støtter opp om livslang læring.

3.6 Mål 5

Diku skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sitt samfunnsoppdrag

3.6.1 SP1. Langsiktig økonomisk planlegging

I 2019 har Diku jobbet videre med å utarbeide utbetalingsprofiler og likviditetsbudsjetter på programmer/prosjekter, samt budsjett på faste kostnader. Arbeidet ferdigstilles i løpet av første halvår 2020.

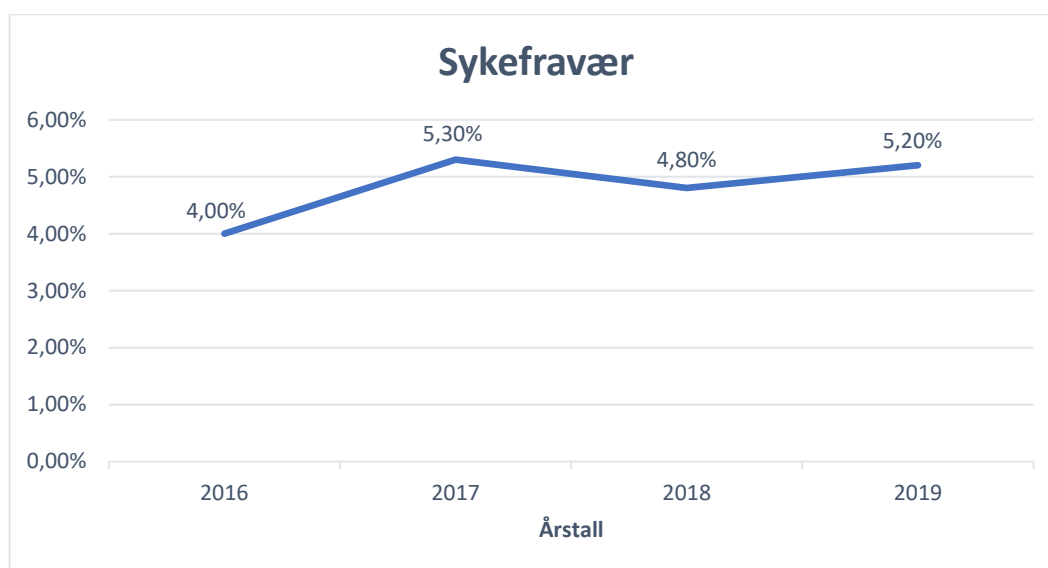
3.6.2 SP2. Sykefravær

Diku arbeider kontinuerlig med å forebygge og redusere sykefravær, og har i de siste årene sett en positiv utvikling med tanke på nærvær og tett oppfølging. Vi har mål om et sykefravær på under 5 prosent og i 2019 plasserte vi oss like over grensen med 5,2 prosent. Langtidsfraværet (over 16 dager) var på vel 3 prosent, det har vært flere ansatte med lengre sykefravær, men de fleste av disse er nå tilbake i arbeid. Korttidsfraværet (1-16 dager) ligger stabilt på 2 prosent. Sykefraværet følges tett og rapporteres til AMU hvert kvartal.

2019 har vært et krevende år, med nye oppgaver og til tider stor arbeidsbelastning på ansatte. Rekruttering av nye medarbeidere er også en arbeidskrevende prosess. Større arbeidsbelastning kan medføre et høyere sykefravær, men vi har vært bevisst på denne problemstillingen og jobbet for å tilrettelegge der belastningen har vært stor.

Diku legger mye innsats i arbeid med å forebygge, tilrettelegge og drive opplæring. Vi benytter bedriftshelsetjenesten i fraværsoppfølging i tillegg til andre personalsaker. I 2019 inngikk Diku avtale med ny bedriftshelsetjeneste, som har kontorer i Bergen så vel som i Tromsø. Alle ansatte fikk i 2019 tilbud om influensavaksine for å forebygge sykefravær.

Figur 9 Oversikt for sykefravær i perioden 2015 - 2019⁸

3.6.3 SP3. Midlertidighet

Diku arbeider aktivt for å redusere antall midlertidige stillinger. Implementering av ny virksomhet og nye oppgaver resulterte i noe bruk av midlertidighet i 2019. Utover dette var til sammen åtte ansatte i foreldrepermisjoner og andre permisjoner, og det medførte tilsvarende bruk av vikarer.

Ved utgangen av 2019 hadde Diku totalt 7 vikarer (5,2 prosent) samt 5 engasjement og 3 lærlinger (5,9 prosent), fordelt på 4 menn og 11 kvinner. I tillegg har Diku arbeidsgiveransvar for 5 nasjonale eksperter (3 kvinner og 2 menn) som arbeider i EU-systemet.

3.6.4 SP5. Videreutvikle Diku som organisasjon

I 2019 hadde Diku en rekke organisasjonsovergrepene prioriterte, som på ulike vis bidro til utviklingen av organisasjonen.

Vi har jobbet tett med de tillitsvalgte og vektlagt videreutvikling av medbestemmelse og partssamarbeid, blant annet ved å utarbeide sjekklister og årshjul. Ledelsen og tillitsvalgte gjennomførte også i fellesskap en evaluering av omstillingsprosessen i 2018.

Diku har gjennomført to eksterne kurs for hele organisasjonen: DFØs kurs om tilskuddsforvaltning (vår) og DFØs kurs i mål og resultatstyring (høst). Diku ser dette som viktige investeringer for at medarbeidere i Diku skal utvikle felles begrepsapparat og ha felles forståelse av statlig styring og utviklingsarbeid. Kursene gav også de ansatte viktig basiskompetanse med tanke på vårt eget arbeid med standardisering av tilskuddsforvaltningen, som startet opp i 2019 og fortsetter i 2020. Vi ser også dette arbeidet i sammenheng med den KD-initierte arbeidsgruppen Diku deltar i, som gjennomgår tilskuddsforvaltning på tvers av KDs underliggende etater.

I juni lanserte Diku et eget ledelsessystem, hvor arbeidsprosesser og roller defineres. I 2019 ble bl.a. prosessen for anskaffelser oppdatert, og det er gjennomført obligatorisk opplæring for alle relevante medarbeidere. Systemet oppdateres kontinuerlig med nye prosesser, og i 2020 tar vi sikte på å ferdigstille den omfattende prosessen for tilskuddsforvaltning.

⁸ Tall for 2015 – 2017 gjelder SIU

Diku har fått tilført mange nye oppgaver og vi har derfor også rekruttert flere nye medarbeidere både i Bergen og i Tromsø. Lokalene i Bergen er utvidet og i Tromsø er det inngått kontrakt om samlokalisering med Udir og Kompetanse Norge, med innflytting i 2020.

Målstruktur, strategi og verdier for Diku

Det har i løpet av 2019 blitt arbeidet med å utvikle ny målstruktur. Styret har vært med i prosessen, som også har inkludert dialog med Unit og NOKUT. Dikus forslag til målstruktur ble sendt til KD i mai 2019. Endelig målstruktur med hovedmål og styringsparametere ble fastsatt av KD og mottatt i tildelingsbrev for 2020.

Målstrukturen er et viktig bakteppe for styrets og organisasjonens arbeid med å utvikle en femårig strategi for organisasjonen. For å hente innspill til strategi har det blitt gjennomført eksterne møter med representanter fra Dikus målgrupper både innenfor høyere utdanning og grunnopplæringen, samt partene i arbeidslivet. Nasjonalt fagskoleråd har gitt sine innspill til strategien, og det er også vært bred involvering av medarbeidere i Diku. Visjonen for strategien er "Bedre utdanning for en bærekraftig fremtid". Strategien vil bli vedtatt av styret våren 2020.

Organisasjonen har også utviklet egne kjerneverdier i 2019 gjennom en involverende prosess. Dikus kjerneverdier er *åpen, kunnskapsdrevet og nytenkende*. Vi har allerede tatt verdiene i bruk i rekrutteringsprosesser og vil innarbeide dem på ulike nivåer i organisasjonen.

Forprosjekt for utvikling av nytt intranett

For å bygge en ny organisasjon med felles kultur, har Diku behov for god og effektiv internkommunikasjon. Intranettløsningen *Samarbeidsnett* ble etablert under fusjonsprosessen i 2017, og har siden vært en midlertidig løsning. I løpet av 2019 har vi gjennomført et forprosjekt for å kartlegge behov og ønsker for Dikus fremtidige intranett. Hovedprosjektet kom i gang høsten 2019. Målet er å lansere nytt intranett første halvår 2020 som passer organisasjonen i omfang, innhold og funksjonalitet. Samtidig skal det bidra positivt til intern kommunikasjon og kulturbygging, på tvers av geografiske lokasjoner.

Utvikle og forhandle nytt avtaleverk for Diku

I 2019 ble det forhandlet frem et nytt personalreglement i henhold til KMDs nye mal. Arbeidet med avtaleverk fortsetter i 2020.

Personalseminar for hele organisasjonen

Som et ledd i utviklingen gjennomførte vi et felles personalseminar for hele Diku i september. Det er særlig viktig å samle hele organisasjonen hvert år siden vi er både geografisk spredt og har fått mange nye oppgaver. Seminaret i 2019 handlet om strategi og verdier.

Synliggjøring av Diku som nytt direktorat - nytt nettsted

I forbindelse med endringer i organisasjon og navnebytte, var det behov for nye nettsider for Diku. Prosjektet startet opp våren 2018, med mål om lansering innen utgangen av mars 2019. Nye diku.no ble lansert 25. mars 2019.

Brukervennlighet og tilgjengelighet var to viktige målsettinger for de nye nettsidene. I desember 2019 ble diku.no kåret til en av seks vinnere av *Site Improves Accessibility Excellence Award*. Site Improve er et internasjonalt analyseprogram vi bruker for å holde oversikt over blant annet universell utforming og innholdskvalitet på nettsidene våre. Prisen viser at Diku leverer på måleparameteret universell utforming.

Ved lansering av diku.no hadde vi som mål å øke andelen nynorsk tekst på nettsiden. Her har vi ikke lyktes i tilstrekkelig grad i 2019, men innsatsen fortsetter i 2020.

3.7 Midler tildelt over andre kapitler

I dette kapittelet omtales midler tildelt over andre kapitler helt overordnet. Resultatrapportering for aktiviteter og tiltak som midlene har finansiert er gitt andre steder i rapporten.

3.7.1 Oppfølging av Panorama-strategien (kapittel 288 post 21)

Diku fikk tildelt 37,04 millioner kroner til oppfølging av Panorama-strategien, inkludert 400 000 kroner gjennom supplerende tildelingsbrev datert 22. august 2019.

Midlene er i hovedsak brukt eller forpliktet til UTFORSK, Intern Abroad, den norsk-russiske stipendordningen, Dikus deltakelse i arbeidsfellesskapene i Tokyo og Rio de Janeiro, samt diverse nettverksarrangementer. Det ble også satt av midler til forlenging av eksisterende samarbeidsprosjekter med Brasil gjennom ordningen UTFORSK-Brasil fra nyåret 2020. De resterende midlene er satt av til ny utlysning i UTFORSK i 2020. Resultater og måloppnåelse for UTFORSK og INTPART er nærmere omtalt i kapittel 3.3.

3.7.2 NORPART (kapittel 288 post 21)

I 2016 ble 97 millioner kroner tildelt 21 femårige NORPART-prosjekter. I 2018 ble ytterligere 122 millioner kroner tildelt 25 nye femårige prosjekter. Diku har dermed forpliktet budsjettmidler for denne ordningen til og med 2023. I 2019 fikk NORPART-prosjektene til sammen utbetalt ca. 37,6 millioner kroner. NORPART er nærmere omtalt i kapittel 3.3.9.

3.7.3 Digitalisering av havrelaterte utdanninger (kapittel 281 post 01)

15 millioner kroner ble tildelt Diku fra Nærings og fiskeridepartementet for å styrke digitalisering i havrelaterte utdanninger. Dette er en engangstildeling som blant annet kan være et utforskende samarbeid mellom høyere utdanning og fagskolefeltet. Tildelinger planlegges i juni 2020.

3.7.4 Kunnskapsoppdrag arbeidsrelevans (kapittel 281 post 01)

Diku fikk i juni tildelt 250 000 kroner over kap. 281 post 01 til et kunnskapsoppdrag knyttet til KDs arbeid med en ny stortingsmelding om samarbeid mellom høyere utdanning og arbeidsliv med særlig vekt på praksis (arbeidsrelevansmeldingen). Oppdraget er nærmere beskrevet i kap. 3.1.1.

3.7.5 Digital sikkerhet i helse- og sosialfagutdanninger (kapittel 281 post 01)

Diku fikk i supplerende tildelingsbrev i 2019 en engangsbevilgning på fem millioner kroner til tiltak som skal styrke digital sikkerhet i helse- og sosialfagutdanningene. Vi vurderte om det var mulig å lyse midlene ut sammen med øvrige midler til økt praksis i helse- og sosialfagene, men fant at kravene til denne tildelingen var for spesifikke. Diku valgte da å lyse ut fem millioner kroner i desember 2019 til prosjekter som fører til økt kunnskap og kompetanse om digital sikkerhet for studentene, med søknadsfrist 1. april. Midlene deles ut i løpet av juni og prosjektene kan ha en varighet inntil tre år.

3.7.6 Midler til fleksible og tilgjengelige utdanningstilbud (kapittel 260 post 50)

Diku fikk i oppdrag å lyse ut inntil 90 millioner kroner til fleksible og relevante utdanningstilbud som kan gis utenfor campus. Hovedmålet er at studenter som ikke kan komme til campus skal ha mulighet til å ta relevant utdanning. Midlene deles ut i løpet av juni 2020 og prosjektene kan ha en varighet på inntil to år. Nærmere omtale i kap. 3.1.2.

3.7.7 Evaluering av digitaliseringsprosjektene i grunnskolelærerutdanningene (kapittel 281 post 01)

Diku mottok i desember 2019 supplerende tildelingsbrev på én million kroner til evaluering av digitaliseringsprosjektene i grunnskolelærerutdanningene. Midlene vil bli brukt i 2020.

3.8 Oppfølging av FNs bærekraftsmål

Høsten 2015 vedtok FNs medlemsland 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030. Bærekraftsmålene ser miljø, klima, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. De gjelder for alle land og er et veikart for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling. Som direktorat under KD ser Diku hele vår virksomhet i lys av bærekraftsmål 4: God utdanning. Våre programmer og ordninger har som mål å bidra til økt kvalitet i hele utdanningsløpet, gjennom målrettede tiltak for kvalitetsutvikling, digitalisering, kunstnerisk utviklingsarbeid, internasjonalt samarbeid og interkulturell forståelse. Samtidig omhandler prosjekter som får støtte fra våre programmer og ordninger et spenn av temaer som til sammen dekker alle bærekraftsmålene, og ikke minst er relevante for bærekraftsmål 17, som gjelder samarbeid for å nå målene. I dette delkapittelet vil vi trekke fram enkelte tiltak som har spesiell relevans for bærekraftagendaen. Enkelte tiltak knyttes her til spesifikke mål, selv om en grunntanke i Agenda 2030 er at alle målene må virke sammen for å oppnå det globale målet om bærekraftig utvikling.

3.8.1 Bærekraftsmål 4: God utdanning

Gjennom bærekraftsmål nummer fire skal «inkluderende, rettferdig og god utdanning for alle» sikres. Dette gjøres blant annet ved å gi muligheter for studenter fra utviklingsland til å ta hele eller deler av utdanning sin i Norge.

NORPART

I 2019 arbeidet Diku tett med Norad for å skissere ulike modeller for hvordan en stipendordning for helgradsstudenter fra det globale sør kan etableres som en del av NORPART-programmet. Resultatet ble innføring av en komponent for helgradsstipend for master studenter knyttet til fagmiljøer som har pågående samarbeid i NORPART. Diku har fått midler fra UD til denne komponenten fra og med 2020. Første tildeling vil dekke stipend for om lag 50 studenter for et toårig masterprogram. Ved opptak av 50 nye studenter hvert år vil midlene dekke om lag 100 stipender årlig.

Students at Risk

Students at Risk (StAR) er en ordning finansiert av UD, som skal gi forfulgte studenter som har blitt utsatt for vold, trusler eller fengsling på grunn av sin aktivisme i hjemlandet, muligheten til å fullføre sin utdanning i Norge. Et av hovedmålene med tiltaket er at studentene skal bli såkalte endringsagenter, og føre til politiske og samfunnsmessige forandringer i sine hjemland. Dette er ambisiøse mål, som ofte er utenfor både Dikus og studentenes kontroll. Likefullt ser vi at flere studenter blir og er aktive endringsagenter etter endt opphold i Norge. Dette er risikofyllt. For eksempel ble en av StAR-studentene etter hjemkomst valgt inn i parlamentet i hjemlandet, som den yngste representanten noensinne. Senere ble studenten arrestert og anklaget for forræderi. Til sammen 56 studenter har fått tilbud om opptak ved norske institusjoner. 18 har så langt avlagt grad og 32 er fortsatt aktive studenter. Fem har avbrutt studiene i Norge.

FNs bærekraftsmål i Erasmus+

Erasmus+ skal bidra til å oppfylle FNs bærekraftsmål om å sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og livslang læring for alle. I overgangen til et nytt program for perioden 2021-2027 blir betydningen av bærekraftsmålene stadig mer vektlagt. Utdanning er et virkemiddel for bærekraftig og grønn innovasjon.

Dette gjelder i særlig grad gjennom tiltaket Europeiske universitet der studenter i samarbeid med forskere og representanter fra samfunnslivet utvikler løsninger på utfordringer. Det er en forventning at universiteter utvikler en felles langtidsstrategi for bærekraft, fremragende undervisning og forskning, samt europeiske verdier.

Utfordringsbasert læring er en sentral aktivitet i pilotutlysningen. Dette er en læringsform med en tverrfaglig tilnærming der studenter tar del i å løse reelle problemstillinger for næringslivet. Ulike team av forskere, studenter og representanter for arbeids- og samfunnsliv samarbeider gjennom utfordringsbasert læring om å finne løsninger på ulike globale og lokale utfordringer. Læringsformen er en svært effektiv måte for studenter å tilegne seg relevante ferdigheter for arbeidslivet. På denne måten blir studentene og institusjonene drivere for innovasjon i regionene, samtidig som både studenter og ansatte videreutvikler ferdigheter i entreprenørskap.

Kunnskapsallianser er et tiltak som i større grad er rettet mot fagmiljø og virksomheter, men har som mål å bidra til innovasjon i og gjennom utdanning. Begge tiltak retter seg mot *kunnskapsfirkanten* utdanning, forskning, innovasjon og samfunnsbidrag. Samspillet mellom disse aktivitetene skaper kreativitet, nytenkning og konkrete løsninger på både globale og lokale utfordringer.

Bærekraftsmålene i Dikus kvalitetsprogrammer

Flere av prosjektene i Dikus kvalitetsprogrammer utvikler undervisning som har som mål å bedre svare på samfunnets og morgendagens behov og utfordringer.

Program for studentaktiv læring og Sentre for fremragende utdanning (SFU) stimulerer til aktive læringsformer, der studentene lærer å jobbe problembasert med reelle problemstillinger. Ved å koble praksis, samfunnsrelevans og studentaktive arbeidsmåter får studentene en forståelse av eget fag i en større kontekst.

Sentralt i arbeidet til SFU-ene er hvordan studentene kan rustes for fremtidige utfordringer. For å oppnå status som SFU må fagmiljø kunne vise til fremragende kvalitet og innovativ praksis i utdanning samt ha gode planer for videreutvikling og innovasjon. Et viktig krav til sentrene er formidling av oppnådde resultater og kunnskapsspredning.

De ulike SFU-ene jobber på ulike nivå for å endre utdanning og ser i sitt arbeid ut over eget fag. Fagkunnskap ved fullført utdanning er ikke nok for å kunne utføre en jobb på tilfredsstillende vis. Studentene må lære å bruke sin kunnskap, tenke kritisk og innovativt, samarbeide, utvikle digital kompetanse og kompetanse om endring. Flere av sentrene jobber på tvers av bærekraftsmålene både faglig og metodisk.

Centre for Sustainable Healthcare Education (SHE) ble tildelt status som SFU i 2019 og jobber for å integrere bærekraftsmålene i helseutdanningene og for at studentene skal kunne ha en kunnskapsbasert tilnærming til globale og lokale utfordringer. *Center for Excellence in Biology Education (bioCEED)* legger vekt på å utvikle emner og utdanninger som kobler vitenskapelig kunnskap, praktiske ferdigheter og samfunnsrelevans for å styrke faglig læring.

3.8.2 Bærekraftsmål 13: Stoppe klimaendringene

Internasjonalt samarbeid bærer med seg et dilemma med tanke på effekten av reisevirksomheten på klimaet. Som et svar på disse utfordringene arbeides det med finansieringsmodeller for miljøvennlig reise og alternative samhandlingsmetoder for den nye programperioden i Erasmus+.

«Det har aldri vært viktigere å utdanne mennesker som kan gå ut i verden – enten det er til nye eller etablerte selskaper i næringslivet, til offentlig sektor, til NGOer, osv. – og være pådrivere for bærekraftig endring»

Erik O'Donnell, bærekraftsansvarlig i Engage, Senter for fremragende utdanning ved NTNU

Aktivitetene i mange andre prosjekter finansiert av Diku resulterer i mye interkontinental reisevirksomhet. Dette er utfordrende i en tid da institusjoner både i Norge og våre partnerland har en målsetning om redusert klimaavtrykk. Et tiltak for å redusere klimaavtrykket av aktivitetene, kan være digitalisering av undervisnings- og samarbeidsaktivitetene. Med støtte fra flere av Dikus partnerskapsprogrammer arbeider mange prosjekter for eksempel med å utvikle ulike former for digitalt undervisningssamarbeid som virtuell mobilitet og nettbaserte kurs. Diku erfarer at det er stor interesse for digitalisering av undervisningsaktiviteter i fagmiljøene som jobber med internasjonalt samarbeid, og at det er et bredt ønske om at dette feltet må få større betydning og støttes med ekstra midler i framtiden.

Gjennom debatt på Erasmusseminaret høsten 2019, samt en parallelsesjon i den kommende Diku-konferansen mars 2020, ønsker Diku å sette fokus på klima i høyere utdanning, og åpne opp en arena for diskusjon rundt problematikken og mulige løsninger.

Det grønne skiftet ved universiteter og høyskoler

Diku fikk i et eget brev fra KD i oppdrag å utvikle et vurderingskort («scorecard») for det grønne skiftet ved universiteter og høyskoler. Diku ledet gjennom høsten 2019 arbeidet med å definere indikatorer som synliggjør og forsterker UH-institusjonenes arbeid for det grønne skiftet. Diku var i tett dialog med sektoren, ikke minst gjennom UHR og utarbeidet et sett med indikatorer for campuser. I desember samlet Diku inn data som dannet grunnlag for statsrådets presentasjon på Kontaktkonferansen i januar 2020. Arbeidet har vært komplekst og det har vært kritiske røster fra sektoren som har ment at arbeidet med utvikling av indikatorer ikke treffer institusjonenes behov og ønsker. På oppdrag fra KD vil Diku likevel i samarbeid med sektoren, blant annet representert ved UHR, søke å jobbe videre med utviklingen av indikatorer for campuser, samt for hvordan undervisning og forskning ved norske universiteter og høyskoler bidrar til å fremme det grønne skiftet og bærekraft.

4 Styling og kontroll i virksomheten

4.1 Styling og kontroll

Internkontroll og risikostyring er integrert i Dikus prosessbaserte ledelsessystem, etablert og under kontinuerlig utvikling for å oppnå helhetlig virksomhets- og økonomistyring i samsvar med regelverkskrav og bestemmelser.

Styring av risiko er en sentral prosess som definerer krav til hva, hvem og hvordan risikovurderinger skal gjennomføres. Diku har etablert overordnede kriterier for risikoaksept. Gjennom kontinuerlig forbedringsarbeid og ved prosessutforming søkes risiko og muligheter identifisert. Dette sikrer at Dikus definerte styringsmål knyttet til ressursbruk og effektivisering bli ivaretatt. Oversikt over identifiserte risikoer, hvor de inntreffer, hvem som er ansvarlig, besluttede risikoreduserende tiltak og status dokumenteres i alle prosjekt, seksjoner, avdelinger og på overordnet nivå i ledelsens gjennomgang.

4.1.1 Oppfølging av mål og resultatkrav

Regnskapet og budsjettet på enhetene gjennomgås i dialogmøter hvert tertial, og enhetene rapporterer om eventuelle vesentlige avvik. I de samme møtene rapporter enheter på status på tiltak og prioriteringer i virksomhetsplanen. Diku gjennomfører rapportering på VPL per andre tertial.

4.1.2 Effektiv bruk av ressurser

Diku arbeider kontinuerlig med forbedring og standardisering av prosesser og administrative tjenester. Dette skal gi gevinster i form av bedre ressursutnyttelse og økt fleksibilitet og leveranse kvalitet. Siden etableringen av Diku for to år siden, har en rekke fellesprosesser blitt utformet og implementert.

4.1.3 Overholdelse av lover og regler

Krav til risikovurdering ved planlegging og gjennomføring av aktiviteter og utvikling av prosesser er obligatorisk. Ved utforming og etablering av prosesser blir relevante krav og rammer kartlagt og koblet til prosessaktivitetene for å sikre og dokumentere samsvar. I ledelsessystemet blir prosessene koblet til og evaluert i samsvarsmatriser mot regulatoriske krav, retningslinjer og relevante standarder.

4.1.4 Relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon

Diku har etablerte rutiner for å sikre at lover og regler overholdes og at regnskapet avlegges i henhold til bestemmelsene om økonomisystemet i staten og de statlige regnskapsstandarder (SRS). Det legges stor vekt på å sikre en enhetlig tolkning av reglene og på å effektivisere prosessene. For å redusere sårbarhet ble det høsten 2019 inngått fullserviceavtale med DFØ for regnskapstjenester. Dikus resultat- og regnskapsinformasjon vurderes derfor å være relevant og pålitelig.

4.1.5 Vesentlig styringssvikt, feil og mangler

Avvik og forslag til forbedringer meldes, saksbehandles og dokumenteres gjennom avviks- og endringsforslagssystemet i Dikus ledelsessystem. Gjennom ledelsessystemet har alle medarbeidere i Diku full tilgang til meldingssystemet. Prosessansvarlige og ansvarlige linjeledere mottar, følger opp og håndterer avvik og endringsforslag knyttet til sine

ansvarsområder. Avvik og observasjoner som eventuelt avdekkes i forbindelse med revisjoner vil bli overført fra mottatte revisjonsrapporter til Dikus avviks- og endringsforslagssystem for oppfølging.

4.1.6 Dokumentasjon av internkontrollen

Dikus ledelsessystem er et helintegret system for virksomhetsstyring. Roller og ansvar i linjen og i prosessene er beskrevet i systemet. I prosessene er krav til risikovurderinger, kontrollaktiviteter, dokumentasjon og arkivering av utførte aktiviteter beskrevet.

Riksrevisjonens revisjon utført i 2019 ble gjennomført uten revisjonsmerknader.

4.2 Motvirke arbeidslivskriminalitet

Diku benytter seg i de fleste tilfeller av Difi v/Statens Innkjøpsenter og Units fellesavtaler. Det er kun mindre anskaffelser, de fleste under terskelverdi, Diku selv ivaretar. I 2019 gjennomførte Diku én anskaffelse over terskelverdi på 1,3 millioner kroner.

Difi v/Statens Innkjøpsenter og Unit har egne rutiner for å følge opp leverandørene. I konkurransegrunnlaget blir det opplyst om at kontrakten vil inneholde krav om lønns- og arbeidsvilkår, og at leverandørene de inngår kontrakt med vil bli fulgt opp i etterkant på dette området. Diku foretar fakturakontroll og har ansvar for å melde inn avvik dersom man oppdager det. Der Diku selv gjennomfører anskaffelser, har vi de samme rutinene. Ny anskaffelsesprosess er innført høsten 2019, med rutiner for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Diku har i 2019 ikke registrert brudd på regelverket.

4.3 Sikkerhet og beredskap

Diku sin beredskapsplan omhandler hva, når og hvordan uønskede hendelser skal håndteres. Beredskapsplanen inneholder blant annet hendelsesbaserte planer, hvor det ligger egne punkter for hva som må gjøres når en uønsket hendelse inntreffer. Dette kan være bortfall av kritisk infrastruktur, svikt i servere/backup eller utilsiktet driftsstans eller andre uønskede digitale hendelser. I tillegg til beredskapsplanen jobbes det aktivt og kontinuerlig for å bedre informasjonssikkerhetsarbeidet, spesielt innen IKT-sikkerhet. Vi jobber med å forbedre rutiner og prosedyrer som skal hjelpe dersom uforutsatte digitale hendelser inntreffer.

I desember 2019 ble det gjennomført en skrivebordsøvelse for kriseteamet i Diku, i tillegg til flere korte varslingsøvelser (CIM- trim) (korte varslingsøvelser) spredt utover gjennom året. Skrivebordsøvelsen handlet om et tenkt branntilløp i en server om natten hvor slukkeanlegget på serverrommet hadde slukket brannen, men samtidig ødelagt datalagring. Som følge av dette varer alle interne IKTit-systemer (inkludert Espresso og nettsider) utilgjengelig frem til nytt utstyr kunne bli levert.

Øvelsen resulterte i flere funn som vi jobber videre med i 2020. Dikus skybaserte løsninger reduserer sårbarheten ved en slik hendelse. Kriseøvelser er likevel viktig i forbedringsarbeidet, slik at medarbeidere blir tryggere i sine roller og bedre kjent med verktøyene som Diku har til rådighet.

4.4 Inkluderingsdugnad, likestilling, mangfold, diskriminering og tilgjengelighet

4.4.1 Læringer

Som godkjent lærebedrift har Diku hatt lærlinger innen IKT-servicefag og kontor- og administrasjonsfag i siste årene. I 2019 hadde vi tre lærlinger, hvorav to skal avlegge fagprøve høsten 2020. Målet er tre lærlinger til enhver tid, og at alle disse skal avlegge fagprøve.

4.4.2 HMS

Diku arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet, for å sikre gode arbeidsforhold og likebehandling. Vi vektlegger et helsefremmende arbeidsmiljø som er preget av trygghet, åpenhet og respekt. For å oppnå gode resultater innen HMS, krever det sterkt engasjement fra ledere og et samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten. I 2019 gjennomførte Diku vernerunder og regelmessige møter i arbeidsmiljøutvalget (AMU) og da IA-avtalen opphørte, forhandlet Diku med de tillitsvalgte om fortsatt bruk av utvidet rett til egenmeldingsdager.

Som et ledd i HMS-arbeidet i Diku, har vi testet ut en ordning med kortere HMS-forum i stedet for en felles HMS-dag. Vi gjennomførte to HMS-forum i 2019, der temaene var ubevisste fordommer og tilbakemeldingskultur. Ordningen med HMS-forum også i 2020. Vi tar sikte på en kombinasjon av HMS-forum for alle ansatte og egne kurs for lederne. I 2019 fikk lederne kurs i tilbakemelding med vekt på medarbeidersamtale samt en heldagssamling om konflikthåndtering.

4.4.3 Mangfold og inkludering

Diku skal være en inkluderende virksomhet som tilrettelegger for å ivareta de ansattes individuelle behov med hensyn til den enkeltes forutsetning, livsfase og livssituasjon.

Diku har stort fokus på mangfold i rekrutteringen av nye medarbeidere og oppfordrer derfor kvalifiserte kandidater til å søke utlyste stillinger, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnedsettelse, hull i cv, nasjonalitet eller etnisk bakgrunn. Samtlige søkere vurderes etter kvalifikasjonsprinsippet, og i 2019 fikk vi flere som blant annet oppgav å ha nedsatt funksjonsevne. Det er ingen selvfølge at vi får søkere med nedsatt funksjonsevne, til tross for et tilrettelagt rekrutteringssystem (Jobbnorge). I rekrutteringsprosesser har vi hatt kandidater som først opplyser om utfordringer i intervjusammenheng. Diku opplever dette som en stor utfordring, og vil arbeide aktivt for å skape økt tillit slik at vi kan synliggjøre likebehandling av alle søkere. Så langt har vi tilpasset utlysningstekster og har ellers stort fokus på denne gruppen. Som følge av dette har flere kandidater i denne gruppen blitt kalt inn til intervju i 2019. Det ble ikke avdekket søkere med hull i cv, men vi opplever også her at det er svært utfordrende å fange disse opp. Jobbnorge vil i 2020 ta høyde for dette, slik at dette blir lettere å rapportere i fremtiden, forutsatt at søkerne benytter muligheten for å opplyse om dette.

Vi får også flere søkere med minoritetsbakgrunn i alle rekrutteringer, men opplever ofte at disse ikke tilfredsstiller kravene til de utlyste stillingene og blir dermed ikke kalles inn til intervju. Diku har i dag en del ansatte med minoritetsbakgrunn, og har som mål å øke tallet ved rekruttering.

I 2019 deltok Diku for første gang i statens trainee-program. Vi er opptatt av inkluderende arbeidsliv og prioriterer høyt å tilpasse arbeidet etter den enkelte ansattes funksjonsevne. Per i dag har vi ansatte med nedsatt funksjonsevne og ansatte på tiltak via NAV, i tillegg til arbeidstrening og praksisopphold, sistnevnte i samarbeid med Universitetet i Bergen

og Norges handelshøyskole. Medarbeidere i Diku har deltatt på kurs og møter i regi av Difi/DFØ for å få kunnskap om virkemidler i forhold til inkluderingsdugnaden.

Som et ledd i dette, arbeider Diku aktivt med å nå målet om at fem prosent av nyansatte skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i cv. Vi har et økt fokus på dette i rekrutteringsprosesser og i personalarbeidet. I 2019 hadde vi 31 nytilsatte og 6,5 prosent av disse kom fra målgruppen i inkluderingsdugnaden. Diku nådde i 2019 inkluderingsdugnadens mål om fem prosent.

I 2019 gjennomførte Diku 26 rekrutteringsprosesser til faste stillinger, vikariat og engasjement, medregnet to nasjonale eksperter. Rekruttering av nye medarbeidere er blant annet en følge av rollen som nytt direktorat og tilføring av nye oppgaver, herunder også lederstillinger.

Diku opplever gode søkertall til utlyste stillinger. Vi ser samtidig at konkurransen på fagkompetanse innen UH-sektoren har blitt skarpere, noe som gjenspeiles i søkermassen. Diku anses som en attraktiv arbeidsplass for søkere med høyere utdanning. Søkere kommer fra det offentlige så vel som det private.

I 2019 rekrutterte vi to nasjonale eksperter i Brussel, og gjennomførte rekrutteringsprosessene i samarbeid med KD. Utover dette har vi bistått i rekrutteringen av utenlandslektorat ved utenlandske universitet.

Tabell 2 Utlyste stillinger i 2019

Stillingskategori	Antall utlyste stillinger	Antall søkere			Antall innkalt til intervju			Antall nyansatte*	
		K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M
Administrativ**	7	120	73	193	34	21	55	8	1
Saksbehandler***	21	605	318	923	125	54	179	13	9

* i noen rekrutteringsprosesser har vi tilsatt flere personer

** stillinger lagt til Avdeling for styring og samordning, Avdeling for kommunikasjon og Avdeling for organisasjonsutvikling

*** stillinger lagt til de øvrige avdelingene, samt nasjonale eksperter

Oversikten viser i hovedsak utlyste stillinger i 2019 og ansatte ved utgangen av året. Samtlige rekrutteringsprosesser ble slutført i 2019, men alle nytilsatte var fremdeles ikke på plass ved årsslutt og er følgelig ikke talt som ansatte det året. Et stort flertall av søkere til de utlyste stillingene var kvinner.

4.4.4 Alder og kjønnsfordeling

En stor overvekt av ansatte i Diku er kvinner, og det tas derfor hensyn til kjønnsbalanse i samtlige rekrutteringsprosesser, både ved innkalling til intervju og valg av nye medarbeidere. Diku har som målsetting å aktivt arbeide for å fremme likestilling mellom kjønnene, og har dette som et fokusområde i rekruttering, lønnsfastsetting, karriereutvikling og i faglig utvikling.

Per i dag har Diku en kjønnsfordeling på 70 prosent kvinner og 30 prosent menn (nasjonale eksperter ikke medregnet). I ledergruppen er kvinneandelen 57 prosent, og av seks deltidsansatte er fem av dem kvinner.

Gjennomsnittsalderen for kvinner og menn i Diku er 43 år. Fem av de ansatte er i aldersgruppen med mulighet for AFP, men Diku har som målsetting at flest mulig skal kunne stå lengst mulig i arbeid og legger til rette for dette gjennom seniorpolitiske tiltak med

seniordager og tilrettelagt arbeid. I 2019 hadde vi to medarbeidere som tok ut delvis AFP og to som gikk av med alderspensjon.

Tabell 3 kjønnsfordeling i Diku pr. 31.12.2019 årsverk fordelt på stillingskategorier

	Antall årsverk			Faste stillinger			Midlertidige stillinger		
	M	K	Totalt	M	K	Totalt	M	K	Totalt
Totalt antall årsverk	39,6	88,5	128,1	33	80	113	7	14	21
Administrative stillinger	14	23,2	37,2	11	20	31	3	6	9
Direktør, ass.& avd.direktør	3	4	7	2	4	6	1	-	1
Mellomlederstillinger	2	6	8	2	6	8	-	-	-
Saksbehandler stillinger	18,6	52,3	70,9	18	50	68	1	5	6
Nasjonale eksperter	2	3	5	-	-	-	2	3	5

Tabell 4 Lønnsstatistikk Diku, tall per 31.12.2019

Stillingskategori	Antall ansatte	Menn årslønn	Kvinner årslønn	Gjennomsnitt årslønn
Ass.direktør, avd.direktør	6	905 050	889 175	894 467
Seksj.leder og pers.sjef, fagdirektør	9	798 967	773 717	782 133
Seniorrådgiver	67	640 096	632 000	635 142
Rådgiver	33	555 083	540 162	542 875
Seniorkonsulent	7	513 600	503 700	505 114
Førstekonsulent	7	-	494 357	494 357
Nasjonale eksperter	5	584 600	635 933	615 400

Oversikten viser at gjennomsnittslønnen i Diku er høyere for menn enn for kvinner. Diku er opptatt av at lønnsforskjeller skal forklares ut fra kvalifikasjoner som utdanning, arbeidserfaring og leveranser. Lønnspolitikken i Diku brukes aktivt.

Overtidsbruken i Diku er jevnt over moderat, men som følge av et år med implementering av et nytt direktorat samt flere nye oppgaver, har økt bruk av overtid vært nødvendig. Ut over dette benyttes også fleksitidsordningen i stor grad.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Ny strategi for Diku

Utdanning er en nøkkel til suksess om Norge skal lykkes med den omstillingen vi som samfunn står foran. Ved inngangen til et nytt tiår står vi overfor større utfordringer enn på lenge. Klimaendringen merkes i menneskers hverdag og ungdom streiker for å få de voksne til å ta problemene på alvor. Norge og verden skal gjennomgå et grønt skifte, og Norge har sluttet seg til EUs mål om å være et klimanøytralt kontinent innen 2050. Digitalisering, automatisering og kunstig intelligens vil føre til at mange av de jobbene vi kjenner i dag blir overflødige. Fremskrivninger av kompetansebehov er usikre, men avhenger blant annet av demografisk utvikling, næringsstruktur, arbeidsmarkeder, mobilitet og tilgang på kompetanse.⁹

FNs bærekraftsmål danner ramme for samfunnsutviklingen nasjonalt og internasjonalt. Målene danner til sammen en helhetlig agenda, som omfatter de aller fleste samfunnsområder. Bærekraftsmål nummer fire, *god utdanning*, er på en særskilt måte knyttet til Dikus samfunnsoppdrag. Utdanning av god kvalitet på alle nivåer er nødvendig for at barn, unge og voksne skal tilegne seg endringskompetanse og samfunnsengasjement, som er ett av fem innsatsområder i Dikus nye strategi. Internasjonalt samarbeid og mobilitet er blant virkemidlene som bidrar til viktige framtidskompetanser som problemløsning, kritisk tenking, sosiale ferdigheter. Diku vil fra og med 2020 i større grad enn før la FNs bærekraftsmål prege alt vårt arbeid. Utlysningene våre skal gjenspeile agendaen, og Dikus virksomhet for øvrig skal rammes inn av denne utviklingsagendaen. Dette innebærer også et bevisst forhold til Dikus eget klimaavtrykk, både som virksomhet og gjennom aktivitetene våre programmer og ordninger bidrar til.

Dikus nye strategi vil bli vedtatt våren 2020, og virke fra 2020 til 24. Strategien peker ut fem viktige innsatsområder:

- Endringskompetanse og samfunnsengasjement
- Undervisnings- og vurderingspraksis
- Livslang læring
- Styrket utdanningskvalitet gjennom Erasmus+
- Gode og bærekraftige tjenester

Diku har som fagdirektorat for kvalitetsutvikling og internasjonalisering flere roller. Vi forvalter store økonomiske midler med utdanningsaktører som mottakere. Midlene har ulike mål knyttet til seg, men skal samlet sett bidra til kvalitetsutvikling og økt internasjonalt samarbeid i utdanningssektoren. Videre har Diku en kunnskapsrolle, der vi både bidrar til og selv utvikler og formidler kunnskap om kvalitetsutvikling og internasjonalisering. Til slutt har Diku en rolle som pådriver og rådgiver overfor både utdanningssektoren og myndigheter i spørsmål som gjelder kvalitetsutvikling i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning, og internasjonalisering i hele utdanningsløpet.

⁹ NOU 2018:2 Fremtidige kompetansebehov I. Kunnskapsgrunnlaget. (Kompetansebehovsutvalget)

5.2 Dikus kvalitetsprogrammer

Dikus kvalitetsprogrammer har for 2020 fått tilført betydelige midler. Vi vil lyse ut midler som universiteter og høyskoler kan bruke til å styrke samarbeidet med arbeidslivet, øke kvantitet og kvalitet på praksistilbudet, utforske og utvikle bruk av digital teknologi i undervisnings- og læringsprosesser, og fremme studentaktive læringsformer og studentmobilitet.

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning legger opp til en styrking av kvalitetstiltak i høyere utdanning gjennom en opptrappingsplan på 250 millioner kroner over fire år. Dikus kvalitetsprogrammer er det mest sentrale virkemidlet i denne satsingen. For å løse de kvalitetsutfordringene som Kvalitetsmeldingen og langtidsplanen adresserer, må Dikus kvalitetsprogrammer tilføres økte midler de kommende årene. Dette inkluderer en nødvendig styrking av tiltak for studentaktiv læring og digitalisering for læring, økt arbeidsrelevans, studentmobilitet, og andre virkemidler for kvalitetsutvikling. Dikus virkemidler må enkeltvis og som helhet være tilstrekkelig store og slagkraftige for å oppnå den ønskede effekten i bredden av norsk høyere utdanning.

Diku vil våren 2020 etablere en faglig og strategisk styrings- og samhandlingsstruktur for Dikus kvalitetsprogrammer. Dette vil sikre en god dialog med sektoren i videre utvikling og implementering av programmene. En slik struktur skal sørge for at prioriteringer og innretninger av virkemidlene for kvalitetsutvikling i høyere utdanning er basert på faglige vurderinger og sektorens behov. Dette vil hjelpe oss til å legge en langsiktig plan for utviklingen av Dikus kvalitetsprogrammer, som beskriver behovene for styrking gjennom framtidige bevilgninger.

5.3 Erasmus+

De internasjonale programmene Diku forvalter er også viktige redskaper for kvalitetsutvikling i hele utdanningsløpet. En ny programperiode i Erasmus+ starter i 2021. Første utlysning av midler i den nye programperioden vil komme allerede høsten 2020, og Diku vil bruke dette året til å forberede både oss selv og sektoren på det som kommer. Det ligger an til en betydelig økning i programbudsjettet i årene som kommer, og over tid vil dette gi mulighet for økt internasjonalt samarbeid på alle nivå i norsk utdanningssektor. Det betyr at mange flere elever, lærlinger, studenter og ansatte vil få mulighet til få internasjonale erfaringer gjennom prosjektsamarbeid og mobilitet. Mobilisering av nye aktører som søkere og partnere i programmet blir et viktig satsingsområde. Her vil Diku samarbeide tett med utdanningssektoren og andre myndighetsorganer, skoleeiere osv. Mens forrige programperiode i Erasmus+ nådde fire millioner mennesker direkte, er Europakommisjonens målsetning for den nye syvårsperioden at programmet totalt skal berøre 12 millioner mennesker.

5.4 Fagskolesektoren

Diku har i løpet av de siste årene fått nye og store oppgaver som gjelder fagskolesektoren. I 2020 blir en viktig utviklingsoppgave å bygge opp kompetanse og nettverk for å fylle rollen som direktorat for fagskolesektoren. Gjennom oppgaven som sekretariat for Nasjonalt fagskoleråd, og arbeidet ut mot sektoren knyttet til forvaltning av driftsmidler og utviklingsmidler, utdanningskvalitetsprisen og arbeidet med Tilstandsrapporten, utvikler Diku

et stadig tettere forhold til sektoren. I 2020 starter Diku arbeidet med to store evalueringer på feltet, både statusrapport for kvalitetsutviklingstiltakene i fagskolemeldingen og evaluering av ordningen med driftstilskudd. Kompetanseutvikling og styrking av kunnskapsgrunnlaget i fagskolesektoren vil være en prioritert oppgave for Diku både i 2020 og i årene som kommer. Fagskolesektoren blir en sentral del av framtidens kompetansepolitikk. Vi vil bidra til styrkingen av høyere yrkesfaglig utdanning i Norge i nært samarbeid med Nasjonalt fagskoleråd, Kompetanse Norge og en rekke andre aktører.

5.5 Livslang læring

Kompetansepolitikk og kompetansereform er blant regjeringens viktigste satsingsområder for å sko Norge for fremtiden. Målet er at ingen skal gå ut på dato, og for å oppnå dette er det nødvendig å se på læring og utdanning som et livslangt prosjekt. Framtidens arbeidstakere vil sannsynligvis ha behov for utdanning gjennom hele livet, det er ikke tilstrekkelig med utdanningen man tilegner seg før man trer inn i arbeidslivet. Behovet for utdanningstilbud som kan kombineres med jobb er økende, og Diku har startet arbeidet med å utvikle ordninger som skal gi insentiver til utdanningsinstitusjoner til å utvikle fleksible studietilbud der folk bor. Både høyere utdanning og fagskoler er sentrale tilbydere av livslang læring, og omfattende omstilling av sektorene blir nødvendig. Diku vil være en pådriver for endring, både gjennom tilskuddsmidler, kunnskapsformidling og spredning av resultater og erfaringer fra utviklingsprosjekter.

5.6 Spredning og formidling

Det er en målsetning at Dikus portefølje skal stimulere til systematisk kvalitetsutvikling i høyere utdanning og spre god utdanningspraksis gjennom erfaringsutveksling, dokumentasjon og deling av resultater. Et viktig premiss er med andre ord at prosjekresultatene skal komme hele sektoren til gode og bidra til endring i bredden av norsk utdanning. Kvalitetsmeldingen slår fast at prosjekter som finansieres skal kunne vise til klare planer for spredning av kunnskap og praksis til andre utdanningsmiljøer.

Spredningsarbeid er et kontinuerlig arbeid med økende oppmerksomhet i Diku og i sektoren. I 2019 etablerte vi prosjektet "Spredning og formidling i Dikus portefølje", som skal gjennomføres i perioden 2020-2022. I prosjektet analyserer vi praksis og behov knyttet til spredning og formidling, inkludert suksessfaktorer for god spredning og bred anvendelse av prosjekresultater. Det skal utarbeides planer for intern kompetanseheving, kurspakke og håndbok rettet mot sektoren. I prosjektet skal vi også se på spredning og formidling i vår rolle som fagdirektorat, og hvordan Dikuvi mer systematisk kan utvikle og dele kunnskap om utdanningskvalitet i høyere utdanning.

5.7 Framtidsrettet organisasjon med gode og bærekraftige tjenester

Diku er fortsatt en ny virksomhet. Det er ved inngangen til 2020 to år siden organisasjonen ble etablert, og i denne perioden har Diku fått en rekke nye oppgaver, som har krevd betydelige endringer med tanke på kompetanse og kapasitet.

Det er en positiv utfordring for organisasjonen at vi har ansatte på tre ulike steder. Som organisasjon må Diku derfor bruke en del ressurser på organisasjonsbygging, i form av samarbeidsprosjekter på tvers av organisasjonen. I de aller fleste tilfeller utnytter vi digital

teknologi for samarbeid, i form av videomøter, digitale samarbeidsflater osv. Sammenslåing og ulike lokasjoner krever aktiv kulturbygging, og det er derfor viktig å møtes fysisk i en del sammenhenger. Minst en gang i året vil vi fortsatt prioritere å samle alle ansatte til faglig og sosialt påfyll.

Kontoret i Tromsø vil i løpet av 2020 blir samlokalisert med Kompetanse Norge og Utdanningsdirektoratet i nye lokaler i Tromsø sentrum. Vi har tro på at dette vil føre til positiv endring, både fordi det blir et større utdanningsfaglig miljø, og fordi det kan fremme ytterligere samarbeid mellom de tre virksomhetene.

Et stort arbeid med å samordne og utvikle forvaltningspraksis i Diku ble startet i 2019, og implementering av standardiserte rutiner starter i 2020. Dette prosjektet er et viktig ledd i profesjonaliseringen og effektiviseringen av forvaltningen av tilskuddsmidler. Parallelt med dette utvikler Diku et nytt ledelsessystem, og igangsetter i 2020 et prosjekt for å utvikle et nytt intranett.

I 2020 starter vi arbeidet med å innføre grønne retningslinjer for egen virksomhet. Vi ser derfor i første omgang på reisevirksomheten, både med tanke på å redusere antallet reiser totalt sett, men også for å redusere klimaavtrykket fra de reisene vi *må* gjennomføre. Som et direktorat med kontorer utenfor Oslo, med kontorsteder flere hundre mil fra hverandre og med en stor del av virksomheten rettet mot internasjonalt samarbeid, blir det mange helt nødvendige reiser i løpet av et år. Vi vil likevel fortsette å oppfordre både oss selv og våre samarbeidspartnere til å avholde flere møter på video. I Diku er alle møterom utstyrt med fasiliteter for videomøter, og vi vil utarbeide retningslinjer for god videomøtekultur.

5.8 Mål og prioriteringer for 2020

Dikus nye målstruktur som gjelder fra og med 2020 gjenspeiler direktoratets mandat og oppgaver, slik de framkommer i instruks, vedtekter, tildelingsbrev og andre styrende dokumenter.

Målstrukturen for Diku fra og med 2020 er som følger:

Mål 1 Universiteter, høyskoler og fagskoler leverer høyt kompetente kandidater til arbeidsliv og samfunn

SP 1: Utdanningsinstitusjonene mobiliseres gjennom nasjonale og internasjonale tilskudd til kvalitetsutvikling i utdanningene

SP 2: Kvalitetsutviklingstiltak i utdanningene svarer på dokumenterte behov og prioriteringer

SP 3: Kvalitetsutviklingstiltak i utdanningene gir kvalitetsløft og spres til andre utdanningsmiljøer

Mål 2 Norske opplæringsaktører deltar i internasjonalt samarbeid for å oppfylle kvalitetsmålene i grunnopplæringen

SP 1: Høy mobilisering om tilskudd til internasjonalisering i barnehage og grunnopplæring

SP 2: Barnehager, skoler og opplæringsaktører i arbeidslivet bruker internasjonalt samarbeid og utveksling til å svare på dokumenterte behov og prioriteringer

SP 3: Internasjonaliseringstiltak gir kvalitetsløft og spres til andre barnehager, skoler og grunnopplæringsaktører

Mål 3 Norske elever og studenter tar del i et internasjonalt læringsmiljø

SP 1: Norske utdanningsinstitusjoner er attraktive internasjonalt og inngår i partnerskap for økt utdanningskvalitet

SP 2: Norske elever og studenter har internasjonale studieopphold av høy kvalitet

SP 3: Informasjon og møteplasser legger til rette for økt internasjonalt utdannings samarbeid

Mål 4 Utdanningsmyndigheter og -institusjoner benytter oppdatert kunnskap om utdanningskvalitet til å utvikle politikk, utdanningsledelse og undervisningspraksis

SP 1: I samarbeid med sektorene utvikle og formidle kunnskap om tilstand og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning

SP 2: I samarbeid med sektorene utvikle og formidle kunnskap om hvordan internasjonalt samarbeid og utveksling bidrar til kvalitetsutvikling i barnehage og grunnopplæring

Mål 5 Diku har god arbeidsdeling og samordning med andre forvaltningsorganer

SP1: Diku samarbeider med andre myndighetsorganer innenfor utdanning og forskning med sikte på god arbeidsdeling og økt effektivitet

SP 2: Diku tilbyr bedre og mer effektive tjenester og arbeidsprosesser gjennom digitalisering

Diku starter i 2020 arbeidet med å definere relevant styringsinformasjon for hvert enkelt mål og styringsparameter. I 2020 vil vi legge vekt på å framstille nullpunktsmålinger, som vil være utgangspunkt for å sette ambisjonsnivå og rapportere på mål og styringsparameter i kommende år.

Med utgangspunkt i tildelingsbrevet for 2020 og utkastet til strategi for 2020 – 2024 har Dikus ledelse identifisert følgende prioriterte områder for 2020:

- Videreutvikle Dikus kvalitetsprogrammer, inkludert spredning og formidling
- Forberede ny fase av Erasmus+
- Utvikle Diku som direktorat for fagskolesektoren
- Utvikle kompetanse og tiltak på livslang læring (kompetansereformen)

Videre har Diku identifisert noen organisasjonsprioriteringer for 2020:

- Prosessutvikling
- Etablering av nytt intranett
- Samarbeid og samhandling mellom Tromsø og Bergen

5.9 Overordnet risikovurdering

Overordnet risiko- og sårbarhetsvurdering på virksomhetsnivå for 2020 (ROS-analyse) ble gjennomført i oktober 2019 og behandlet i styret desember 2019. På bakgrunn av ROS-analysen vil Diku ha særskilt oppmerksomhet rettet mot følgende forhold i og utenfor virksomheten som kan innvirke på måloppnåelsen:

- Tilstrekkelig interne ressurser/kompetanse til nye oppgaver - redusere sårbarhet (sykefravær)
- Videre utvikling av Dikus ledelsessystem med høy grad av struktur og formalisering (internkontrollsystem)
- God opplæring i bruk av eksisterende og nye IT systemer
- God kunnskap og forståelse i organisasjonen i arbeidet med krise og beredskap
- God kommunikasjon og samarbeid med eier og øvrige virksomheter ved innføring av nye oppgaver i Diku

Se vedlegg 7.4. Risiko- og sårbarhetsanalyse 2020.

5.10 Budsjett 2020

Tabell 5 Dikus budsjett 2019

Dikus budsjett 2019 (Tall i 1000)	
Inntekter	Budsjett 2020
Grunnbevilgning kap 272.post 50	601 000
Bevilgning andre kapitler og poster	947 182
Overføring fra andre statlige	1 533
Utsatt aktivitet (overføringer)	33 602
Prosjektmidler - øvrige etater stat	5 342
Prosjektmidler - bidrag fra andre	27 963
Andre inntekter	982
Herav tilskuddsmidler	-1 396 646
Sum inntekter	220 957
Utgifter	
Lønnsbudsjett: Prosjektstillinger, Nasjonale	129 263
Driftsbudsjett faste kostnader og avdelingsbudsjett.	32 664
Driftsbudsjett prosjekter/program	50 020
Investeringer	3 708
Sum utgifter	215 655
Estimert resultat	0
Estimat overføringer til 2021	5 303

6 Årsregnskap

Tabell 6: Dikus regnskap 2019. Tall i 1000 kroner

Dikus regnskap	Note	31.12.2019	31.12.2018
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	126 914	121 441
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	27 259	25 188
Inntekt fra gebyrer	1		
Salgs- og leieinntekter	1	286	2 051
Andre driftsinntekter	1		
Sum driftsinntekter		154 459	148 680
Driftskostnader			
Varekostnader			
Lønnskostnader	2	105 190	96 175
Avskrivninger på varige driftsmidler og	4,5	3 659	3 303
Nedskrivninger av varige driftsmidler og	4,5		
Andre driftskostnader	3	44 275	44 794
Sum driftskostnader		153 123	144 273
Driftsresultat		1 336	4 407
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	43	1
Finanskostnader	6	669	137
Sum finansinntekter og finanskostnader		-625	-136
Resultat av periodens aktiviteter		710	4 271
Avregninger og disponeringer			
Avregning med statskassen	7		
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet	15 l	-710	-4 271
Disponering av periodens resultat (til	8		
Sum avregninger og disponeringer		-710	-4 271
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9		
Avregning med statskassen	9		
Sum innkrevningsvirksomhet og andre		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	10	1 187 942	242 259
Avregning med statskassen		1 187 942	242 259
Sum tilskuddsforvaltning og andre		0	0

I tillegg til resultatregnskaper for Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning - org.nr: 986 339 523, vedlegges følgende dokumenter:

- Signerte ledelseskomentarar til regnskapet for Diku
- Prinsippnote SRS, balanse, kontantstrømoppstilling, bevilgningsoppstilling og notene 1-32 vedlegges i et samlet dokument

Ledelseskommmentarer til årsregnskap for 2019

Kort beskrivelse av Dikus formål

Diku - Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning er organisert som et direktorat under Kunnskapsdepartementet (KD). Diku skal fremme kvalitet i universitet og høyskoler, fagskoler og kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom nasjonale og internasjonale virkemidler. Videre skal Diku styrke kvalitet gjennom internasjonalisering i grunnopplæringen.

Bekreftelse på at regnskapet er avlagt i samsvar med reglene, og opplysning om revisor

Det bekreftes at Dikus regnskap for 2019 er avlagt i samsvar med det statlige økonomireglementet, rundskriv fra Finansdepartementet og i henhold til reglene i de statlige regnskapsstandardene (SRS). Diku er nettobudsjettet og har unntak fra bruttoprinsippet og kontantprinsippet. Diku blir revidert av Riksrevisjonen.

Ledelseskommentarene er satt opp i henhold til de påkrevde obligatoriske elementene som er gitt av Kunnskapsdepartementet i brev 19. desember 2018, 11. april 2019, 21. august 2019 og 5. desember 2019.

Dikus drift i perioden

Dikus budsjetttramme for 2019 på kap. 280 post 50 er på 450,293 millioner kroner, en økning på grunn av nye oppgaver og overføring fra andre kapitler og poster.

Bevilgning tildelt over andre kapitler er på 859,229 millioner kroner, en økning på grunn av midler til fagskoler.

I tillegg er det pr. 3. tertial mottatt følgende midler fra supplerende tildelingsbrev:

- Kap.280 post 50: 22,051 millioner kroner.
- Kap.281 post 01: 21 millioner kroner.
- Kap.260 post 50: 20 millioner kroner.
- Kap.241 post 21: 12,8 millioner kroner.
- Kap.288 post 21: 0,4 millioner kroner

Grunnbevilgning over kap. 280 post 50 utgjør 34 % av total bevilgning, mens midler over andre kapitler inkludert supplerende tildelingsbrev utgjør 66 % av Dikus totale bevilgning fra Kunnskapsdepartementet.

Erasmus+ er det største og mest omfattende programmet Diku forvalter. Det desentraliserte budsjettet på Erasmus+ 2019 er på 28,8 millioner euro og av disse er 28,4 millioner euro tildelt. Søknadsbehandling og tildeling er gjennomført i første runde for alle desentraliserte tiltak og 98,7 % av midlene er tildelt. Det er satt av midler til aktiviteter som skal bidra til

flere søknader ved de neste utlysningene og deling av erfaringer, som for eksempel deltakelse på kontaktseminarer og konferanser. Diku har satt av administrasjonsmidler på 0,681 millioner kroner til forberedende besøk for å stimulere til flere søknader, samt prosjektetableringsstøtte for sentraliserte tiltak. Diku følger opp arbeidet med forberedelser av ny programperiode for Erasmus+. Rapport for Erasmus+ i norsk høyere utdanning ble oversendt KD i mars og tilsvarende rapport for grunnopplæringen ble oversendt i desember. Begge rapporter er publisert i Dikus rapportserie. I tillegg har Diku utarbeidet en rapport som gir et omfattende kunnskapsgrunnlag for tilslutning til neste fase for Erasmus+ 2021-2027. Rapporten er publisert og spredd i sektoren som et bidrag til mobilisering foran neste programperiode.

I 2019 fikk Diku midler til å videreutvikle Dikus kvalitetsprogrammer. I april tildelte Diku 53 millioner kroner til tolv 3-årige prosjekter i Program for studentaktiv læring. Fire nye fagmiljøer fikk i desember status som Senter for fremragende utdanning. Sentrene får totalt 137 millioner kroner over fem år. Begge utlysningene er møtt med stor interesse i utdanningssektoren. Diku har parallelt med dette nært samarbeid med de eksisterende sentrene, med særlig fokus på å legge til rette for gode resultater og spredning av disse. I desember lyste Diku ut om lag 190 millioner kroner til fleksible utdanningstilbud, kommunal praksis i helse- og sosialfagutdanningene, digital kompetanse i havrelaterte utdanninger, digital sikkerhet i helse- og sosialfag og aktiv læring og vurdering. Utlysningene har søknadsfrist til våren. Diku arbeider med å se de nye midlene i sammenheng med øvrige kvalitetsvirkemidler i porteføljen.

Fra 2019 har Diku fått ansvar for å utarbeide Tilstandsrapport for høyere utdanning og Tilstandsrapport for høyere yrkesfaglig utdanning. Rapporten for høyere utdanning ble lansert 8.mai. Tilstandsrapport for høyere yrkesfaglig utdanning ble presentert på Fagskolekonferansen 8. november. Digital tilstand 2019 ble publisert i juni.

Diku overtok i 2019 sentrale oppgaver knyttet til høyere yrkesfaglig utdanning. Diku har blant annet fått ansvaret for å utbetale driftsmidler til fagskolesektoren, har blitt sekretariat for Nasjonalt fagskoleråd, har fått ansvar for en årlig tilstandsrapport og en nasjonal konferanse for høyere yrkesfaglig utdanning. Tilskudd til fylkeskommunene for drift av fagskolene ble utbetalt i januar og juni. Håndtering av de nye oppgavene har i noen grad ført til at andre oppgaver har blitt nedprioritert i perioden. Diku trenger å bygge kapasitet og kompetanse i tiden fremover for å kunne håndtere det utvidede mandatet på fagskolefeltet på en god måte. Diku tildelte 40 millioner kroner til 40 utviklingsprosjekter ved 22 ulike fagskoler.

Diku har i 2019 overtatt tilskuddsordningene for velferdsmidler til studentsamskipnadene, landsomfattende interesseorganisasjoner for studenter, ANSA, Fulbright og ICDE. Tildeling av tilskudd er i 2019 gjennomført etter mal fra hvordan ordningene ble administrert av KD. Diku har i 2019 påbegynt arbeidet med å videreutvikle forvaltningen av tilskuddsordningene.

Som oppfølging av Panorama-strategien og politisk ledede delegasjoner til flere av landene, har Diku i 2019 arbeidet med å videreutvikle det bilaterale samarbeidet med alle strategilandene. Diku har samarbeidet nært med Kunnskapsdepartementet, Forskningsrådet og Innovasjon Norge, samt de stedlige ambassadene, i gjennomføring av de politisk ledede delegasjonsreisene til Japan og Sør-Korea i november 2019. Diku har også deltatt i planlegging av delegasjonsreise til India i februar 2020. Diku deltok sammen med

Kunnskapsdepartementet i møte med kinesiske utdannings- og forskningsmyndigheter i Beijing. I tillegg er det arrangert seminarer og utarbeidet resultatrapporter for INTPART og UTFORSK, som viktige grunnlag for evalueringen av Panoramastrategien. En stor utlysning av Panorama-midler er planlagt for 2020.

I Program for kunstnerisk utviklingsarbeid har Diku og forskerskolestyret gjennomført en revisjonsprosess av opplæringstilbudet i Stipendiatprogrammet. Målet med revisjonen har vært å videreutvikle innholdet og å øke kvaliteten i det faglige opplegget. Studie- og kursplaner er revidert og samordnet for alle institusjonelle ph.d. program. Programstyret har lyst ut prosjektmidler for 2020 og det kom inn 17 søknader. Dette er på samme nivå som foregående år. Tidsskriftet VIS har hatt to utgivelser i 2019 og har fått en god mottakelse i fagmiljøene. Det er god søknad til å publisere i VIS.

Det har vært gjennomført mange rekrutteringsprosesser som følge av nye oppgaver, permisjoner etc., noe som er ressurskrevende for virksomheten. I 2019 har det vært jobbet med å utvikle strategi for Diku 2020-2024, og det har vært gjennomført en bred og inkluderende prosess. I august inviterte Diku til innspillmøter med representanter fra henholdsvis høyere utdanning og grunnopplæringen, og Nasjonalt fagskoleråd. Sammen med innspill fra organisasjonen selv, og andre virksomheter vi samarbeider tett med, danner dette grunnlaget for strategien, som skal vedtas av Dikus styre i februar 2020. Diku har også utviklet kjerneverdier for virksomheten: åpen, kunnskapsdrevet og nytenkende. Ledelsessystemet videreutvikles stadig, og flere prosesser er ferdig utviklet og tatt i bruk i 2019. Gjennomgangen av Dikus tilskuddsforvaltning fortsetter i 2020.

Det har blitt brukt mye ressurser på innfasing av nye oppgaver og har medført at andre aktiviteter er nedprioritert eller utsatt.

Sykefraværet for 2019 var på 5,2 %.

Vesentlige endringer i resultat- og balanseposter

Resultatposter

Inntekter

Det er en økning i inntekt på 5,8 millioner kroner sammenlignet med samme periode i fjor. Dette skyldes økt bevilgning fra 2018.

Tabell 1. Utviklingen i forholdet mellom inntektskategoriene (bevilgningsprosent)

Tall i hele tusen og %

	2019	%	2018	%	2017	%
TOTALT	154 459		149 680		131 314	
Inntekt fra bevilgninger	126 914	82 %	121 441	82 %	105 491	80 %
Andre inntekter	27 545	18 %	27 239	18 %	25 822	20 %

Kostnader

Totale kostnader er økt med 8,9 millioner kroner sammenlignet med samme periode i fjor. Lønnskostnadene har økt med 9 % sammenlignet med samme periode i fjor. Lønnsandelen av totale driftskostnader er høyere enn i samme periode i fjor og er på 69 %.

Andre driftskostnader er 0,6 millioner kroner lavere enn året før, mens avskrivninger er 0,3 millioner kroner høyere enn året før.

Tabell 2. Utviklingen i forholdet mellom kostnadskategoriene

Tall i hele tusen og %

	2019	%	2018	%	2017	%
TOTALT	153 123		144 273		136 974	
Lønn	105 190	69 %	96 175	67 %	96 364	69 %
Drift (inkl. avskrivninger)	47 933	31 %	48 097	33 %	42 610	31 %

Finansinntekter og finanskostnader

Det er netto tap på finansinntekter og finanskostnader på 0,6 millioner kroner. Dette skyldes negative renter på Diku sine to eurokonti.

Resultater

Resultatet av ordinære aktiviteter for 2019 er på 0,7 millioner kroner.

Tabell 3. Tabell 3. Utviklingen i resultatet de siste årene (overforbruk/underforbruk)

Tall i hele tusen

	2019	2018	2017	2016
TOTALT	710	4 271	- 5 664	- 5 571

Tilskuddsforvaltningen

Utbetalinger av tilskuddsmidler fra staten er totalt på 1 187,9 millioner kroner. Sammenlignet med 2018 er dette 945,7 millioner kroner høyere. Den store økningen skyldes hovedsakelig utbetaling av driftstilskudd til fagskoler, Studentsamskipnadene og Nordisk avtale om tilgang til høyere utdanning.

Utbetalinger av tilskuddsmidler fra EU og NMR har økt med 45,1 millioner kroner per 3.tertial 2019 til 253,1 millioner kroner.

Balansen

Bankinnskudd er økt med 142 millioner kroner til 551 millioner. Dette skyldes nye bevilgninger i 2019 og at disse tilskuddsmidlene vil bli utbetalt i 2020. Tilsvarende er det en økning i gjeld som gjelder tilskuddsforvaltning.

Vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap

Inntekt fra bevilgninger er 4,5 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig ikke gjennomført aktivitet i 2019 og som fører til lavere inntekter (motsatt sammenstilling).

Lønn og sosiale kostnader er 6,8 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes hovedsakelig noen ledige stillinger og at stillinger er fullbudsjetterte og dermed ikke inkluderer refusjon av syke- og foreldrepenger.

Andre driftskostnader er 10,1 millioner kroner lavere enn budsjettet. 4,6 millioner kroner av disse gjelder kjøp av tjenester grunnet lavere kapasitet til å gjennomføre planlagt aktivitet. I tillegg gjelder 1,6 millioner kroner kurs og seminar og 1,2 millioner kroner reiser. Omdisponering av personalressurser til nye oppgaver, har medført lavere aktivitet i eksisterende portefølje.

Utbetalinger av tilskuddsmidler fra staten er 84,3 millioner kroner lavere enn budsjettet.

Utviklingen i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Overførte midler knyttet til bevilgningsfinansiert virksomhet per 31.12.19 er økt med 15 millioner kroner til 35,8 millioner kroner.

Tilgjengelige midler på kap. 280 post 50 er 26,2 millioner kroner som vist i tabellen nedenfor. Dette er en økning på 8,7 millioner kroner fra 2018. Størrelsen på overførte midler er blant annet påvirket av følgende faktorer:

Omdisponering av personalressurser til å sette seg inn i og håndtere nye oppgaver har medført lavere bruk av planlagte driftsbudsjett.

Det er planlagt aktivitet på IKT-investeringer, internrevisjon, utvidelse lokaler Bergen og planlagt avsetning til samlokalisering Tromsø. Av disse er 9,6 millioner kroner planlagt brukt i 2020.

Når det gjelder periodisert andel fra KD på andre kapitler og poster, er den økt med 7,3 millioner kroner til 9,2 millioner kroner. Dette skyldes hovedsakelig midler, 6 millioner kroner, mottatt i supplerende tildelingsbrev i 3.tertial 2019.

Tilgjengelige midler fra UD og Norad er redusert med 1,1 millioner kroner til 0,5 millioner kroner.

Overførte midler for bidragsprosjekter er redusert med 1,7 millioner kroner til -2,2 millioner kroner per 31.12.

Tabell 4. Utviklingen i overførte midler for bevilgning

Tabell i hele tusen og %

	31.12.2019	%	31.12.2018	%	31.12.2017	%
TOTALT	35 837		20 879		18 757	
Bevilgning KD 280/50	26 201	73 %	17 485	84 %	14 842	79 %
Bevilgning KD andre kap/post (øremerkede prosj.)	9 166	26 %	1 846	9 %	2 541	14 %
Bevilgningsprosjekter (UD og Norad)	471	1 %	1 548	7 %	1 374	7 %

Tabell 5. Utviklingen i overførte midler for bidragsprosjekter

Tabell i hele tusen og %

	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Bidragsprosjekter (andre oppdragsgivere)	- 2 236	- 561	1 237

Gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

Investeringer i 2019 er i hovedsak knyttet til IKT infrastruktur med oppgradering av møterom, PCer og mobiltelefoner, i tillegg til IKT sikkerhets prosjekter. Større planlagte investeringer i 2020 er blant annet utskiftning av PC og mobiltelefon til ansatte, oppgradering av nettverk, nye møterom, nye lokaler i Tromsø, sikkerhetskopiering og gjenoppretting ved uønskede hendelser (disaster recovery og backup tjenester).

Bergen, 06.02.2020

Harald E. Nybølet
Direktør

Godt nytt år

Kristin Margrethe Flornes
styreleder

Pål A. Pedersen
nestleder

Cecilia Roos
styremedlem

Linda Rutledal
styremedlem

Stian Skarheim Magelssen
Styremedlem

Anders Tyvand
styremedlem

Torgeir Hovden
Styremedlem

Prinsippnote - SRS

Generelt

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS) av desember 2018. Virksomheten har tatt i bruk alle de oppdaterte standardene, også oppdaterte SRS 1 Presentasjon av virksomhetsregnskapet og SRS 10 Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer, samt overføringer til og fra staten.

Som følge av forenklinger i de oppdaterte statlige regnskapsstandardene er det gjort enkelte endringer i presentasjon av regnskapet og i presentasjon av fjorårets regnskapstall. I avsnittet for statens kapital del C, punkt III er overskriften endret fra Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler til Utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte). Her presenteres regnskapslinjen Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, og ny regnskapslinje Ikke inntektsført bevilgning. Sammenligningstall for 2018 er endret tilsvarende.

I avsnittet for gjeld del D, punkt III er teksten på regnskapslinjen Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte) endret til Ikke inntektsført tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte). Sammenligningstall for 2018 er endret tilsvarende.

Alle regnskapstall er oppgitt i 1000 kroner dersom ikke annet er særskilt opplyst.

Åpningsbalansen for 2018 ble godkjent av Kunnskapsdepartementet 30.11.2018. Som beskrevet i årsoppgjøret for 2018 ble den endret i forhold til tidligere innsendt og godkjent åpningsbalanse ved sammenslåingen med SIU, NUV og PKU. Endringen gjaldt immaterielle eiendeler som i underliggende regnskaper var kostnadsført. Disse ble vurdert i henhold til krav i SRS 17 og derved balanseført per 1.1.2018. Med unntak av for

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Ordinære driftsbevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er med mindre annet ikke er særskilt angitt, ansett som opptjent på balansedagen. Dette innebærer at slike bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet er inntektsført i den perioden midlene er bevilget. Overskudd fra bevilgningsfinansiert aktivitet er persentert som Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet i del C Statens kapital i balansen. Bevilgninger der det er angitt en konkret oppgave med et angitt beløp i tildelingsbrev som ikke er utført på balansedagen, er ubenyttet bevilgning knyttet til denne oppgaven og klassifisert som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt CIII Utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte) i balanseoppstillingen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen, er presentert som annen kortsiktig gjeld på regnskapslinjen ikke inntektsført tilskudd og overføringer i balanseoppstillingen. Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler.

I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger. Dette medfører at kostnadsførte avskrivninger inngår i virksomhetens driftskostnader uten å få resultat effekt.

Inntekter fra transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter er kostnadsført i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, er kostnadsført i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Vi har resultatført arbeidsgiverandelen av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon er kostnadsført som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Leieavtaler

Vi har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på kr 30 000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar, datamaskiner (PCer, servere m.m.) og mobiler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Jf. kommentarer ovenfor under generelle regnskapsprinsipper, ble vesentlige feil i tidligere årsregnskap endret i regnskapet for 2018 vedr. immaterielle eiendeler. Disse ble tidligere kostnadsført istedenfor å bli aktivert og inntektsført, og deretter avskrevet. Således ble balansetall pr. 01.01.2018 endret inkl. endringer i note 4.

Egenutvikling av programvare

Kjøp av bistand til utvikling av programvare er balanseført. Bruk av egne ansatte til utvikling av programvare er kostnadsført.

Investeringer i aksjer og andeler

Investeringer i aksjer og andeler er balanseført til kostpris på anskaffelsestidspunktet. Investeringer i aksjer og andeler er vurdert til laveste verdi av balanseført verdi og virkelig verdi. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt.

Aksjer og andeler som er anskaffet med dekning i bevilgning over 90-post og aksjer anskaffet før 1. januar 2003 og som ble overført fra gruppe 1 til gruppe 2 fra 1. januar 2009, har motpost i *Innskutt virksomhetskapital* avsnitt CI Virksomhetskapital i balanseoppstillingen. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt finansiert oppdragsaktivitet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Beholdninger omfatter varer for salg og driftsmateriell som benyttes i eller utgjør en integrert del av virksomhetens offentlige tjenesteyting. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost ved bruk av metoden først inn, først ut (FIFO). Beholdninger av varer er verdsatt til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Beholdninger av driftsmateriell er verdsatt til anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen ved regnskapsårets slutt. Her er Norges Banks spotkurs per 31.12 lagt til grunn.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld. Statens kapital består av virksomhetskapital, avregninger og utsatt inntektsføring av bevilgning (netto budsjetterte). Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapital innenfor sin oppdragsvirksomhet. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsipp

Staten opererer som selvassurandør. Det er *følgelig* ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres likvider løpende gjennom året i henhold til utbetalingsplan fra overordnet departement og disponerer en egen oppgjørskonto i konsernkontoordningen i Norges Bank. Denne renteberegnes ikke. Nettobudsjetterte virksomheter beholder likviditeten ved

Balanse

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Programvare og lignende rettigheter	4	4 777	4 271	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4			AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		4 777	4 271	AI.1
II Varige driftsmidler				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	5			AII.01
Maskiner og transportmidler	5			AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	6 144	5 972	AII.03
Anlegg under utførelse	5			AII.04
Infrastruktureiendeler	5			AII.06
<i>Sum varige driftsmidler</i>		6 144	5 972	AII.1
Sum anleggsmidler		10 921	10 242	AIV.1
B. Omløpsmidler				
II Fordringer				
Kundefordringer	13	2 489	5 713	BII.1
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16			BII.3
Andre fordringer	14	3 802	3 610	BII.2
<i>Sum fordringer</i>		6 291	9 323	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	337 986	235 272	BIV.1
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger	17			BIV.2A
Andre bankinnskudd	17	213 285	174 340	BIV.2B
Kontanter og lignende	17			BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		551 271	409 612	BIV.4
Sum omløpsmidler		557 562	418 935	BIV.5
Sum eiendeler drift		568 483	429 178	BIV.6
IV Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer				
Fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten	9			BV.01
<i>Sum fordringer vedrørende innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0	BV.1A
Sum eiendeler		568 483	429 178	BV.1

Balanse

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
II Avregninger				
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)				CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15 I	11 889	11 179	CII.02
<i>Sum avregninger</i>		11 889	11 179	CII.1
III Utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	10 921	10 242	CIII.01
Ikke inntektsført bevilgning	15 III	23 948	9 700	CIII.02
<i>Sum utsatt inntektsføring av bevilgning (nettobudsjetterte)</i>		34 869	19 942	CIII.1A
Sum statens kapital		46 758	31 121	SK.1
D. Gjeld				
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		16 833	5 474	DIII.1
Skyldig skattetrekk		4 270	4 060	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		4 176	3 806	DIII.3
Avsatte feriepenger		8 040	7 449	DIII.4
Ikke inntektsført tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)	15 II	-2 236	-561	DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16			DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18, 20	214 886	192 548	DIII.6
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		245 969	212 775	DIII.7
Sum gjeld		245 969	212 775	DIII.9
Sum statens kapital og gjeld drift		292 727	243 897	CD.1
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer				
Ikke utbetalt bevilgning mottatt til tilskuddsforvaltning (nettobudsjetterte)	10A,10B	275 756	185 281	DIV.01
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				DIV.02
<i>Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer</i>		275 756	185 281	DIV.1
Sum statens kapital og gjeld		568 483	429 178	SKG.1

Endring sammenligningstall pr.31.12.18: Fom 2019 er gjeld vedr.tilskuddsforvaltning flyttet fra "Annen kortsikt gjeld" under III og til egen post IV. Således er 185 281 mill.kr flyttet fra annen kortsiktig gjeld til "Ikke utbetalt bevilgning mottatt til tilskuddsforvaltning.." pr.31.12.18. Dette da endringene er vesentlige.

Prinsippnote for bevilgningsoppstilling

Årsregnskapet for statlige forvaltningsorganer med særskilte fullmakter til bruttoføring utenfor statsbudsjettet (nettobudsjetterte virksomheter) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til bestemmelsenes punkt 3.7.1. Nettobudsjetterte virksomheter får bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet innbetalt på sin bankkonto. Beholdninger på virksomhets oppgjørskonto i Norges Bank overføres til nytt år.

Bevilgningsoppstillingen omfatter perioden fra 1. januar til den aktuelle balansedagen.

Bevilgningsoppstillingens del I viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i henhold til tildelingsbrev og hvilke utbetalinger som er registrert i statens konsernkontosystem. Utbetalingene er knyttet til og avstemt mot tildelingsbrevene og er satt opp etter inndelingen Stortinget har fastsatt for budsjettet og de spesifikasjonene som er angitt i tildelingsbrevene.

Bevilgningsoppstillingens del II omfatter det som er rapportert i likvidrapporten til statsregnskapet. Likvidrapporten viser saldo og likvidbevegelser på virksomhetens oppgjørskonto og øvrige konti i Norges Bank. Beholdningene rapportert i likvidrapporten er avstemt mot statens konsernkontosystem og øvrige beholdninger i Norges Bank. I tillegg har Diku unntak fra statens konsernkontoordning for flere euro-konto. Disse vises i "Balanse - eiendeler", i note 17 og er en del av kontantstrømsoppstillingen. Men disse er ikke med i bevilgningsoppstillingen.

Bevilgningsoppstillingens del III viser alle finansielle eiendeler som virksomheten er ført opp med i statens kapitalregnskap. Beholdningene i statens kapitalregnskap er basert på at transaksjonene er ført med verdien på betalingstidspunktet. Verdien på balansedagen er satt til historisk kostpris på transaksjonstidspunktet.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2019 for nettobudsjetterte virksomheter pr. 31.12.2019

Del I

Samlet utbetaling i henhold til tildelingsbrev						
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet utbetaling	Referanse	
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	20 000	BRIII.011	
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	0	BRIII.012	
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	0	BRIII.013	
280	Felles enheter	50	DIKU Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning	472 344	BRIII.014	
280	Felles enheter	51	UNIT Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning	0	BRIII.015	
281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	21 250	BRIII.016	
281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres	0	BRIII.017	
281	Felles tiltak for universiteter og høyskoler	70	Andre overføringer, kan nyttes under post 01	0	BRIII.018	
Sum på kapitler og poster under programkategori 07.60 Høyere utdanning og fagskoler				513 594	BRIII.01	
240	Fagskolar	60	Tilskudd til fagskoler	725 350	BRIII.019	
240	Fagskolar	61	Utviklingsmidler til fagskoleutdanning	40 010	BRIII.019	
241	fagskolesektoren	21	Spesielle driftsutgifter	16 500	BRIII.019	
252	ungdomsprogram	70	Driftstilskudd	8 863	BRIII.019	
288	samarbeidstiltak	21	Spesielle driftsutgifter	77 340	BRIII.019	
Sumlet sum på kapitler og poster under programområde 07 Kunnskapsdepartementet				1 381 657	BRIII.01A	
118	Nordområdetiltak mv	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland	12 799	BRIII.021	
163	Fred, forsoning og demokrati	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land	17 900	BRIII.021	
161	Utdanningm forskning og faglig	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland	547	BRIII.021	
163	Nødhjelp, humanitær bistand og	72	Menneskerettigheter	6 794	BRIII.021	
Sum utbetalinger på andre kapitler og poster i statsbudsjettet				38 040	BRIII.02	
Sum utbetalinger i alt				1 419 697	BRIII.1	

DEL II

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾	Note	Regnskap 31.12.2019	Referanse
Oppgjørskonto i Norges Bank			
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	235 272	BRII.001
Endringer i perioden (+/-)		102 714	BRII.002
Sum utgående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17	337 986	BRII.1
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾			
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0	BRII.021
Endringer i perioden (+/-)		0	BRII.022
Sum utgående saldo på øvrige bankkonti i Norges Bank	17	0	BRII.2

Del III

Beløp i 1 000 kroner

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet						
Konto	Tekst	Note	31.12.2019	31.12.2018	Endring	Referanse
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	337 986	235 272	102 714	BRI.011
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0	BRI.012
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	0	0	BRI.015

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningen spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

2) Oversikten skal omfatte andre konti som virksomheten har i Norges Bank. Som eksempel nevnes gavekonti.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Budsjett 2020	Referanse
Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet				
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	122 005	115 948	172 493	N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-4 347	-2 953	-3 708	N1.3
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	3 659	3 303	3 659	N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.5A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	10	0	0	N1.6
- periodens tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	0	0	0	N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	121 326	116 299	172 444	N1.10
Inntekt fra bevilgninger fra andre departement				
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	4 639	4 237	4 285	N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål/varige driftsmidler av periodens bevilgning /driftstilskudd (-)	0	0	0	N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0	N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (nedskrivninger) (+)	0	0	0	N1.14A
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0	N1.15
- tilskudd til andre (-)	0	0	0	N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	949	906	1 007	N1.18
Sum inntekt fra bevilgninger fra andre departement	5 587	5 142	5 292	N1.19
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	126 914	121 441	177 736	N1.20
Tilskudd og overføringer fra statlige etater¹⁾				
Periodens tilskudd/overføring fra andre statlige etater	0	0	100	N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige etater via andre virksomheter	0	0	0	N1.21A
- periodens tilskudd til andre virksomheter (-)	0	0	0	N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	0	0	100	N1.21E
Periodens tilskudd/overføring direkte fra Norges forskningsråd (NFR)	1 608	1 270	1 625	N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0	N1.23A
- periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	0	0	0	N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	1 608	1 270	1 625	N1.29A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige etater (spesifiseres) ²⁾	0	0	0	N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra statlige etater	1 608	1 270	1 725	N1.31
Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet¹⁾				
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	19 063	16 265	19 320	N1.36
+ periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0	N1.36B
- periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0	N1.36A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	19 063	16 265	19 320	N1.36C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsyttere ²⁾	6 588	7 653	6 302	N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	25 651	23 917	25 623	N1.38
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer (linje RE.3 i resultatregnskapet)	27 259	25 188	27 347	N1.44
Oppdragsinntekter, salgs- og leieinntekter				
Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet¹⁾				
Statlige etater	0	0	0	N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0	N1.50
Organisasjoner og stiftelser	0	53	0	N1.51
Næringsliv/privat	0	0	0	N1.52
Andre	0	0	0	N1.54
Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	0	53	0	N1.55
Andre salgs- og leieinntekter				
Andre salgs- og leieinntekter 1	286	1 998	982	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter 2	0	0	0	N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0	0	N1.57
Sum andre salgs- og leieinntekter	286	1 998	982	N1.59
Sum salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	286	2 051	982	N1.60
Sum driftsinntekter	154 459	148 680	206 065	N1.67
Spesifisering av Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement:				
Overføring fra Norad vedrørende administrasjon av prosjekter	949	906	1 007	

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

DEL I

Beløp i 1000 kroner	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Lønninger	77 277	71 272	N2.1
Feriepenger	8 715	8 703	N2.2
Arbeidsgiveravgift	12 366	11 221	N2.3
Pensjonskostnader	9 480	8 268	N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-3 695	-4 738	N2.5
Andre ytelser	1 047	1 448	N2.6
Sum lønnskostnader	105 190	96 175	N2.7

Antall årsverk: 128 121 N2.8

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats til Statens pensjonskasse er 13,2 prosent for 2019.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser	SUM	DBH-referanse
Rektor (gjelder også dersom rektor er tilsatt)				N21.01
Ekstern styreleder (gjelder institusjoner som har tilsatt rektor)				N21.02
Administrerende direktør	1 830	6	1 836	N21.03

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner i samsvar med faktiske utbetalinger for regnskapsåret 2019.

Note 3 Andre driftskostnader

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Husleie	8 114	7 334	N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	1 664	1 686	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	18	98	N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	384	171	N3.6
Tap ved avgang anleggsmidler	10		N3.6A
Leie av maskiner, inventar og lignende	2 665	2 459	N3.7
Kjøp av konsulenttjenester	10 427	13 847	N3.8A
Kjøp av andre fremmede tjenester	0	0	N3.8B
Reiser og diett	10 561	9 143	N3.9
Øvrige driftskostnader ¹⁾	10 431	10 056	N3.10
Sum andre driftskostnader	44 275	44 794	N3.11

1) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

	31.12.2019	31.12.2018
Annonser og kunngjøringer	286	231
Konferanse-, seminar- og kursutgifter	5 606	5 169
Markedstiltak, representasjon og bevertning på møter	1 925	1 802
Trykksaker/trykningsutgifter	289	174
Andre driftskostnader	2 325	2 681
Sum øvrige driftskostnader*	10 431	10 056

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

	Type eiendel					Sum	DBH-referanse
	Immaterielle eiendeler	bygninger og annen fast eiendom	og transportmidler	inventar, verktøy og lignende	Infrastruktur eiendeler		
Varighet inntil 1 år		513		2 521		3 034	N31.01
Varighet 1-5 år		1 475		144		1 620	N31.02
Varighet over 5 år		6 126				6 126	N31.03
Kostnadsført leiebetalning for perioden	0	8 114	0	2 665	0	10 779	N31.1

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Note 4 Immaterielle eiendeler

Beløp i 1000 kroner

	Programvare og lignende rettigheter	Andre rettigheter mv.	Immaterielle eiendeler under utførelse	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2018	5 285	0	0	5 285	N4.1
+ tilgang pr. 31.12.2019 (+)	2 040	0	0	2 040	N4.2
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	N4.3A
Anskaffelseskost 31.12.2019	7 325	0	0	7 325	N4.4
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	N4.5
- nedskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	N4.6
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2018 (-)	-1 014	0	0	-1 014	N4.7
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	-1 533	0	0	-1 533	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2019 (+)	0	0	0	0	N4.9
Balanseført verdi 31.12.2019	4 777	0	0	4 777	N4.10

Avskrivningssatser (levetider)

5 år / lineært

5 år / lineært

Ingen

Tilleggsopplysninger når det er avhendet immaterielle eiendeler:

Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0	0	0	N4.11
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0	0	0	N4.12
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	N4.13

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Note 5 Varige driftsmidler

Beløp i 1000 kroner

	Tomter	Drifts-		Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Maskiner, transportmidler		Annet inventar og utstyr	Sum	Referanse
		bygninger	Øvrige bygninger			3-15 år lineært	3-15 år lineært			
Anskaffelseskost 31.12.2018	0	0	0	0	0	0	0	23 405	23 405	N5.1
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2019 - eksternt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20
+ tilgang nybygg pr. 31.12.2019 - internt finansiert (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.20A
+ andre tilganger pr. 31.12.2019 (+)	0	0	0	0	0	0	0	2 268	2 268	N5.21
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	0	0	0	-73	-73	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.12.2019	0	0	0	0	0	0	0	25 600	25 600	N5.5
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.6
- nedskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2018 (-)	0	0	0	0	0	0	0	-17 633	-17 633	N5.8
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2019 (-)	0	0	0	0	0	0	0	-2 125	-2 125	N5.9
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2019 (+)	0	0	0	0	0	0	0	303	303	N5.10
Balansført verdi 31.12.2019	0	0	0	0	0	0	0	6 144	6 144	N5.11

Avskrivningssatser (levetider)

Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert	20-60 år dekomponert	Ingen avskrivning	Virksomhets- spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært
-------------------	----------------------	----------------------	-------------------	------------------------	-----------------	-----------------

Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:

Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.12
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler (-)	0	0	0	0	0	0	0	-10	-10	N5.13
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0	(10)	(10)	N5.14

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

Beløp i 1000 kroner

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>	<u>Referanse</u>
Finansinntekter			
Renteinntekter	0	0	N6.1
Agio gevinst	43	1	N6.2
Oppskrivning av aksjer	0	0	N6.2A
Utbytte fra eierandeler i selskaper mv. (spesifiseres i avsnittet nedenfor)	0	0	N6.2B
Annen finansinntekt	0	0	N6.3
Sum finansinntekter	43	1	N6.4
Finanskostnader			
Rentekostnad	658	0	N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0	N6.6
Agio tap	10	137	N6.7
Annen finanskostnad	0	0	N6.8
Sum finanskostnader	669	137	N6.9

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Note 10 Tilskuddsforvaltning

Beløp i 1 000 kr

Gjelder forvaltning av tilskudd bevilget over statsbudsjettet

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Norad	18 586	22 948	N10.01
Utenriksdepartementet	56 348	61 956	N10.01
KD* (unntatt tilskudd fagskoler)	387 658	157 356	N10.01
KD - Tilskudd fagskoler	725 350	0	N10.01
Andre tilskudd	0	0	N10.02
Sum tilskuddsforvaltning	1 187 942	242 259	N10.1

Merknad: Dersom virksomheten forvalter flere tilskuddsordninger av betydning, tilføyes flere linjer med referanse N10.01. Mindre tilskuddsordninger kan slås sammen og spesifiseres på linjen "Andre tilskuddsordninger" med referanse N10.02.

KD *: Nord-Amerika, Gjør Det!, Norgeskunnskap, Caen, Capes Brasil, UTFORSK, Franske lyceer, Trollstipend, EUP, Det europ.språkrådet i Graz, Språkassistentet, Erasmus+ PES/Forberende besøk, Tyske stipend, UWC, Sendelærere Nasjonal ekspert Cedefop, Intern Abroad, NORPART, NOTED, Aktiv læring, Digital vurdering, Digitale læringsformer for arb.livet, Fagskole utv, PKU, SFU, Lærebokutvalget, ICDE, Nordisk avtale om tilgang til høy.utd, Studentsamskipnad, Ansa og Fulbright, Samarbeid med Russland, Stud.aktiv læring, Utd.kvalitetspris høyere utd/fagskole utd.

Note 10A Tilskuddsordninger (Kun aktuell for Diku)

Beløp i 1 000 kr

Spesifikasjon av forholdet mellom midler brukt til drift og utbetalte tilskudd etter tilskuddsordning

	Årets bevilgning	Utbetalt i 2019	Brukt til intern drift	Ikke utbetalt til tilskuddsmottaker	Utbetalt til tilskuddsmottakere	Referanse
Norad	730	20 264	949	31 514	19 316	N10A.01
Utenriksdepartementet	38 040	60 987	4 639	4 369	56 348	N10A.01
KD* (unntatt tilskudd fagskoler)	555 760	414 713	27 980	239 874	386 733	N10A.01
KD - Tilskudd fagskoler	725 350	725 350	0	0	725 350	N10A.01
Andre tilskuddsordninger	0	0	0	0	0	N10A.02
Sum brukt til tilskuddsforvaltning	1 319 879	1 221 314	33 568	275 756	1 187 746	N10A.1

KD *: Nord-Amerika, Gjør Det!, Norgeskunnskap, Caen, Capes Brasil, UTFORSK, Franske lyceer, Trollstipend, EUP, Det europ.språkrådet i Graz, Språkassistentet, Erasmus+ PES/Forberende besøk, Tyske stipend, UWC, Sendelærere Nasjonal ekspert Cedefop, Intern Abroad, NORPART, NOTED, Aktiv læring, Digital vurdering, Digitale læringsformer for arb.livet, Fagskole utv, PKU, SFU, Lærebokutvalget, ICDE, Nordisk avtale om tilgang til høy.utd, Studentsamskipnad, Ansa og Fulbright, Samarbeid med Russland, Stud.aktiv læring, Utd.kvalitetspris høyere utd/fagskole utd, Pilot Lære hele livet, Pilot komm.praksis helse- og sosial og Utv. av flek. og tilgj. utd. tilbud.

Note 10B Ikke utbetalt bevilgning mottatt til tilskuddsforvaltning (nettobudsjetterte)

	Inngående balanse bevilgning	Årets bevilgning	Samlet bevilgning	Utbetalt til tilskuddsmottaker	Ikke utbetalt til tilskuddsmottaker ¹⁾	Referanse
Norad	50 829		50 829	19 316	31 514	N10B.01
Utenriksdepartementet	26 403	34 314	60 717	56 348	4 369	N10B.01
KD* (unntatt tilskudd fagskoler)	107 649	518 958	626 606	386 733	239 874	N10B.01
KD - Tilskudd fagskoler	-	725 350	725 350	725 350	-	N10B.01
Andre tilskuddsordninger	-	-	-	-	-	N10B.02
Sum ikke utbetalt bevilgning	184 881	1 278 622	1 463 503	1 187 746	275 756	N10B.1

1) Spesifikasjon av reskontroførte, ikke utbetalte tilsagn

Norad	
Utenriksdepartementet	
KD* (unntatt tilskudd fagskoler)	926
KD - Tilskudd fagskoler	
Andre tilskuddsordninger	
Sum gjeld	926

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)**Note 13 Kundefordringer***Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2019	31.12.2018 Referanse
Kundefordringer til pålydende	2 489	5 713 N13.1
Avsatt til latent tap (-)	0	0 N13.2
Sum kundefordringer	2 489	5 713 N13.3

Note 14 Andre kortsiktige fordringer*Beløp i 1000 kroner*

	31.12.2019	31.12.2018 Referanse
Forskuddsbetalt lønn	41	0 N14.1
Reiseforskudd	61	15 N14.2
Personallån	92	132 N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0 N14.4
Forskuddsbetalt leie	1 972	1 738 N14.5A
Andre forskuddsbetalte kostnader	1 246	1 271 N14.5B
Andre fordringer	390	454 N14.6
Fordring på datterselskap mv. ¹⁾	0	0 N14.7
Sum andre fordringer	3 802	3 610 N14.8

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)

Beløp i 1000 kroner

Den andel av ordinære bevilgninger og midler som er inntektsført, men ikke benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor ordinær bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Del I: Inntektsførte ordinære bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2019	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2018	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter og oppgaver</i>					
Bevilgning til adm, fra KD på kap 280/post 50	9 778	0	7 402	2 376	N15I.011
Bevilgning til adm fra KD på andre kap/post	673	0	922	-249	N15I.011
Oppgave 3	0	0	0	0	N15I.011
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0	N15I.012
SUM konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter og oppgaver	10 450	0	8 324	2 126	N15I.1
<i>Vedtatte, ikke igangsatte prosjekter og oppgaver</i>					
Bevilgning til adm, fra KD på kap 280/post 50	1 280	0	2 750	-1 470	N15I.021
Bevilgning til adm fra KD på andre kap/post	0	0	0	0	N15I.021
Oppgave 3	0	0	0	0	N15I.021
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0	N15I.022
SUM vedtatte, ikke igangsatte prosjekter og oppgaver	1 280	0	2 750	-1 470	N15I.2
Sum Kunnskapsdepartementet	11 730	0	11 074	656	N15I.KD
Andre departementer					
Oppgaver fra UD, inkl. Norad	159	0	105	54	N15I.051
Oppgave 2	0	0	0	0	N15I.052
Oppgave 3	0	0	0	0	N15I.053
Andre oppgaver ¹⁾	0	0	0	0	N15I.054
Sum andre departementer	159	0	105	54	N15I.5
Sum avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	11 889	0	11 179	710	N15I.5A
Tilført fra annen virksomhetskapital				0	N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				710	N15I.11

Del II: Ikke inntektsførte tilskudd, bidrag og gaver:

	Avsetning pr. 31.12.2019	Avsetning pr. 31.12.2018	Endring i perioden	Referanse
Statlige etater (unntatt NFR og RFF)				
Kompetansemidler DIFI	0	0	0	N15II.061
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0	N15II.061
Tiltak/oppgave/formål ¹⁾	0	0	0	N15II.061
Sum andre statlige etater (unntatt NFR og RFF)	0	0	0	N15II.6
Norges forskningsråd				
INTPART	162	338	-176	N15II.031
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0	N15II.031
Tiltak/oppgave/formål ¹⁾	0	0	0	N15II.031
Sum Norges forskningsråd	162	338	-176	N15II.3
Andre bidragsytere				
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0	N15II.051A
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0	N15II.051B
Næringsliv og private bidragsytere	0	0	0	N15II.051C
Øvrige andre bidragsytere	-3 422	-1 260	-2 162	N15II.051D
EU tilskudd/tildeling fra rammeprogram for forskning	0	0	0	N15II.051E
EU tilskudd/tildeling til undervisning og andre formål	1 024	361	663	N15II.051F
Sum andre bidrag²⁾	-2 398	-899	-1 499	N15II.051G
Andre tilskudd og overføringer³⁾	0	0	0	N15II.052
Sum andre bidrag, tilskudd og overføringer	-2 398	-899	-1 499	N15II.5
Sum ikke inntektsførte tilskudd og bidrag	-2 236	-561	-1 675	N15II.BB
Sum ikke inntektsførte tilskudd og overføringer	-2 236	-561	-1 675	N15II.BBG

Del III: Ikke inntektsførte bevilgninger (utsatt inntektsføring)⁴⁾

	Forpliktelse pr. 31.12.2019	Forpliktelse pr. 31.12.2018	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Periodisering driftsbevilgning - KD (delårsregnskap)	0	0	0	N15III.01
Bevilgning til adm. fra KD på kap 280/post 50	15 143	7 333	7 811	N15III.01
Bevilgning til adm. fra KD på andre kap/post	8 493	924	7 569	N15III.01
Sum Kunnskapsdepartementet	23 636	8 256	15 380	N15III.1
Andre departementer				
Periodisering driftsbevilgning - andre departementer (delårsregnskap)	0	0	0	N15III.02
Oppgaver fra UD, inkl. Norad	312	1 443	-1 132	N15III.02
Tiltak/oppgave/formål	0	0	0	N15III.02
Sum andre departementer	312	1 443	-1 132	N15III.2
Sum ikke inntektsførte bevilgninger	23 948	9 700	14 248	N15III.BST

Endring sammenligningsstall pr.31.12.18 del 1: Fom 2019 rapporteringen endret KD overskrifter/gruppering i del 1. Således er det flyttet 2 750 mill.kr fra "Konkrete påbegynte.." (tidligere utsatt virksomhet) til "Vedtatte, ikke igangsatte prosjekter.." (tidligere strategiske formål) pr.31.12.18. Dette da endringene er vesentlige.

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende²⁾

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank ³⁾	337 986	235 272	N17.1
Bankinnskudd for gaver og gaveforsterkninger ³⁾	0	0	N17.2A
Andre bankinnskudd ¹⁾	213 285	174 340	N17.2B
Kontanter og lignende ¹⁾	0	0	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	551 271	409 612	N17.4

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Beløp i 1000 kroner

	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
Skyldig lønn	4 174	4 639	N18.1
Skyldige reiseutgifter	0	0	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	802	3 799	N18.4
Midler som skal videreformidles til andre ¹⁾	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	5	5	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v. ²⁾	209 906	184 105	N18.6
Sum	214 886	192 548	N18.7

Endring sammenligningstall pr.31.12.18: Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning fra staten er flyttet fra "Gjeld til datterselskap m.v" til egen del IV i Balanse-gjeld og kapital. Derfor vil gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning UD, Norad og KD nå kun vises i note 10AB. Tall per 31.12.2018 er dermed tilsvarende fjernet fra oversikten over.

Spesikasjon gjeld til datterselskap m.v:

	31.12.2019	31.12.2018
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - EU-kommisjonen	193 767	165 855
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning - NMR	16 139	18 249
	209 906	184 105

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Note 20 Videreformidling av midler til andre samarbeidspartnere

Beløp i 1000 kroner

	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>	<u>Referanse</u>
EU-kommisjonen	243 623	199 360	N20.01
Nordisk Ministerråd	9 443	8 617	N20.01
Viderformidlet til virksomhet C	0	0	N20.01
Andre videreformidlinger	0	0	N20.02
Sum videreformidlinger	253 066	207 977	N20.1

Merknad: Noten skal tas i bruk av de institusjoner som foretar videreformidlinger

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Beløp i 1000 kroner

Prosjektets kortnavn (hos EU)	Prosjektnavn (tittel)	Tilskudd fra Horisont 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsoneprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM	Koordinator-rolle (ja/nei)	Referanse
EAC-2019-0054	Erasmus + 2019				17 905	17 905	Ja	EU.011
EAC-2018-0054 og EAC-2019-0054	ECVET 2018-19				103	103	Nei	EU.011
NO 2015-0022/GP/DSII/ReferNet SGA/003/15	Refernet 2018-19				328	328	Nei	EU.011
Euroguidance og Europass 2018-20/MP/2017/017/0005	Euroguidance og Europass 2018-20				1 423	1 423	Nei	EU.011
Sum	Sum	0	0	0	19 759	19 759		EU.1

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Beløp i 1000 kroner

	Budsjett pr 31.12.2019	Regnskap pr 31.12.2019	Avvik budsjett/ regnskap pr 31.12.2019	Regnskap pr 31.12.2018	Referanse
Driftsinntekter					
Inntekt fra bevilgninger	131 408	126 914	4 494	121 441	N31.1
Inntekt fra gebyrer	0	0	0	0	N31.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	27 614	27 259	356	25 188	N31.3
Salgs- og leieinntekter	438	286	152	2 051	N31.4
Andre driftsinntekter	0	0	0	0	N31.5
Sum driftsinntekter	159 460	154 459	5 001	148 680	N31.6
Driftskostnader					
Varekostnader	0	0	0	0	N31.7
Lønn og sosiale kostnader	112 030	105 190	6 840	96 175	N31.8
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3 570	3 659	-88	3 303	N31.9
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0	0	N31.10
Andre driftskostnader	54 362	44 275	10 087	44 794	N31.11
Sum driftskostnader	169 962	153 123	16 839	144 273	N31.12
Driftsresultat	-10 502	1 336	-11 838	4 407	N31.13
Finansinntekter og finanskostnader					
Finansinntekter	10	43	-33	1	N31.14
Finanskostnader	743	669	74	137	N31.15
Sum finansinntekter og finanskostnader	-732	-625	-107	-136	N31.16
Resultat av periodens aktiviteter	-11 235	710	-11 945	4 271	N31.17
Avregninger					
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0	0	N31.18
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	11 235	-710	11 945	-4 271	N31.19
Tilført annen opplyst virksomhetskapital	0	0	0	0	N31.20
Sum avregninger	11 235	-710	11 945	-4 271	N31.21
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten					
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	1 272 214	1 187 942	84 272	242 259	N31.25
Tilskudd til andre	1 272 214	1 187 942	84 272	242 259	N31.26
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0	0	N31.27

Virksomhet: Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)**Note 32 Datagrunnlaget for indikatorer i finansieringssystemet***Beløp i 1000 kroner*

Indikator	31.12.2019	31.12.2018	Referanse
<i>Tilskudd fra EU</i>	19 063	16 265	N32.3
Tilskudd fra Norges forskningsråd - NFR	1 608	1 270	N32.20
Tilskudd fra regionale forskningsfond - RFF	0	0	N32.21
<i>Sum tilskudd fra NFR og RFF</i>	1 608	1 270	N32.2
Tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)			
- diverse bidragsinntekter	0	0	N32.10
- tilskudd fra statlige etater	0	0	N32.12
- oppdragsinntekter	0	53	N32.13
<i>Sum tilskudd fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet</i>	0	53	N32.1

7 Vedlegg

7.1 Statistikk over programaktiviteten

Tabell 1 Erasmus+ mobilitet for perioden 2016-2019. Antall søknader, søkte og tildelte mobiliteter, samt tildelte beløp i Euro

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
KA 101: Mobilitet i barnehage og skole	Antall søknader	40	48	42	39
	Antall innvilgede søknader	29	38	36	31
	Omsøkt beløp	1.561.433	2.102.997	2.256.670	1.694.900
	Innvilget beløp	517.392	696.835	935.515	1.151.747
KA 102: Mobilitet i fag- og yrkesopplæringen	Antall søknader	60	52	51	56
	Antall innvilgede søknader	57	48	48	54
	Omsøkt beløp	6.688.550	5.670.508	7.594.934	7.915.410
	Innvilget beløp	1.575.927	2.294.262	2.695.723	3.064.489
KA 103: Mobilitet i høyere utdanning	Antall søknader	40	35	34	33
	Antall innvilgede søknader	40	35	34	33
	Antall studenter*	2716	3114	3499	3554
	Antall ansatte*	1172	1132	1238	1263
	Antall innvilgede studenter	2419	2929	3089	3436
	Antall innvilgede ansatte	639	970	1052	1221
	Innvilget beløp	6.588.650	7.476.698	8.682.793	9.747.340
KA 104: Mobilitet i voksenopplæringen	Antall søknader	11	9	7	15
	Antall innvilgede søknader	6	8	7	13
	Omsøkt beløp	267.262	249.745	297.990	587.749
	Innvilget beløp	84005	166.675	175.910	358.855
KA 107: Global mobilitet**	Antall søknader	115	99	89	97
	Antall innvilgede søknader	42	46	38	42
	Omsøkt beløp	4.732.507	4.366.378	3.940.952	6.503.058
	Innvilget beløp	1.540.201	1.767.656	1.669.128	2.231.871
KA 116: Mobilitet i fag- og yrkesopplæringen	Antall søknader	11	10	11	13
	Antall innvilgede søknader	11	10	11	13
	Omsøkt beløp	4.268.769	3.952.099	5.720.330	5.444.488
	Innvilget beløp	1.920.947	1.589.670	2.173.725	2.403.224

* Søker ikke om beløp i KA103, kun antall studenter og ansatte og evt. tilleggsstøtte

** Antall søknader refererer her til antall mobilitetsprosjekter. Hvert mobilitetsprosjekt inneholder ett land, institusjoner kan søke om flere mobilitetsprosjekter.

Tabell 2 Erasmus+ Strategiske partnerskap for perioden 2016-2019. Søkte og innvilgede prosjekter, samt innvilget beløp i Euro

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
KA 201 strategiske partnerskap i barnehage og skole	Antall søknader	9	16	14	14
	Antall innvilgede søknader	4	8	7	9
	Omsøkt beløp	1.694.080	3.904.12	2.583.40	2.959.87
	Innvilget beløp	715.114	1.695.22	1.225.37	1.527.86
KA 219 & KA 229: Strategiske partnerskap i barnehage og skole*	Antall søknader	24	25	34	34
	Antall innvilgede søknader	13	10	20	27
	Omsøkt beløp	2.363.62	2.651.75	3.624.80	3.884.49
	Innvilget beløp	1.222.84	1.078.407	2.452.961	3.225.493
KA202 Strategiske partnerskap i fag- og yrkesopplæringen	Antall søknader	9	10	9	12
	Antall innvilgede søknader	4	6	4	4
	Omsøkt beløp	3.003.970	2.381.696	2.510.557	3.282.710
	Innvilget beløp	1.145.624	1.208.568	1.086.540	1.369.004
KA 203: Strategiske partnerskap i høyere utdanning	Antall søknader	17	15	14	18
	Antall innvilgede søknader	4	5	5	7
	Omsøkt beløp	4.608.684	5.475.395	4.046.710	6.413.022
	Innvilget beløp	1.190.099	1.466.513	1.854.594	2.655.242
KA 204: Strategiske partnerskap i voksenopplæringen	Antall søknader	7	10	11	7
	Antall innvilgede søknader	4	3	6	4
	Omsøkt beløp	1.441.364	2 584 950	2.698.278	1.293.223
	Innvilget beløp	613.615	896.953	1.223.260	755.502

* Rapporteringen gjelder KA 219 i 2016 og 2017, og KA 229 fra 2018

Tabell 3 Erasmus+ sentraliserte tiltak for perioden 2016-2019. Antall søknader og innvilgede søknader.

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
Sektorallianser	Antall søknader med norsk deltakelse	0	n/a	3	1
	Antall søknader med norsk koordinator	1	n/a	0	0
	Antall innvilgede søknader (norsk delt.)	0	n/a	3	1
	Antall innvilgede søknader (norsk koord.)	1	n/a	0	0
Kunnskapsallianser	Antall søknader med norsk deltakelse	2	7	n/a	n/a
	Antall søknader med norsk koordinator	0	3	n/a	n/a
	Antall innvilgede søknader (norsk delt.)	1	2	1	0
	Antall innvilgede søknader (norsk koord.)	0	0	1	2
Kapasitetsbygging	Antall søknader med norsk deltakelse	20	27	20	?
	Antall søknader med norsk koordinator	2	7	5	?
	Antall innvilgede søknader (norsk delt.)	4	2	4	3
	Antall innvilgede søknader (norsk koord.)	2	0	0	2
Internasjonale fellesgrader	Antall søknader med norsk deltakelse	6	14	n/a	?
	Antall søknader med norsk koordinator	0	3	n/a	?
	Antall innvilgede søknader (norsk delt.)	3	6	2	2
	Antall innvilgede søknader (norsk koord.)	0	1	0	2
Jean Monnet	Antall søknader med norsk deltakelse	0	n/a	0	?
	Antall søknader med norsk koordinator	1	2	3	?
	Antall innvilgede søknader (norsk delt.)	0	0	0	2
	Antall innvilgede søknader (norsk koord.)	0	2	1	0
Idrett samarbeids-prosjekter	Antall søknader med norsk deltakelse	16	16	10	?
	Antall søknader med norsk koordinator	0	0	3	?
	Antall innvilgede søknader (norsk delt.)	7	5	1	7
	Antall innvilgede søknader (norsk koord.)	0	0	2	0
KA3 Policy utlysninger	Antall søknader med norsk deltakelse	n/a	n/a	8	4
	Antall søknader med norsk koordinator	n/a	n/a	2	0
	Antall innvilgede søknader (norsk delt.)	1	1	2	3
	Antall innvilgede søknader (norsk koord.)	1	0	0	0

Tabell 4 Grunnopplæring: Europass. Antall genererte dokumenter for perioden 2016-2019

Dokument:	2016	2017	2018	2019
CV	20.156	20.156	22.152	26.324
Fagbeskrivelse	10.192	n/a	18198	7555
Vitnemålstillegg	38.420	40.170	n/a	n/a
Mobilitetsdokument	1179	1330	1179	1423
CV	20.156	20.156	22.152	26.324

Tabell 5 Grunnopplæring: Europeisk Ungdomsparlament Norge, deltakelse på arrangementer for perioden 2016-2019

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
Nasjonalesesjon i Norge	Antall deltakende skoler	25	31	31	32
	Antall deltakende elever	100	93	93	95
Internasjonale sesjoner*	Antall deltakende skoler	5	4	4	4
	Antall deltakende elever	20	22	21	18
Regional sesjon i Norge	Antall deltakende skoler	27	23	25	28
	Antall deltakende elever	187	155	132	140

*Programmet følger skoleåret, noe som betyr at enkelte delegasjoner deltar på internasjonale sesjoner påfølgende kalenderår

Tabell 6 Grunnopplæring: Godkjenning for utdanningsstøtte 2016-2019

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
Nye utvekslings-organisasjoner	Antall søknader	1	1	1	0
	Antall innvilgede søknader	1	1	0	0
Fornytt godkjenning, utvekslingsorganisasjoner	Antall søknader	2	1	9	2
	Antall innvilgede søknader	2	1	9	2
Nye samarbeidsprogram	Antall søknader	4	6	7	2
	Antall innvilgede søknader	3	5	6	2
Fornytt godkjenning, samarbeidsprogram	Antall søknader	12	1	0	2
	Antall innvilgede søknader	12	1	0	2

Tabell 7 Grunnopplæring: Andre ordninger finansiert av Kunnskapsdepartementet 2016-2019. Antall søknader, innvilgede søknader, omsøkt beløp og innvilget beløp i NOK

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
Lycée-ordningen*	Antall søknader jenter	46	55	64	58
	Antall søknader gutter	9	12	14	10
	Sum antall søknader	55	67	78	68
	Antall innvilgede søknader jenter	16	17	15	58
	Antall innvilgede søknader gutter	6	5	7	10
	Sum antall innvilgede søknader	22	22	22	68
NORGINSA*	Antall søknader	24	29	25	27
	Antall innvilgede søknader	22	23	20	18
	Antall plasser tatt i bruk	18	13	12	13
Ordningen for Norgeskunnskap i utlandet**					
Mobilitetsstipend*	Antall søknader	20	16	17	5
	Antall innvilgede søknader	14	13	16	5
Arrangementstøtte	Antall søknader	n/a	38	49	64
	Antall innvilgede søknader	n/a	35	49	62
	Omsøkt beløp	n/a	646.476	836.976	1.179.935
	Innvilget beløp	n/a	477.219	720.567	917.264
Bokstøtte	Antall søknader	30	38	37	38
	Antall innvilgede søknader	29	38	35	38
	Omsøkt beløp	272.843	313.775	310.443	322.917
	Innvilget beløp	241.589	303.775	293.601	318.893
Utenlandslektorats-ordningen 2020-2025*	Antall søknader	n/a	n/a	n/a	23
	Antall innvilgede søknader	n/a	n/a	n/a	16
Språkassistenter*					
Fransk	Antall søknader	12	10	8	13
	Antall innvilgede søknader	5	3	6	4
Spansk	Antall søknader	26	21	19	19
	Antall innvilgede søknader	5	4	5	4
Tysk	Antall søknader	n/a	20	21	18
	Antall innvilgede søknader	n/a	4	3	4
TROLL					
Utlysning vår	Antall søknader	28	25	n/a ***	n/a
	Antall innvilgede søknader	23	24	n/a	n/a
	Omsøkt beløp	1.711.056	1.251.467	n/a	n/a
	Innvilget beløp	1.417.756	1.113.467	n/a	n/a
Utlysning høst	Antall søknader	22	25	n/a	n/a
	Antall innvilgede søknader	16	23	n/a	n/a
	Omsøkt beløp	1.901.600	2.293.962	n/a	n/a
	Innvilget beløp	1.616.600	1.927.500	n/a	n/a
Utlysning – per år	Antall søknader	50	50	49	53
	Antall innvilgede søknader	39	47	36	31
	Omsøkt beløp	3.612.656	3.545.429	5.683.500	6.760.800
	Innvilget beløp	3.034.356	3.040.967	3.560.700	3.307.300

* Det søkes ikke på en spesifikk sum

** Norsklektorat, mobilitets-, arrangement- og bokstøtte i Russland var finansiert fra UD i årene 2016-2019. Fra 2020 er midlene til dette rammeoverført til KD, slik at hele Ordningen for Norgeskunnskap i utlandet blir finansiert av KD-midler.

*** Fra 2018 gikk man over til en søknadsfrist per år

Tabell 7 (fortsettelse) Tilskudd til ulike ordninger 2016-2019. Antall søknader, innvilgede søknader, om-søkt beløp og innvilget beløp i NOK

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
Tyske stipend*					
Deutschland Plus	Antall søknader	20	24	19	33
	Antall innvilgede søknader	12	12	12	12
Følgelærer	Antall søknader	2	13	n/a ****	7
Deutschland Plus	Antall innvilgede søknader	1	5	n/a	1
Internationales Preisträgerprogramm	Antall søknader	10	4	12	18
	Antall innvilgede søknader	5	1	5	5
United World Colleges*	Antall søknader	123	149	147	139
	Antall innvilgede søknader	40	40	40	41
Gjør det!	Antall søknader	21	17	19	19
	Antall søkte mobiliteter	210	183	190	200
	Antall innvilgede søknader	21	17	19	18
	Antall innvilgede mobiliteter	147	147	166	149

* Det søkes ikke på en spesifikk sum

** Lektorat, mobilitets-, arrangement- og bokstøtte i Russland-delen av Norgeskunnskap var finansiert fra UD i årene 2016-2019. Fra 2020 er alle programmene finansiert av KD-midler.

*** Fra 2018 gikk man over til en søknadsfrist per år

**** Ingen utlysning

Tabell 8 Høyere utdanning: Andre ordninger finansiert av Kunnskapsdepartementet 2016-2019. Antall søknader, innvilgede søknader, omsøkt beløp og innvilget beløp i NOK

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
UTFORSK					
Langvarige prosjekter	Antall søknader	50	49	n/a	n/a
	Antall innvilgede søknader	20	15	n/a	n/a
	Omsøkt beløp	98.086.318	91.679.955	n/a	n/a
	Innvilget beløp	38.893.450	29.375.213	n/a	n/a
Kortvarige prosjekter	Antall søknader	60	50	49	n/a
	Antall innvilgede søknader	18	10	17	n/a
	Omsøkt beløp	17.567.114	14.887.679	14.516.099	n/a
	Innvilget beløp	5.142.184	2.985.348	5.063.518	n/a
Utforsk-Brasil (CAPES-SIU)	Antall søknader	16	18	4*	6**
	Antall innvilgede søknader	5	6	4	5
	Omsøkt beløp	8.895.214	11.712.960	2.398.110	2.472.286
	Innvilget beløp	2.976.834	5.597.546	2.398.110	2.002.546
InternAbroad	Antall søknader	n/a	21	11	20
	Antall innvilgede søknader	n/a	16	10	14
	Omsøkt beløp	n/a	5.870.000	3.293.980	5.921.165
	Innvilget beløp	n/a	4.591.000	2.993.980	4.187.465
Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika					
NNA - fireårig prosjektstøtte	Antall søknader	37	n/a	n/a	n/a
	Antall innvilgede søknader	12	n/a	n/a	n/a
	Omsøkt beløp	66.277.262	n/a	n/a	n/a
	Innvilget beløp	23.998.247	n/a	n/a	n/a
PNA - toårig prosjektstøtte	Antall søknader	43	44	n/a	39
	Antall innvilgede søknader	7	14	n/a	12
	Omsøkt beløp	12.263.541	13.061.531	n/a	11.497.954
	Innvilget beløp	1.784.600	4.123.420	n/a	3.594.782
NORPART	Antall søknader	114	114	86	n/a
	Antall innvilgede søknader	51	21	25	n/a
	Omsøkt beløp	5.700.000	550.000.000	406.000.000	n/a
	Innvilget beløp	2.447.197	97.365.680	122.825.583	n/a
NOTED					
Noted - toårig prosjektstøtte	Antall søknader	n/a	11	n/a	n/a
	Antall innvilgede søknader	n/a	9	n/a	n/a
	Omsøkt beløp	n/a	4.404.180	n/a	n/a
	Innvilget beløp	n/a	3.454.180	n/a	n/a
Noted - fireårig åprosjektstøtte	Antall søknader	n/a	10	n/a	12
	Antall innvilgede søknader	n/a	7	n/a	7
	Omsøkt beløp	n/a	23.567.585	n/a	25.855.914
	Innvilget beløp	n/a	16.068.078	n/a	16.129.885
Norsk-russisk stipendordning "Russut"	Antall søknader	59	38	49	58
	Antall innvilgede søknader	34	26	29	29
	Innvilget beløp***	1.950.750	1.869.990	1.509.125	1.771.980
Sommerskole Russland	Antall søknader	23	21	24	19
	Antall innvilgede søknader***	20	12	20	16

* Utforsk-Brasil-2016 forlengelse (CAPES-Diku)

** Utforsk-Brasil-2017 forlengelse (CAPES-Diku)

*** Diku overtok ordningen fra Forskningsrådet 01.01.2019. Studentene søker på stipend for gitt periode, og søker ikke på en spesifikk sum

Tabell 9 Programmer med andre oppdragsgivere enn Kunnskapsdepartementet 2016-2019. Antall søknader, innvilgede søknader, omsøkt beløp og innvilget beløp i NOK

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
Building skills for jobs (BSFJ) (NORAD)	Antall søknader	48	41	n/a	n/a
	Antall innvilgede søknader	4	5	n/a	n/a
	Omsøkt beløp	539.385.795	430.841.240	n/a	n/a
	Innvilget beløp	32.766.358	45.460.645	n/a	n/a
Eurasia - Kortvarige prosjekter	Antall søknader	14	12	n/a	19
	Antall innvilgede søknader	8	11	n/a	6
	Omsøkt beløp	4.162.039	3.553.690	n/a	25.719.563
	Innvilget beløp	2.376.000	3.073.690	n/a	8.880.082
Eurasia - Langvarige prosjekter	Antall søknader	28	25	n/a	17
	Antall innvilgede søknader	13	11	n/a	7
	Omsøkt beløp	71.396.303	66.151.276	n/a	13.595.000
	Innvilget beløp	71.396.303	27.648.946	n/a	5.595.000
Eurasia Prosjektutvikling	Antall søknader	24	8	n/a	n/a
	Antall innvilgede søknader	16	6	n/a	n/a
	Omsøkt beløp	1.995.610	412.800	n/a	n/a
	Innvilget beløp	1.085.180	316.600	n/a	n/a
Russlandprogrammet - Langvarige prosjekter (UD)	Antall søknader	n/a	n/a	35	n/a
	Antall innvilgede søknader	n/a	n/a	11	n/a
	Omsøkt beløp	n/a	n/a	65.457.580	n/a
	Innvilget beløp	n/a	n/a	21.623.156	n/a
Russlandprogrammet - Kortvarige prosjekter (UD)	Antall søknader	n/a	n/a	20	n/a
	Antall innvilgede søknader	n/a	n/a	10	n/a
	Omsøkt beløp	n/a	n/a	5.524.425	n/a
	Innvilget beløp	n/a	n/a	2.959.995	n/a
Statsstipend Kina	Antall søknader	n/a	n/a	n/a	2
	Antall innvilgede søknader	n/a	n/a	n/a	2
	Innvilget beløp***	n/a	n/a	n/a	432.000
Students at risk (UD)	Antall søknader	49	69	37	78
	Antall innvilgede søknader	9	17	12	8

Tabell 10 PKU: Opptak til stipendiatprogrammet og Ph.d. per institusjon og fag 2016-2019

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019	Kjønnfordeling		
Kunstnerisk utviklingsarbeid	Antall søknader	20	16	11	21			
	Antall innvilgede søknader	5	6	2	4			
	Omsøkt beløp	56.144.000	37.239.000	55.503.000	79.409.000			
	Innvilget beløp	11.558.000	5.773.000	17.343.000	20.061.000			
Stipendiatprogrammet og Ph.d.						Kvinner	Menn	Totalt
Per institusjon	HiØ	0	2	0	0	1	1	2
	HiNN	0	3	2	1	4	2	6
	KHiO	5	4	6	6	14	7	21
	NMH	3	2	5	4	7	7	14
	NTNU	3	1	0	2	2	4	6
	UiB	5	5	9	2	12	9	21
	UiS	0	0	1	1	0	2	2
	UiT	2	1	2	0	2	3	5
	Totalt antall per år:	18	18	25	16	42	33	77
Per fagområde	Arkitektur	2	0	0	0	0	2	2
	Design	2	1	4	1	6	2	8
	Film		3	2	1	4	2	6
	Visuell kunst	6	5	7	2	13	7	20
	Musikk	6	5	10	8	11	18	29
	Scene	2	4	2	4	8	4	12
	Totalt antall per år:	18	18	25	16	42	35	77

Tabell 11 Intensivkurs og årskurs i Caen (OFNEC) 2016-2019

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
Intensivkurs	Antall søknader	24	34	n/a*	22
	Antall innvilgede søknader	24	30	0	12
	Studenter som begynte	23	25	0	12
Årskurs	Antall søknader	20	81	63	44
	Antall innvilgede søknader	20	24	40	48
	Studenter som begynte	15	23	22	21
Intensivkurs	Antall søknader	24	34	n/a*	22
	Antall innvilgede søknader	24	30	0	12
	Studenter som begynte	23	25	0	12

* Kurset ble avlyst, søkerantall ikke tilgjengelig

Tabell 12 Søknader og tildelinger innen Digitalisering for læring i høyere utdanning 2016-2019

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
Digitalisering for læring i høyere utdanning (NUV)	Antall søknader	56	63	45	67
	Antall innvilgede søknader	19	22	17	22
	Omsøkt beløp	47.200.000	59.500.000	34.300.000	52.065.553
	Innvilget beløp	11.010.000	14.840.000	10.420.000	12.755.000
Utviklingsmidler til fagskoleutdanning/ Utviklingsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning*	Antall søknader	n/a	74	100	78
	Antall innvilgede søknader	n/a	50	30	40
	Omsøkt beløp	n/a	80.000.000	82.300.000	89.536.890
	Innvilget beløp	n/a	46.000.000	35.000.000	40.010.000

* Utviklingsmidler til fagskoleutdanning ble i 2019 erstattet med utviklingsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning

Tabell 13 Program for studentaktiv læring 2018-2019

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2018	2019
Program for studentaktiv læring*	Antall søknader	75	n/a
	Antall innvilgede søknader	12	n/a
	Omsøkt beløp	320.000.000	n/a
	Innvilget beløp	53.000.000	n/a

* Midlene lyses ut på slutten av året, med søknadsfrist og tildeling av midler i påfølgende år. Tall for midlene som ble lyst ut i 2019 vil dermed være tilgjengelige etter søknadsfrist i juni 2020.

Tabell 14 Lærebokutvalget 2016-2019

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2016	2017	2018	2019
Utlysning vår	Antall søknader	70	44	38	54
	Antall innvilgede søknader	53	35	29	45
	Omsøkt beløp	5.068.439	4.606.504	3.515.424	4.280.483
	Innvilget beløp	3.071.718	2.878.173	2.479.901	3.447.609
Utlysning høst	Antall søknader	59	41	43	41
	Antall innvilgede søknader	46	37	32	35
	Omsøkt beløp	4.422.529	5.826.772	3.179.910	3.069.612
	Innvilget beløp	3.177.071	3.035.264	2.217.557	2.400.663

Tabell 15 Sentre for fremragende utdanning 2019

Program / Utlysning / Tematisk område:	Aktivitet	2019
Sentre for fremragende utdanning	Antall søknader	22
	Antall innvilgede søknader	4
	Omsøkt beløp	691.000.000
	Innvilget beløp	137.650.000

7.2 Rapporter og publikasjoner utgitt av Diku i 2019

- Diku rapportserie 01/2019:** [Norske studenter på utveksling. Variasjoner mellom institusjoner og fagområder](#)
- Diku rapportserie 02/2019:** [Norske bedrifters erfaringer med utenlandske lærlinger og studenter på praksis i Norge](#)
- Diku rapportserie 03/2019:** [Høyere utdanningsinstitusjoners bruk av Erasmus+. En kvalitativ undersøkelse](#)
- Diku rapportserie 04/2019:** [Erasmus+ i norsk høyere utdanning 2019](#)
- Diku rapportserie 05/2019:** [Tilstandsrapport for høyere utdanning 2019](#)
- Diku rapportserie 06/2019:** [Digital tilstand 2018. Perspektiver på digitalisering for læring i høyere utdanning](#)
- Diku rapportserie 07/2019:** [Europeisk mobilitet i fag- og yrkesopplæringen - erfaring og utbytte](#)
- Diku rapportserie 08/2019:** [Tilstandsrapport for høgare yrkesfagleg utdanning 2019](#)
- Diku rapportserie 09/2019:** [Norsk deltakelse i Erasmus+ i grunnopplæringen 2019](#)
- Diku rapportserie 10/2019:** [Norges tilslutning til EUs utdanningsprogram 2021-2027](#)
- Diku rapportserie 11/2019:** [International Students in Norway: Contributors to Quality in Higher Education](#)
- Diku rapportserie 12/2019:** [Utfordrende og utbytterikt: Norske elever på utenlandsopphold i Vg2](#)
- Diku notatserie 01/2019:** [Norske gradsstudenter i utlandet. Utbetalinger til skolepenger](#)
- Diku notatserie 02/2019:** [Strategier for internasjonalisering ved norske universiteter og høyskoler](#)

7.3 Statistikk over nettbasert kommunikasjon

Tabell 16 Unike besøkende på nett 2018-2019

Antall unike brukere	2018	2019	% (økning/nedgang)
Diku.no	100 488	103 492	3% øk
Studyinnorway.no	705 647	756 287	7,2 % øk
Utdanningiverden.no	46 644	50 873	9 % øk

*Diku.no erstattet siu.no i 2019. Tall fra 01.04.2018 - 31.12.2018 fra siu.no, og tall fra diku.no fra 01.04.2019 - 01.12.2019. Kilde: Siteimprove.

Tabell 17 Kvalitetssikring av nettsider 2019

Kvalitetssikring (poengsum)	2019*
Diku.no	83,6/100**
Studyinnorway.no	89,9/100
Utdanningiverden.no	87,2/100

* Tallene er hentet fra analyseverktøyet Siteimprove, og gjenspeiler troverdigheten og brukervennligheten til brukerelementene på nettstedet.

** Analyseverktøyet har problemer med å skille mellom nynorsk og bokmål. Den vil derfor tolke en del nynorske ord som "feil", og dette vil påvirke kvalitetsscoren på diku.no.

Tabell 18 Universell utforming av nettsider 2019

Universell utforming (poengsum)	2019*
Diku.no	94,3/100
Studyinnorway.no	64,6/100
Utdanningiverden.no	67,2/100

* Tallene er hentet fra analyseverktøyet Siteimprove, og viser i hvilken grad nettstedet samsvarer med standardene i WCAG 2 (Web Content Accessibility Guidelines).

Tabell 19 Følgere på Facebook 2018-2019

	2018*	2019	% (økning/nedgang)
Diku.no	4 772	5 497	15% øk
Studyinnorway.no	96 603	100 358	4% øk
Utdanningiverden.no	5 807	6 040	4% øk

*perioden 15.01.2018-31.12.2018. Kilde: facebook insights.

Tabell 20 Medieomtale/medieoppslag 2018-2019

	2018*	2019	% (økning/nedgang)
Diku	300	450	50% øk

*Søk fra 2018 inkluderer også medieoppslag om SIU. Kilde: m-Brain.

7.4 Risiko- og sårbarhetsanalyse 2019

RISIKOREGISTER Diku		ROS ANALYSE 2019-2020								
ID	Trussel/fare beskrivelse	Konsekvens beskrivelse	Risiko kate- gori	Innledende risikobilde			Risiko reduser- ende tiltak	Endelig risiko		
			Liv & Helse Drift, prod, tj- nesteyting Økonomi/ Matr. verdier Omdømme Informasjons- sikkerhet	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko		Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko
1	Sykefravær	Overbelastning, utsettelse av oppgaver, forsinkelser i rekruttering, økt turnover	Liv & Helse	C	4		Fokus på ressursplanlegging, innleie ved behov, tett oppfølging og tilrettelegging, bruk av bedriftshelsetjenesten			
2	Ressursmangel	Overbelastning, stress, økt sykefravær, tap av nøkkelpersonell	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	3		Innleie, prioritering, lyse ut stillinger raskt, langsiktig bemanningsplanlegging			
3	Svikt i server system	Driftstans på IKT systemene. Tapert produksjon.	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	3		ROS-analyse pr system for å kartlegge kritikalitet. Oppgradere nettverk (switcher). AD prosjekt. Disaster Recovery.			
4	Mangelfull internkommunikasjon	Usikkerhet, rykter, redusert effektivitet, omdømme, ingen felles organisasjonsidentitet	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	3		Etablere fast intern kommunikasjonsstruktur (fast punkt i ledermøter og avdelings/ seksjonsmøter). Tiltak for organisasjonsutvikling (strategiprosess, HMS-forum, personalseminar, lederbesøk Tromsø). Intranett-prosjekt. Velferdskomité			
5	Mangelfull kunnskap om og forståelse for krise og beredskap	Vanskeliggjør arbeidet med håndtering av en ev. krisehåndtering	Omdømme	D	3		Opplæring av og informasjon til ansatte om prosedyrer/planer			
6	Ikke tilstrekkelig enhetlig ledelse	Uklarhet, forskjellsbehandling, frustrasjon, misnøye	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	3		Ferdigstill nytt avtaleverk. Lederopplæring. Fast punkt i ledermøter. Intern kommunikasjonsplan			
7	Manglende digital strategi	Mangelfull etterlevelse av krav til digitalisering. Unødig ressursbruk/reduser-te effektiviseringsgevinster. Klarer ikke å optimalisere informasjonssikkerhet.	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	2		Utforme digital strategi sett i lys av ny virksomhetsstrategi Beslutte handlingsplan for videreføring og prioritering av digitaliseringstiltak i Diku			
8	Manglende avdekking av misligheter knyttet til tilskuddsmidler (etiske retningslinjer)	Svekket omdømme, ressurskrevende å håndtere	Omdømme	C	3		Prosjekt for utvikling av tilskuddsforvaltningen, herunder utforme entydige krav til forvaltning, kontroll og sanksjoner. E-læringskurs i forvaltningsetikk (Difi), kurs i offentlighetslova			

9	Mangelfull implementering og oppdatering av ledelsessystemet	Vanskelig å opprettholde styring og effektiv og sikker drift. Utilfredsstillende kvalitet.	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	4	Avsette ressurser til utvikling. Sterk ledelsesinvolvering/ -forankring. Oppmerksomhet på struktur, formalisering og rapportering (etterprøve og etterspørre om det utføres i hht. til). Handlingsplan for virksomhetsstyring. Opplæring.			
10	Manglende samsvare mellom nye oppgaver og kompetanse	Svikt i innføring av nye oppgaver. Svekket omdømme, tap av tillit fra eier og sektoren, negative resultater og manglende måloppnåelse, redusert motivasjon hos medarbeidere, feil rekruttering	Drift, Prod, Tjenesteyting	D	3	Tett dialog med eier, øke rolleforståelse, forventningsavklaring, tydelig ansvar og oppgavefordeling, styrke ledelsesforankring, styrke kommunikasjon internt og eksternt, videreutvikle oversikt over kompetanse			
11	Mangelfull oppfylning av samhandlingsforventninger til andre aktører (eier, virksomheter, brukere)	Klarer ikke å produsere effektive tjenestekjeder med tilfredsstillende kvalitet	Omdømme	B	3	Tydelig rolleavklaringer mellom de ulike aktørene (andre virksomheter og eier). Etablere flere møteplasser.			
12	Mangelfull dokumenterte resultater av programmer/ordninger	Kontrakter/avtaler blir ikke fornyet. Effekten av programmer blir svekket fordi resultater ikke blir gjort kjent.	Økonomi / Matr. verdier	B	4	Videreutvikle måleparametere og rapporteringsrutiner. Gjennomføre planlagt spredningsprosjekt. Utarbeide evalueringsplan for programmer og ordninger.			
13	Mangelfulle rolle- og ansvarsavklaringer	Utydelighet, forsinkelse i beslutninger, dårlig effektivitet, misnøye turnover	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	3	Etablere beskrivelse av formål, innhold, oppgaver, roller og funksjoner for avdelinger og seksjoner Implementering av ledelsessystem			
14	Ikke tilstrekkelig oppmerksomhet og kunnskap om krav til personvern	Bryter personopplysningsloven	Informasjonssikkerhet	D	3	Samsvarsvurdere Dikus prosesser mot GDPR og lukke avvik. Opplæring av ansatte og opprettholde oppmerksomhet på personvern.			
15	Manglende ferdigstillelse av nytt avtaleverk for Diku	Må bruke gamle SIU dokumenter; negativt for organisasjonsutvikling, misnøye, turnover	Drift, Prod, Tjenesteyting	D	3	Prioritere nødvendige ressurser og beslutte tidsfrister for ferdigstillelse			
16	Manglende/tilstrekkelig opplæring, i systemer	Frustrasjon, svekket leveranse, dårlig kvalitet, ineffektivt, feil	Drift, Prod, Tjenesteyting	C	4	Videreutvikle plan for opplæring i systemer Økt opplæring og bruk av superbrukere			

Risikomatrise - inkl. generelle risikoakseptkriterier for kvalitative vurderinger i Diku											
Risiko = Sannsynlighet x Konsekvens						Sannsynlighet					
Konsekvens	Nivå	Liv og helse	Informasjonssikkerhet	Drift, produksjon og tjenesteyting	Økonomi og materielle verdier	Omdømme	A	B	C	D	E
							> 10 år	5 - 10år	1 - 5 år	1 - 12 mnd	< 1 mnd.
							Lite sannsynlig	Mindre sannsynlig	Sannsynlig	Meget sannsynlig	Svært sannsynlig
Konsekvens	5 Katastrofal	Død / skade med > 25 % permanent uførhetsgrad, eller > 3 av kategori 4.	Sensitiv person-opplysninger/informasjon underlagt lovpålagt taushetsplikt tilgjengelig for uautoriserte / eksterne.	Stans > 7 dg.	Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning > 10 mill.	Skriftlig klager / krav om særskilt rapportering til eier. Negativ internasjonal presse. Negativ nasjonal presse > 10 dg.					
	4 Kritisk	Personskade med mulig permanent uførhetsgrad. Sykefravær > 30 dager eller > 3 av kategori 3.	Informasjon gradert "untatt offentlighet" tilgjengelig for uautoriserte / eksterne.	Stans 2 - 7 dg.	Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning på > 5 mill.	Skriftlig klage fra oppdragsgiver, samarbeidspartner og eier. Negativ nasjonal presse > 3 dg.		ID 12	ID 1,9,16		
	3 Farlig	Personskade uten varige mén. Sykefravær > 14 dg.	Tap/ utilsikket sletting av dokumentert Informasjon.	Stans 1 - 2 dg.	Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning > 1 mill.	Negativ lokal presse flere dager. Nasjonal mediedekning. Klage fra oppdragsgiver, samarbeidspartner, eier.		ID 11	ID 2,3,4,6,8,13	ID 5,10,14,15	
	2 En viss fare	Førstehjelpsskade og sykefravær < 14 dg.	Informasjon /system ikke tilgjengelig for brukere	Stans < 1 dg.	Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning > 0,25 mill.	Skriftlig klage fra flere kunder. Negativ lokal presse.			ID 7		
	1 Ufarlig	Ingen fysiske / psykiske skade eller fravær. Kun mindre førstehjelpsskade.	Informasjon lagret ustrukturert / mangelfull sporbarhet og versjonskontroll	Ingen stans	Tap/reduksjon i oppdrag/bevilgning < 0,1 mill.	Skriftlig klage fra en kunde og eller enkeltpersoner.					

Risikonivå	
HØY	Ikke tolererbar. Risikoreducerende tiltak <u>skal/må iverksettes</u> umiddelbart. Videre aktiviteter er ikke tillatt før tilstrekkelig risikoreducerende tiltak er iverksatt og risikoen redusert til lavere (akseptabelt) nivå. Hvis det ikke er mulig å redusere risikoen til middels risiko, kan planlegging bare fortsette etter godkjenning av Dikus direktør eller prosjektleder. Høy risiko knyttet til liv og helse kan ikke godkjennes.
MIDDELS	ALARP område. Risikoreducerende tiltak <u>skal/må vurderes</u> . Aktiviteter avdekket å involvere risiko på dette nivået kan tillates forutsatt at det er dokumentert at risikoen er redusert til det laveste praktisk mulig nivået. . Middels risiko nivå skal godkjennes av den aktuelle linjeleder/ prosjektleder.
LAV	Kontinuerlig forbedring. Det er ikke teoretisk nødvendig å vurdere ytterligere risikoreducerende tiltak. Imidlertid bør planlagte aktiviteter styres for fortsatt forbedring av sikkerheten. For risiko knyttet til liv og helse, er det fortsatt en ALARP krav.

DIREKTORATET FOR INTERNASJONALISERING
OG KVALITETSUTVIKLING I HØYERE
UTDANNING (DIKU)
Org. nr.: 986339523

Riksrevisjonens beretning

Til Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning sitt årsregnskap for 2019. Årsregnskapet består av ledelseskomentarer, oppstilling av bevilgningsrapportering og virksomhetsregnskap, inklusive kontantstrømoppstilling og noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2019.

Virksomhetsregnskapet viser at resultatet av periodens aktiviteter er 710 000 kroner og utbetalinger av tilskudd til andre er 1 187 942 000 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening gir Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning sitt årsregnskap et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger for 2019 og kapitalposter per 31. desember 2019, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten. Vi mener videre at virksomhetsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens resultat for 2019 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2019, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 fra International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt de øvrige etiske forpliktelsene våre i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter vår oppfatning er revisjonsbevisene vi har innhentet tilstrekkelige og hensiktsmessige som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI) og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse omfatter revisjon av årsregnskapet og virksomhetens etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring, ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V). Vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen i årsrapporten. Formålet er å vurdere om det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapet og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen. Vi vurderer også om den øvrige informasjonen ser ut til å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen.

Det er ingenting å rapportere i så måte.

Ledelsens, styrets og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlige for å utarbeide et årsregnskap som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen og styret er også ansvarlige for å etablere den interne kontrollen som de mener er nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet og styret har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon som er utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukere treffer på grunnlag av årsregnskapet.

Vi utøver profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen, i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon.

Vi identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten den skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Videre utformer og gjennomfører vi revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon ikke blir avdekket, er høyere for feilinformasjon som skyldes misligheter, enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Grunnen til det er at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner eller overstyring av intern kontroll.

Vi gjør også følgende:

- opparbeider oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om hvor effektiv virksomhetens interne kontroll er
- evaluerer om regnskapsprinsippene som er brukt, er hensiktsmessige, og om regnskapsestimer og tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige
- evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene
- evaluerer om årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS)

Vi kommuniserer med ledelsen og styret, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og når revisjonsarbeidet skal utføres. Vi vil ta opp forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, for eksempel svakheter av betydning i den interne kontrollen, og informerer også overordnet departementet om dette.

Når det gjelder forholdene som vi tar opp med ledelsen og styret og informerer det overordnede departementet om, tar vi standpunkt til hvilke som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse skal regnes som sentrale forhold ved revisjonen. De beskrives i så fall i et eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at det er rimelig å forvente at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring vil være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapet får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelsesrevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapet, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo; 25.05.2020

Etter fullmakt

Tora Struve Jarlsby
ekspedisjonssjef

Thorgunn Nordstrand
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur